

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్నపట్టణము 1924 వ సం॥ జూన్ నెల 4-వ తేది బుధవారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, శ్రేష్ఠమాస శుద్ధ ద్వితియ ౨.

No. 55
సంచిక ౫౫

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

అప్పు గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
సర్పపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాఱును.
తగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

పి. 1-నిడవ్వితో నహా పీసా 1-కి రు. 0-10-0; డజన్ 1-కి రు. 6-4-0. ప్రతియింట నుండవలసినది.

కుప్పకు తైలము

వేలకు మందు

రోమహరి డబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0

డబ్బీ 1-కి వల రు. 0-8-0 వి. పి. నహా 0-18-0
ఈ తైలము పొడలు, బొట్ల, కెలుపు, నలుపు,
కుప్పలకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

వెల పీసా 1-కి రు. 0-4-0

ఈనూనెను తలకురాచిన పేలు ఈపి నశించును. చర్మ
మునకు వెండ్రుకలకు హాని యుండక వెండ్రుకలు పెరుగును.

ఈ భస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమములు రెం
డునిమిషములలో మొదలంటు రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము
నలు పెక్కుదు, మంటయుండదు. రోమములు రాలిపోవును

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

అశ్వర్యము !!

వెల స్వల్పము !!

ఫల మధికము !!!

భారతీయ తరుణామృత ఆఫీసు - పామిడి

మా ఔషధములవల్ల గుణములేనిచో సొమ్ము వాప సివ్వబడును.

మా ఔషధములు ఉపయోగించువారికి, యికను వైద్యులతో అవసర యుండదు.

శాగులకు, నిశాగులకు చాలా మంచియు మిచ్చును.

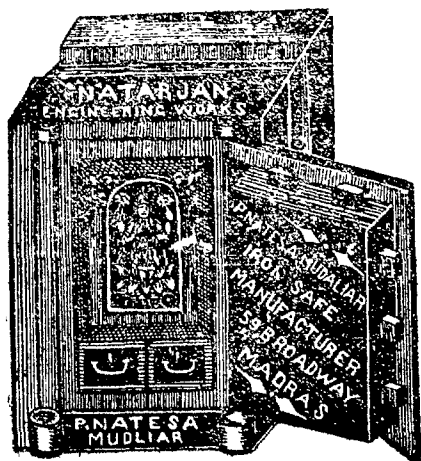
అమృత పాన సుగంధ చూర్ణము:—దీనిని టీ కాఫీ వలె వాడవలెను. ఈ వ్యాపక కాలమునకు గల
గు యొడవడిమిని, తగ్గించి కాంతవశతి, చలనము గలుగజేయు,
అవ్యతాంజనము. ఇది మూత్ర వ్యాధులు, ఉష్ణజ్వరములు మొదలగు వాటిని తప్పక నివర్తించుటకు గాక రక్తమున కుభవరచి,
అకలిసి పెచ్చించును, ఇది పొడినెలల జెహరోగ్యమును చెడుపునది కాదు. 10 రులములు గల డబ్బీ 1-కి ధర 0-10-0.
పోస్టు ఖర్చు చేయ. 8 కప్పలకువచ్చు పొట్లము 1-కి అదా 1.

1. ది ఇండియన్ ఇండస్ట్రీస్ కోంపెనీ లిమిటెడ్ నెం 10 యెస్ వై నేడు, మద్రాసు, 2. ఎ. రంగయ్యశాయరు అండు
బదల్పు నెం. 18 బందరువీధి మద్రాసు, 3. (వెసిడెన్స్) ప్లాన్సు, 578, వై.కా.వ.ను రోడ్డు, తిరువల్లిక్కేటి, మద్రాసు,
4. సి. వెంకయ్యశెట్టి అండు, బదల్పు. ఇనుముపెట్టె వ్యాపారం. 58, బ్రాడ్వే వరయు నె. 10. రెడ్డిరామన్నవీధి మద్రాసు.
5. ఆర్. పార్థసారథి శెట్టి, రాధాబాబు పోస్టుఅఫీసుయెడట, నైదాపేట, మద్రాసు.

స ర స ము

దృ ధ మై న ది

న మ్మ క మై న ది.

యిప్పటిమో స్వరూప్ కారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు
ఈదిగున తెలుపబడిన వారివద్ద అమృతమునకు సిద్ధముగాయున్నది.

బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు
మొదలగువాటికి సురక్షరా చేయబడినవి.

పి. న శే శ మొదలియార్,

ఇరుపపెట్టెలు చేయువారు,

ప్రాచైటగ, 59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్కుసు. ఐరన్ అండు బ్రాస్ ఫౌండర్లు
అయిల్ ఎంజినులు, మోటారులు, మెషిన్ భాగములు, మొదలగునవి రిపేరు
చేయుటయందు సమర్థులగువారు. వై.సుబ్బయ్య కావలస్సీ సిలండర్లు, సాప్లింగు,
నట్టలు, సరసముగా యివ్వబడును. సుబ్బయ్య శిల్పి, పెద్దనాయుక్ పేట,
మద్రాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగములన్నియు అర్హు యచ్చిన
తయారుచేసి యివ్వబడును. ఉత్తరములు వ్రాసిన బడులు వ్రాయబడును.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

31.5-24 తేది శనివారమునుండి 8-8-24 తేది శుక్ర
వారమువరకు, దినమునకు రెండుసార్లు, సాయంత్రము 6-15 రాత్రి
9-30 గంటలకు శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 8-15
గంటలకుకూడ యూనివర్సల్స్ స్టూ వెండసు సీనియర్ ది

డేనియల్ బూని అద్భుత ధైర్యసాహసకృత్యములు
గల చరిత్రాత్మకకథ, ఉపకథలు 4, 5, 6 రెండవవారు - 6
భాగములు. (ఫేడ్ థాట్ యూనివర్సల్స్ గ్రేట్ బాక్సింగు సిరీ
యనుచి లెజర్ ఫువర్స్ 7 వ భాగము. థియేట్ నేషనల్ న్యూసు
కీ కామిక్ కూడ చూపబడును.

నాణ్యమైన బనీసులు

ఈ దిగువ నువహరించిన మిల్లులలో తయారగుచున్న బనీ
సులు, హిందూదేశపుమిల్లు నూలులోనున్నా, ఖద్దరునూలులో,
నున్నా, హిందువుల పరిశ్రమచేతనున్నా, నకలమైనపట్టుపున్నె,
ప్రత్తి, వస్త్రాభరణములలోనూ తయారుచేయబడి, బహుసరస
మైనధరలకు. భాగ్యవంతులకు, బీదసాధులకు, వీలుగా యుండే
లాగుననూ, విదేశపు ధరలకంటె వీలైనంత చౌకగా యేర్పాలు
చేసి విక్రయించుచున్నాము.

వర్తకులకు (హోలశేలు) మొత్తపు భేరమునకు, కం
ట్రాక్టులకు, చాలా వ్యాపారపట్టి కల్పితేసి నాము గనుక ధరలు
తెలియగోలనవారు యాక్రించి విలాసమునకు వ్రాసినయెడల చార్జీ
లేకుండా ఖరీదులపట్టి పంపెదము. కాంపిలు బనీసులు ప్యాకెట్టు
౧ కి ఖరీదు, పోస్టు ఫ్రీ రు. 6-0-0

మా నేజరు:— ఆంధ్రహాజరీమిల్లు,
బెజవాడ, దక్షిణాంధ్రప్రదేశ్.

లికవిషను

పెట్రిగారి ప్రత్యేకాభిప్రాయము

(నిన్నటి తరువాయి)

5. ఈసాక్షు షిట్టు షిన్న షిన్నాభిప్రాయముల దెప్పిన పుడు ఈ ఆభిప్రాయములవారని నిర్ణయించుట కవిషను వారికి కష్టముగ నుండెను. అధికారు లాసంగిన సాక్ష్యము అనధికారు లాసంగినవానివలెనే కలయిక లేకుండనుండెను. అందుకే అధికారులభావము ట్టివనిగాని అనధికారులభావము షిట్టివనిగాని చెప్ప సాధ్యము గాదు. ఉభయపక్షములందును, తీవ్రాభిప్రాయములు గలవాడెవరైనా వ దలవేయవచ్చును. వీరిలో ఒకరు తొత్తిగ నేమియును వద్దను వారను ప్రబలప్రతిపక్షులగును గలరు. ఈరెంటుతీవ్రభావము లనును మధ్యఅనేకవిధముల ఆభిప్రాయము లేదోవిధముగ చెలి పినవియు ప్రోత్సలములేవియు గలవు. ఒక పక్షమువారు సం స్కరణములు చాల ఎక్కువయినవియు యిప్పుడు ప్రవేశపెట్టిన వానికంటె పూర్తిగాన్నిమనవలెను మరేమియుమార్పులు జ రుగరావనియు చెప్పిరి. ఇప్పుడును రైత్రాయితటుమెంటు లెక్క- మైని భారతీయుల కెక్కువగ జేర్చుకొనుటయనగా సామర్థ్యము ను రక్షణమును భంగముగావలెనవిచ్చుననిగూడ వారియభిప్రాయము. ఇతరసాక్షులు కొంతనిర్ణీతకాలములో భారతీయులసంఖ్య యెక్కువనగుటకు జేయుటకు సిద్ధముగనున్నటుల జెప్పినను మరొకరిందేభావముగలవారు భారతీయుల కెక్కువ గావలెనని కొరకుల వాంఛియుముకన్న తప్పక జరుగవలసి తెలిసిరి. వీనియన్నిమాటకన్న కెక్కువవిషయములు చెలుపబడెను. అభివృద్ధి మార్గమెక్కువ జేయవలెననియు వెంటనే రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యము నీయవలెననియు ఇప్పుడు భారతమంత్రికి గల యధికారములను భారతప్రభుత్వమునకు జెందునటుల జేయవలెననియు అప్పుడు ఈ స్వతంత్రప్రభుత్వములు తమకు కావలసిన పట్టిక సర్వీసులలో బ్రిటిషువారుల నుంచుకొని భారతీయులను ఇప్పుడు వచ్చిన టులనియమించుకొన గల్గుదురని కొందరు చెప్పిరి. ఆట్టి యభివృద్ధి జరుగవలెనన్న ఇప్పుడు వెంటనే చాలవరకు పూర్తిగ వైనను యూరోపియను దిక్రాయిటుమెంటును ఆపివేయవలసియుండును.

6. ఒక్కొక్కసారి కారణములు ఒకటికదారి మరియొకటికదారి నున్నను ఒకజేమాగ్గమును మాకు చెల్లుటలన ఈభిన్నభిన్నాభిప్రాయములకు దోడు ఎక్కువ నష్టముగల్గెను. సంస్కరణములు బాగుగపనిజేసెననియు, అవి విజయము గాంచుటకు వానియందలిలోపములే ఆటంకముగ నుండెననియు, యిప్పుడున్న ప్రభుత్వవిధానములన అధికారవాద్యుల యెదురుము గలుగలేదు భారతదేశములోని మంత్రులును, జనమును మోజుకెట్టుచుండిరియు చెల్లుచు నింకను ప్రభుత్వ విధాన మభివృద్ధి గావలెనని కొందరున్నారు. మరికొందరు అభివృద్ధి కావలెనని కొరకుల న్యాయమని గాక సంస్కరణశాసన సభిత్తుగనడి జరుగవలెననియు, తీవ్రము విపరీతాంధోళనము ప్రారంభమై అపు డిచ్చుటకన్న యిప్పుడే వెంటనే కొన్ని సౌకర్యములు చేసిన బాగుండుననియు జెప్పెదరు. ఇటువంటి అసంబద్ధకారణములనే తెలుపుచుండరు బ్రిటిషు రైత్రాయితటుమెంటును పూర్తిగ నాపివేయవలెనని తెలిసిరి. కొందరు సాక్షులీ మాగ్గమును నూచించుచు నిందులన భారతీయుల కుత్సాగములు త్వరగా వచ్చునని చెప్పిరి. మరికొందరు బ్రిటిషు రైత్రాయితటులలో అనవరము చేసవుడు వారిని ఇండియను దిసికొని వచ్చి వారిభవిష్యత్తునకు కెట్టి రక్షణమును లేకుండ జేయుట చాల అన్యాయమని చెప్పిరి. నేనింతవరకు విశేషికిరించిన విషయములు గ్రాహ్యము లగునెడల, సర్వీసులందు భారతీయుల కెక్కువజేయుటకు నూచించబడిన మార్గములలో కొక్కటిగాని కవిషనువారు అంగీకరింప సాధ్యముగాదని నే కెక్కువగ జెప్పవక్కరలేదు. ఈ మార్గములలో కొక్కటిగాని యుక్తమైనదియు, అంగ్లేయులను భారతీయులను సహజములగు భాధ్యతగలట్టివారు నూచించిన దనియు జెప్ప వీలులేదు. ఈసంకల్పమున నెందరో మనుష్యులు ఎన్నోమనస్సులుఅనుసాహ్యము సార్థకమైనవి మాత్రము చెప్పవచ్చును.

7. సభ్యమేకమనగా మేము ఒకదానికదానికి సంబంధము లేని భావములవిన్నపుడు అగమ్యగోచరముగ నుండెను. ఇన్ని అనుమానములన్నపుడు నిశ్చయమును యెవరోండుముఖ్య

భాగములపట్టుకొని ధయ్యముగ నీవిషయమును చర్చించుట మంచిదని నాకు గాన్పించెను. రాయలకవిషను విచారింప నలసినవిషయములలో భారతప్రభుత్వ విధానమును మార్చిజేయుటగాని, కొంతకాలము నిలచియుండుమార్పుల ప్రవేశపెట్టుటనుగూర్చి యాలోచించు మాటగాని యేమియునులేదు. ఈ ముఖ్యకార్యమును నిర్వర్తించుటకు భారతప్రభుత్వశాసనము నందు యేర్పాటు చేయబడెను. ఈ సంగతిని గమనించునెడల యిప్పుడున్న స్థితి బాగుండలేదు మరల వెనుకటికిని కావలెనను వారికిని ప్రోత్సాసనము జేసిమార్పులుగావలెనని కొరువారికిని ఒకసారియే ప్రత్యుత్తరమువచ్చును. రెండవవిషయ మేమనగా, భారతీయులను అంగ్లేయులను బాధ్యులయినవారిచ్చిన సాక్ష్యము జూడ భారతదేశము తనంతటి తాను అంగ్లేయాధికారుల సహాయము లేకుండ తనరాజకీయభవిష్యత్తును కడుపుకొనగలను భావమును బలపరుచుటలేదు. ఐనప్పటికిని సంస్కరణము లిప్పుడున్న విధముగ పట్టికసర్వీసులందు భారతీయులను జేర్చుకొనుటలో బహుసంకుచితముగ నున్నదనియు, పరిపాలనాయంత్ర వింకను చాలసంవత్సరముల వరకు బ్రిటిషుముద్రనే గల్గియుండుననియు, భారతవ్యవహారములను నడుపుకొనుటలో చాల వరకు తాములే గియున్నామని చూపుటకు భారతీయులకు ఎప్పుటికిని అవకాశము లేకుండ జేయబడెననియు భారతప్రవాళిప్రాయము, మితవాదియభిప్రాయముగూడ నైయున్నది. కవిషనువారు సలహా నిచ్చునప్పుడు ఈ ముఖ్యవిషయముల నాధారముజేసికొని ప్రవర్తించవలసినవైనను. వారు నూచించినమార్పులు యిప్పటివిధానమును భేదింపకపోయినను చాల ముఖ్యములైనవి భారతీయులను రైత్రాయితటు జేయుటలో నభివృద్ధి సామ్యముగ కాస్త్రప్రకారము సర్వీసుల నిర్మాణమునకు భంగములేకుండ జేయుచును. యూరోపియను రైత్రాయితటుమెంటును పూర్తిగ నాపివేయవలెననునూచన సంగీకరించునెడల సర్వీసులకు భంగముగాకుండ జేయజాలనివారమే. ఇంతేగాక అట్లు చేయుటవలన, యిప్పుడు ఇండియనుసర్వీసులలో ప్రవేశించు అంగ్లేయవములు జేరుదారిబట్టునెడల, మరల భారతపరిస్థితుల కవసరమైనపుడు వారిని చేరదీయుట కష్టముగను. భారతదేశము యొక్క భవిష్యత్తు అంగ్లేయులను, భారతీయులను కలిసి ఆస్యస్వసహకారముతో పనిజేయుటవలన బాగుండునని భావించెదము. అప్పుడు ఈ మార్పులవలన గలిగినఫలితముగ ఉభయములను సమానభావములతో పనిజేయుచు మిత్రభావముతో నుండితలపెట్టినవహాకార్యమును నిర్వర్తించుటలో సంయుక్త ప్రయత్నము జేయుట సాధ్యముగను. భారతనేపయందు అంగ్లేయులను భారతీయులను ఈసోదరభావము కుదురునెడల నిజేదియందు నూచించబడిన సూతనవిషయములు ఆట్టిభ్రాతృభావాభివృద్ధికి మంచి అవకాశము గలుగగలరు. ఆట్టి భావము కుదురనియెడల భారత పరిపాలనాసమస్యను మరియొక దృష్టితో పీక్షింపవలసియుండును. కవిషనువారు సంగిన సలహా సంగీకరించునెడల, బ్రిటను భారతదేశమును శాశ్వతముగ పరాధీనదశలో నుంచుటకై ఉక్కుచట్టమును ఉపాయముగ నుంచుకొన నిశ్చయించిన నను నమ్మకము విచ్ఛిన్నమైపోగలదు. సర్వీసులు చాలవరకు రాష్ట్రీయరమజేసి, మిగిలినకొద్ది అఖిలభారతపు సర్వీసులన్నిటికిని సమానత్వస్థాంతరముమీద రైత్రాయితటు జేయునెడల సంస్కరణములు భారతదేశమునకు నామమాత్రాధికారమిచ్చెనుగాని నిజమైన అధికారము నీయలేదనిగాని, భారతపుత్తులు తమలో నున్నవిశేషమును పోకటింపుట కవకాశమియలేదనిగాని యెవరును జెప్పజాలరు. కొత్తరైత్రాయితటుమెంటునూచనల జూచి యెవరుగాని బ్రిటిషుసంబంధ మిష్టములేని వైరులగు తప్ప సహకారము జేయకుండుటకు కారణమేమిగాని కాన్పించదు. అందు యిప్పటికి కొంత విస్తరింపజేసి భవిష్యత్తునకు కొంత అవకాశ మున్నటుల చెలుపబడెను. భారతీయులను జేర్చుకొనుటకు గూర్చి యిప్పుడు చూపినయభివృద్ధి చాలయెక్కువయని కొందరు తలంపవచ్చును. పరిస్థితు లెప్పుడును యిప్పుడున్నటులే యుండజాలవు. కాని ఒక గొప్పఅధికారి చెప్పినటుల గత మాడు సంవత్సరముల చారిత్రముకన్న సర్వీసులు చక్కగ పనిజేయుటకు ఆతంకము ఇంకొకటుండబోదు. చిన్నచిన్న సౌకర్యములవలన నేమియును పరోక్షాజనములేదు. అందోళనపు ఒత్తిడి వలన గల్గిన సౌకర్యములు యిచ్చినప్పటికి ముందెన్నడో రావలసియుండగా అవి యిచ్చినను సంతృప్తి గలుగకుండ యుండునెమె కెల్లజేయును. కావున సంస్కరణముల యాధార్య

మును, సదుద్దేశ్యమును నమ్మువారల వనస్సులకు దృఢముగ నుండునని తోచు యంతరమును దైర్యముగ నొసంగుటయే యుక్తమని తోచుచున్నది. సంస్కరణములు భారతశాసనమైనవి. ఆట్టితెరి పరిక్షను ఆలస్యములేకుండ జేయవలయునని భారతీయులు కొరులలో తప్పలేదు. ఇంకను ఆలస్యము జేయుటవలన గడబిడలు వైచమ్యములు మాత్రము గలుగగలవు. అన్నిమార్గములలోను సంస్కరణములు సాధ్యమైనంత త్వరలో జయమందుటో అపజయమందుటో తేల్చుటమంచిదని తోచుచున్నది. వానికెట్టి దివ్యతేజిగాని లేదు ఇతరమానవసాక్షులవలెనే నదియుగూడ పనజేయుటలో జనుపజయములను ప్రి నిలుపవలయును లేదా పడిపోవలయును. కావున యెటు జూచినను సాధ్యమైనంత త్వరలోనే యాపరిక్షనుజేసి, ఇంకను బ్రిటిషువారు పూర్వసర్వీసులలోనుండి రక్షణ నొసంగుచుండగానే చేయవలెనని నేనుకొందున్నాను. ఇంకను ఆలస్యముజేసి యిప్పుడున్న పరిస్థితుల నిట్లే యుంచునెడల అందు విచ్చిన్నముగల్గుటయే గాక మిగిలియున్న బ్రిటిషువారుగూడ ప్రజాదురులై యేవైన ఉపద్రవము లుండునెడల నుపయోగపడక పోదురు. ఈకారణములచేత భారతీయుల కెక్కువజేయుటనుగూర్చి మేము గావించిన నూచనలు న్యాయములును అవసరములునై నురక్షితమున నభివృద్ధియని జెప్పవచ్చును.

8. ఇంతవరకు ఇండియనేజేమనునూర్చి చెప్పి యింకను ప్రావిన్సియల్ జేమను మాట నాల్గముక్కలలో ముగించెదము. ఇందు యింకను అభివృద్ధికోరుటకు కారణములన్నియు నయ్యవియే. ప్రజాయత్తశాఖలలో పనిజేయు సర్వీసులవారిపై మంత్రులకు అధికారముండుటలేదని యెక్కువసాక్ష్యము చెలుపబడెను. ఇది యీ విధముగనున్నదని మంత్రులు స్వయముగ మజేమియును చెప్పలేదు. ఐనను రాష్ట్రీయపరిపాలనము స్వయంరాజ్యముగనుండు కాంక్ష సంస్కరణములనుండి గల్గుచున్నది. అది సకారణముగను న్యాయముగనేయున్నది. దాని నాపియుంచదగదు. కొన్నివిషయములను మార్చుజేయుటలు తెట్టి నయెడల పై యధికారములో యేమాత్రము నిర్ణయముజేసినను కష్టముగల్గును. ఇదివరకంతయో పనిజేసి గొప్పగొప్ప జేరుగల అఖిలభారతపుసర్వీసులు చాలవరకు తీసివేయుటకు నేను చాలవిచారముతో అంగీకరించితిని. కాని పరిస్థితులు అన్నియును అందు కనుకూలముగ నుండెను. ప్రథమములో తప్పలు జేయరనియు, సమర్థత్వమునకు భంగము గలుగదనియు, తలంపజాలము. ఐనను ప్రజాయత్తశాఖలు రాష్ట్రీయాధికారులకు వదలివేయుటవలన వారు నలయు సౌకర్యములను వారేజేకొందురని నమ్మవచ్చును.

9. ఇకను తుదకు నేను చర్చింపవలించిన యశము, ఇండియా పట్టిక సర్వీసులు ప్రస్తుతిస్థితి వాని మనోవైఖరి భావములైయున్నవి. ఇయ్యది చాలముఖ్యవిషయము. ఈవిషయమైనదికలలో నున్నదానికన్న యెక్కువగ ప్రజలకు చెలుపబడెను. కొంతకాలము నుండియును సర్వీసుల స్థితిగతులు ఏమాత్రమును తృప్తికరముగ లేవను విషయమున రహస్యమేమియు లేదు. ఈ కవిషనును నియోగించుటయే ఆవిషయమును గృహపరచుచున్నది. అన్ని సర్వీసులవారు యీ సూతనప్రభుత్వవిధానముక్రింద తమకున్న కష్టములను ముందుభయమును జెప్పుకొనిరి. ఈవిషయములన్నిటినిగూర్చియు సర్వీసుల ప్రతినిధులు జెప్పువానిని ఓపికతో వింటిమి. ఈసాక్ష్యమునుజూడ అసంతృప్తితాంత్రినిస్సందేహముగ నుండెనని తెలిసెను. ఈవిచారణయే యంతర్వర్తగా రాకున్నయెడల సర్వీసుల వారందరును ముందే పింఛను పుచ్చుకొనుటయు తగినరైత్రాయితటులు. రాకపోవుటయు తటస్థించెడిది. ఇతరకష్టములనేకములున్నను ముఖ్యమయినది ఆర్థికసంబంధమైనదనుమాట సరియైనదే మిగిలినజీవనపరిస్థితులును సర్వీసుస్థితిగతులును సుఖముగనుండునెడల ఆర్థికభారము లెక్కుగా నుండనిదే. ఆర్థిక సౌకర్యములు బాగుగనుండిన యెడల యీ చిన్నచిన్న కష్టములు స్వల్పములుగ నుండెడివే. కాని యీరెండునుకలిసి ఒత్తిడిచేయుటవలన అసంతృప్తిభావము లెక్కువై అందువలన సర్వీసులకును నష్టముగల్గును.

10. సర్వీసుల ఆర్థిక కష్టములగూర్చి నేనుయెక్కువ జెప్పవక్కరలేదు. ఈ నివేదికయందు గావించిన సౌకర్యముల జూచినయెడల, సర్వీసులు తమవిషయమును బాగుగ చెల్లుకొని రని విదితము గాగలదు. ఏపాటిసౌకర్యమే నీయవలయుననియే నిర్ణయింపవలెను. నన్ను రాయలకవిషనులో నియోగించుటకు పూర్వముగూడ భారతదేశములోని రాష్ట్రములందు అభిసంకుసగలున అగుజీవనవ్యయపరిస్థితులు స్వయముగ చెలిసికొనెడివాడను. ముఖ్యముగ పెండియన్ ఆఫీసరులకు కష్టము

తెక్కువగనుండును. ఇప్పుడు జేసిన సాకార్యములు భారతదేశపు ప్రస్తుత ఆర్థికస్థితిని గమనించి యే చేయబడినవి. ఇప్పుడది దేశము యియ్యగగ్గినంత యైనయెడల సర్వములకందరికన్న యెక్కువ అవసరములేదు. మున్నందు మంచి కోజులు వచ్చునెడల దాని నెక్కువజేయవచ్చును. మేము మా వినియోగ సాకార్యములు మాత్రము పూర్తిగ వెంటనే యాయవలెనని మాత్రము చెప్పచున్నాను.

11. ఇకను సర్వముల కష్టములు మిగిలినవి మానసికములగుటవలన చర్చించుట అంతసలభముగాదు. అయ్యవిగూడ మాత్రమ ప్రభుత్వవిధానమువలన గల్గినవేయని సర్వములవారు పేరుపెట్టెదరు. ఈమాత్రమ విధానమువలనవారికి కష్టమును అసౌఖ్యమును గల్గెనని చెప్పుచున్నారు. ఈ విషయములందు సర్వములవారి కున్న భావములు మాకు వచ్చిన సాక్ష్యములలో వివరముగ దెలుపబడెను. సర్వములవారే తమకు సంస్కరణసిద్ధాంత మయిష్టముగాదనియు, తదనుకూలముగ భారతీయులను సర్వములలో జేర్చుట అయిష్టముగాదనియు నేకగీర్ణముగ చెప్పిరి. ఈ సాక్ష్యమును నమ్ముకొండపోవుటకు కారణముగానినొందదు. సామాన్యపునివిలు ఆస్థిపరమ రాజకీయవిషయములు వట్టనే వట్టవు. అతనికి తన సౌఖ్యము మాత్రమే గావలసినది, ఇప్పుడే రాజకీయవ్యవహారములవల్ల వారి కష్టములు విచారించుట లేదనియు, వారిహక్కులు రక్షించుట లేదనియు, వారు జేసినపని నిర్దయతో ఖండింపబడుచున్నదనియు, మున్నగుసాక్షులు జెప్పెదరు. వారిపని బాగుగ జరుగుటకు కావలసినదెట్లు కోరగా కాసనసభ యొక్క తీర్మానమిచ్చినది ఆయనకనుగొనును: బ్రిటిషు ప్రభుత్వదూరమును వినునపుడు ఆప్రభుత్వ ప్రతినిధిగ నుండుటచేత ఆదర్శమునియును తనకేయని భావించును. భారతీయులలో నోరుగలవారు వీరి నక్కరలేదని జేప్పటయేగాక వారు ప్రజాసేవకేయ విధియైనపుడు అది చేయనీయకండ అడ్డుపడెదరు. ఈ అసంతృప్తి విషయము లన్నియును అసహాయోద్యమము విజృంభించిన రోజులలో నెక్కువగ నుండెను. ఇప్పుడాయుద్యమము పోయినది. ఐనను దాని ఫలితము లింకను నాటియున్నవి. ఇంతేగాక సర్వములు వారిహక్కులను తీసివేసినటులను, వారు జేయుపనిలో విశ్వాసములేకుండ జేసినట్లును భావించుచున్నారు. మరియొక ఘోర మేమనగా భారతోద్యోగులు కొందరిపుడు తమకొడుకులను సర్వములలోనికి రానీయకుండ తమ పెంపుడు దేశముతో సంబంధమును త్రెంచుకొనుచున్నారు. సర్వములకు గల కష్టములు యీవిధముగ నైన వెంటనే దెలియునని తలంపబడెను. ఇంతకన్న చెట్టి వేరుండవోదు.

ఇండియను సర్వములలో అసంతృప్తివలన ఇంగ్లాండు నుండి రైక్రూయిటులు వచ్చుటలో కొంత పరివర్తనము గల్గెమాట నిజమే. కాని సామాన్యపు భారతోద్యోగి బీదవాడు. వారికి పై వసతులుండవు. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము గలవారు లేనేలేరు. అట్టివారికి కొడుకులు మాట విచారించునవలసి వచ్చె. కాని భారత సేవకు బోకుండజేయుటకు మాత్రము తగిన కారణములు కానరావు. ఇట్టి భావము వ్యాపింపకుండజేయుటకు కొంత పనిజేయవలెను. లేకున్న ఇండియాలో త్వరలోనే ఇంగ్లీషు ఉద్యోగులులేకుండపోయెదరు. లేకున్న యేరకము ఉద్యోగి నో ఒక ని నియోగించుకొనవలసి యుండును. అట్టివారు లేకుండిననే బాగుండెడిది. భారతీయులను సాక్షులించిన సాక్ష్యము కుట్రముగ ప్రత్యక్షముగ నున్నది. మంచీరకం ఆంగ్లేయుడు కావలెననియు తక్కువవారు పద్ధతియు వారు దెలిపిరి.

12. నేను ఇండియను సర్వములలోగల అగ్రహకారములదెలుపుచు తన్ని వారణోపాయములగూడ నూచించితిని. వారల ఆర్థికకష్టములను నివారించుట ముఖ్యముగ నవసరము. వారల గృహకార్యములలో కష్టములు లేకుండ జేసినయెడల సర్వములు కష్టముఖులనొద్దు నగలరు. వారలకు కలకష్టములను వెంటనే నివారించుట అవసరము.

ఎన్నివార్లనుండియో సుకరముజేయవలెనని మొరపెట్టుకొనుచున్నను వినరైరి. అట్టివ్యవహారములు సాగనిచ్చినయెడల సర్వములు వినితీరములగును. ఎదురుపోట్లు ఎక్కువగునెడల వారు నేవజేయు ప్రభుత్వమునందు విశ్వాసముగూడ పోవును.

13. నేనిందు దేసిన యభిప్రాయములు నాయనియే. ఇందు ద్వేషము వివరణమే. ఇందువలన నేను నివేదికలో చెప్పిన సలహాల నంగీకరించిన దానినుండి యేమాత్రమును వైదొలగుట గాని వానిని లగ్గించుటగాని యేమియును లేదు.

ప్రతిబలు 30.1924. (సం) డి. పెల్లె.

భారత కానకసభ

లీనివేదికపై రంగస్వామి అయ్యంగారి యభిప్రాయములు

హిందూ, జాను 21. - రాయలు కమిషనువారి శిఫారసులపై తమ ఉద్దేశ్యములను తెలియజేయుచు భారతకానకసభలో స్వరాజ్యపక్షకార్యదర్శి రంగస్వామి అయ్యంగారిట్లు చెప్పిరి. "లీనివేదికమువలన నేను వాకిపోతిని. లీకమిషనువారు చర్యలను నడిపిన పద్ధతిని, పని ప్రారంభింపక పూర్వమే వీరికున్న అపోహములను, వారు విచారించిన విషయములను జూచి నేనన్నిటికిని సిద్ధముగనే యుంటిని. కాని యిప్పుడు శిఫారసు చేయబడిన సూచనలు, యీవిషయమై ఆచూకముగా నున్నవారిని వివక్షింప జేయుచున్నవి. ఉద్యోగములను భారతీయుల పరమొనర్పుటలో కుక్కుఁగ్రీయములు పట్టి, కార్యరూపమున 1917 ఆగష్టు ప్రకటన ననుకరించిరి. తరువాత రంగస్వామి అయ్యంగారు నివేదికములో తమకట్టి విప్లవవిధాన మెందుకు కనుబడుచున్నదో తెలియజేసిరి. "కమిషను యేర్పడియున్న ప్రకారమున, ఉద్యోగములను భారతీయుల కిచ్చుటలో తమ యిష్టము వచ్చినవిధానము నవలంబింపవచ్చును. కాని స్వరాజ్యము రాకపూర్వము దేశముపై రెండుమాడు స్టాట్యూటరీ కమిషనులను బలవంతముగా ప్రవేశపెట్టుటకు దాని కట్టి హక్కులేదు. 15 సంవత్సరము లైవతరువాత రెండవ స్టాట్యూటరీ కమిషనువారు యావత్సర్వకీతులను విచారింప వలెననుటలో నింతకన్న నధమేమి? భారతీయులు స్వరాజ్యము నకు తగుదనో లేదో తెలిసికొనుటకు అప్పుడప్పుడు పరీక్షలు సల్పుచుండవలెనని నమ్ము. బ్రిటిషు రాజకీయవేత్తల మనస్సులెట్టి పరివర్తనదశయందున్నది, దీనివలన విశేష మగుచున్నదని రంగస్వామి అయ్యంగారు తలచుచున్నారు.

బాను సమర్థుగార్లు సభ్యులుగాగల మితవాదపక్షము వారు స్వరాజ్యమునకై హిందూదేశము మరియొక 80 సంవత్సరములు నిలువలెనను మాటను ఖండించి తమకీర్తిని నిలువచెట్లు కొందునని నేను ఆశించుచున్నాను. అని రంగస్వామిగారు చెప్పిరి.

ఉద్యోగములను భారతీయులకిచ్చుటలో న్యాయమార్గము ననుసరించినయెడల బ్రిటిషు రిక్రూటుమెంటును పూర్తిగ ఆపవలెనను ఓడనెలుసర్కులరులో జవాబు చెప్పటకు వీలులేని విషయములను లీకమిషనువారు గమనింపకుండ దాటిజేరిన రంగస్వామిగారు చెప్పిరి. కమిషనువారు బ్రిటిషుయోద్యోగులను తెప్పించుటలో పూర్వపుపద్ధతులే అవలంబించి ఎరతులలోను ఫీలికతులలోను కొన్నిటిని మార్చియు కొన్నిటినిభిక్షుధి జేసియు మొత్తముమీద ప్రతిసంవత్సరమును ఉద్యోగంలో బ్రిటిషువారిసంఖ్య యెక్కువగునట్లు చేయగలిగిరి. ఇది రెండువిధముల మోసముగానున్నది. ఉద్యోగము లాకర్షణీయముగా నుండుటవలనన పెన్నములు హెచ్చుజేయుటవలనను లీకమిషనువారి లెక్కలవలననే రిటైరుగు వారిసంఖ్య హెచ్చునట్లు కనుబడుచున్నది. ఇదిపనులు చెల్లించుభారతీయులకు రెండువిధముల అనర్థదాయకము. యూరపియను సర్వములకు కావలసిన పదుపాయము లన్నియు నున్నయెడల పన్నులు చెల్లించు భారతీయుల టుబోయిన వారికేమి? అని రంగస్వామి అయ్యంగారు కోపముతో నుడివెరి.

పబ్లికు సర్వీసు కమిషన్

ఈకమిషను ఫాపించుట గూడ రంగస్వామి అయ్యంగారి కిష్టము లేదు. ఈ కమిషను నేర్పాటు చేయుటకు నూనింపబడిన విధానము అజాగ్రత్తగల మనుష్యులను యిండియాలో అభ్యర్థి నూపు యని పొరబెట్టెదరు. నే నామాచనను అహమ్మదుముతో జూచుచున్నానని చెప్పవలసి వుచున్నది. ముఖ్యముగా రాష్ట్రీయపక్ష లానర్పుటకు అఖిలభారత సర్వము విధానమొకటి యుండవలెనని నమ్మువారలలో నేనొకడను కాను. రాష్ట్రీయోద్యోగులలో నున్న రాష్ట్రీయప్రభుత్వ మేల నమ్మబడకుండవలెనో నాకర్థముకాలేదు. ప్రత్యేకముగా ఒక కమిషను నేర్పాటు చేయుటయే అవసరమైనయెడల ప్రతిరాష్ట్రము వారను వారివారి కమిషనులను వేరువేరుగా వీలయేర్పాటు చేసుకొనగూడదో నాకు బోధపడినదికాదు. నిశ్చయముగా రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలన మొసంగబలించినచో ప్రభుత్వమువారు చేయవలసినపని యిదికాని యిండియా ప్రభుత్వముయొక్క ముఖ్యాధికారములను కేంద్రీకరింపకాధికారాలచేయటం దెట్లుకాదు.

వారుముందే యేర్పరుచుకొన్న తీర్మానములను రికార్డు చేయవలెనను ఆతురతలో స్రావిన్వి యో సర్వీసులోనున్న భారతీయోద్యోగు లిచ్చిన సాక్ష్యమునుగూడ లీకమిషనువారు గమనింపలేదు.

ప్రావిన్సియల్ సర్వీసుల న్యూనత

వీరు ఎక్కువ తక్కువలను కళంకమును తొలగించుటకు శిఫారసులు చేయకుండుటయేగాక స్రావిన్వియో సర్వీసులు నెలెత్తుకమిటిచేతులలో బెట్టి యాకళంకమును మరింత హెచ్చుజేసివారు. స్రావిన్వి యో సర్వీసులన్నియు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు పూర్తిగా లోబడియుండగా, దాదాపు యిజేవని చేయునట్టి అఖిలభారత సర్వీసులకు ఎక్కువరక్షణ యున్నది. వీరు సీవిలుకోర్టుకు పోవచ్చును. పబ్లికు సర్వీసు కమిషనునకును తుదకు యిండియామంత్రికిని గూడ అప్పీలు చేసుకొనవచ్చును. స్రావిన్వియో సర్వీసులపైనున్న న్యూనత కళంకము మునుపటి కంటె హెచ్చైనది.

హిందవసభ్యులు ఉద్యోగములను భారతీయుల పరమొనర్పుకై చేసిన దిదియేనా?

ప్రయాణపుభిర్దులకు నిధి

ప్రయాణపు భిర్దులకై ఒకనిధిని నెలకొల్పవలెనని కమిషనువారు నూచించుట చాల తెలివితేలిక పనియని రంగస్వామి అయ్యంగారు తలచిరి. లీకమిషనువారు వింధను ఫండును ఫాపించవలెనని నూచించుటలో చూపిన తెలివిని నేను మెచ్చుకొనుచున్నాను. చాలమంది ముగ్గురు పిల్లలకంటె ఎక్కువ మందికి ప్రయాణపుభిర్దులు అడుగకపోయినను పిల్లలు ఎక్కువైన కొద్ది భిర్దుల నెక్కువగా నీయవలెనని వీరు చెప్పుచున్నారు. కాని యీ నిధికై యిచ్చు ప్రవృత్తి ప్రస్తుత న్యాయశాస్త్రమునుబట్టి 'నాను ఓబులు' చేయుటకు వీలులేదు. ఒకవేళ అట్లు చేసిన యెడల అది అశాస్త్రీయమనియు అరాజకీయమనియు చెప్పవలసినదగును.

లీ కమిషను శిఫారసులలో దేనితోను

వీరంగీకరించుటలేదు

కమిషనువారి శిఫారసులలో దేనితోను రంగస్వామి అయ్యంగారు అంగీకరించుట కిష్టపడుటలేదు. రిపోర్టులోని ప్రతివిషయమునను అయ్యంగారు భిన్నాభిప్రాయుడని చెప్పట సత్యమారముకాదు. హిందూదేశములోని పత్రిక లన్నియు లీనివేదికమును ఖండించినందుకు అయ్యంగారు సంతోషమును దెలియపరచిరి.

"హిందూ దేశము చావలసినదే" అనుమాటలు వ్రాసి కమిషనువారు వ్రాలు చేయలసినవని చింతాపూరితముగా చేసినవర్గము హిందవ పక్షమును దాదాపుగా తెలుపుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు భారతీయ ప్రజాభిప్రాయమును తిరస్కరింప జూచుచున్నారని తలచి వారిని మందలించు రంగస్వామి అయ్యంగారు మునించిరి. అట్టివియే సంభవించినయెడల సమభిప్రాయమును సంయోగమును పూర్వముగా నశింపకున్నను యెన్నియో మైల్లదూరమును. (తంతివార్త)

* * *

లీ కమిషనునివేదికము

శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి భయములు

అండ్రి, మేను 28 రాత్రి 5.35. లీ కమిషనునివేదికమును అందుచు ఏకగ్రీవముగ అంగీకరించుటచే ఎక్కువ ప్రాముఖ్యతగలిగినది. అక్షణము 1919 ఆగష్టులో జెప్పబడిన పబ్లికు సర్వీసు కమిషను ఏర్పాటుచేయవలసి అట్లు అంగీకరింపవలసివచ్చె. కాని యీవిషయము ప్రోత్సహించినవారు "కమిషను ఏర్పాటుచేయవలెనని" అనుచు తమని తోచినను పబ్లికు సర్వీసు కమిషను నియమనము చాల నుంచిదే. లీకమిషనునివేదికమును ఇప్పుడు ప్రకటించుటచే భారతదేశ రాజకీయపరిస్థితులకు విషమస్థితిని కలుగజేసినను పబ్లికు సర్వీసు కమిషనునియమనము మంచిదే. భారతీయులు లీ కమిషను నక్కరలేదనిరి. అయినను కమిషను నియమింపబడెను. దాని కగుశ్చయమునేర్పాటుచేసిరి. భారతకానకసభవారికి తెలియజేసే సర్పాటుచేసిరి. వాక్రూజ్యఉద్యోగములకు, ఇండియను సర్వీసుకు, గ్రేటుబ్రిటను నుండి వచ్చుటలను నియమించుట తగ్గుణము ఆఫ్ఘేయవలెనని అన్నిపక్షములవారును ఇండియాలో అంగీకరించిరి. సర్వీసులకు సంబంధించిన విషయములన్నిటిని ఇండియాప్రభుత్వమువారే నిశ్చయించవలెననియు ఇండి

విచిత్ర సృష్టి

ఇరువురకు ఒకే నడుము

యాదాద్రిపై తనయును తీసివేయవలెననియు గోదామర్నారు (బిటి)భాగ్యంను ఉద్దేశ్యములకు వైస్రసహాయమును చేయవలెనని సహాయముగూర్చి తీవ్రముగ ఆక్షేపించిరి. దొమినియను ప్రతిపక్షితికి ఈసహాయమును పరిష్కరవిధానముగనున్నదనిరి. రెంటికిని సరిపడవలసిరి.

సివిలుసర్వీసు ఉద్దేశ్యములకు ఆర్థికవిమర్శలను గుర్తించి చుక్కచెట్టులకు భారతీయు లిష్టముగ నేయున్నారు కాని అదనముగ కమిషనువారు సూచించినమొత్తము సాలుకు కొటిరూపాయలైనవి. భారతదేశప్రభుత్వఆర్థికలక్ష్యములజూడ ఇంతవ్యయమునభరించుట అసాధ్యమనిరి (సిలోను మైయు)

దెయిలీ హెరాల్డుపత్రికలో కాన్స్ట్రక్టివ్ ప్రాసెసింగ్—సివిలుసర్వీసు ఉద్దేశ్యములకు భారతదేశము పుష్టిగ. వేరేనములను ఇచ్చెను. త్వరలో పెద్దపించులమీద విరామము జెందుట కంగీకరించి. ఇందులో చాలమంది బ్రిటనుకు మంచివయోనర్లనిరి. కొందరు తమకు భారతీయులను కొలువనలెనను బాధ్యత లేదనిరి. వీరచాలమంది దమగార్డీయను పరిస్థితులనుండి తప్పించుకొనుటకు భారతీయులచేయు ప్రయత్నములను ఆక్షేపించిరి. భారతీయులచేయుకేగార్డీయనులగు చూచునవలెననిరి. అందుచేతనే ముందు హోమరూలు వచ్చినవారిగతి ఏమగునోయని సివిలుసర్వీసు ఉద్దేశ్యములకు ఆతురతను చూపుచున్నారు.

ఇందును తమే పారిభాషములను గాపాడుటకు రాయలు కనిపను నియమింపబడెను.

సివిలు సర్వీసు పక్షపత్రికలు ఈనివేదికమునుగూర్చి ఆనందించుచున్నవి.

లీకమిషనరలసిఫాహులను అంగీకరించిరని సివిలుసర్వీసు ఉద్దేశ్యములకొట్టి నేటిలో బడినది. భారతీయులు ఇంకను చుక్కచెట్టు తమను జాగ్రత్తచేసి ఇవ్వవలెను. భారతీయులు భారతమున కంట్రాక్టుల కొప్పొనవలెను. అన్నింటికంటె దురదృష్టవశాత్తూ సివిలుసర్వీసు సగమువరకైన భారతవయసునకు భారతీయులు 15 ఏండ్లవరకు వేచియుంచవలెను. పోలీసుకాఫీ కగము భారతవయసు అగుటకు 25 ఏండ్లవట్టును

ఈవిషయముచే భారతీయులకు ఆధికారము వారుగోరినటులరాదు. లీకమిషనుసర్వీసు సంఖ్యాకుల లాభమునిమిత్తమే నియమింపబడినది ఎవరోవల్లసంఖ్యాకుల లాభమునిమిత్తము భారతీయులలాభములను అలక్ష్యము చేయరాదనిరి

అసంఖ్యాకులు లీకమిషను సంగీకరించనిచో ఈ కమిషను నివేదనసర్కారును చేయుటకంట్రాక్టులు రద్దుజేయుచున్నవని ప్రభుత్వమువారికి అసంఖ్యాకులు తెలియజేయవలయును. రెండేడ్లక్రిందు పార్లమెంటువారు పించులను నిరాకరించిరి. 4 వుత్తు లాయిడ్ బార్ని గార ఉద్దేశ్యములపై సిద్ధాంతమును ప్రవేశపెట్టిరి. కాని పార్లమెంటువారు చేయలేనిదానిని భారతదేశ నిజపుక్తులు 4 గరు నిర్వహించగలిగిరి. ఇందులో యిద్దరికి ఇవిరకే లబ్ధి కలిగెను. ఇందులో సంతకముజేసిన ఒకవ్యక్తి వయోవృద్ధుడగు, అలహాబాదును కార్యనిర్వాహకసభ్యత్వమునకు తగినవాడనిరి. రెండవ భారతీయుడు నాల్గేండ్లమంది ఇండియా కార్యాలయపరిపాలనయొద్దించుచు నేటికి సఫలమనోరథుడైన పార్లమెంటు మంత్రివర్గమువా రీయలేని అధికారమును ప్రభుత్వమువారిచుట్టుకు రాయలుకమిషను తోడ్పడుచున్నదని తనము పాఠమును నేర్పుకొనవలెను. (ఫార్వర్డు)

న్యూలీడరు పత్రికావ్యాఖ్య

లీకమిషను నివేదికముచే కార్మికప్రభుత్వమువారి పని ఏమిటోయ్యది? ఈ యుద్ధమున గాడెదు. మైదానములయందు భారతీయులనుగూర్చి అట్లందిరి. ఇంగ్లండులో మన్నపుడు వస్తేయి. లీకమిషను నివేదికముని జేయబడిన ఏర్పాట్లు బాగుగ నేరవోయెను. ఈకారణముచేత నేపన్నులనిచ్చు భారతీయుడు మేజిస్ట్రేటునున్నాడు. ఇట్లు ఎంతకాలము జరుగవలినది? నివేదికము ప్రచురకరముగ నున్నది. అతిసమృద్ధిగ ఎప్పటికోయురడియును సివిలుసర్వీసుఉద్దేశ్యముల సంఖ్యను తగ్గించి దాని కనుగుణముగ భారతీయులను నియమించెదరటం. వైస్రములో భారతీయులను నియమించుటకు నెమ్మదిగ జరుగును. వ్యరాజ్యభాగ్యము. ఎప్పటికో! ఎన్నటికో! ఇంతలోవచ్చునదిగాదు. ఆసియన్ ప్రభుత్వ త్వరలో భారతీయులను నియమించునగాని ప్రభోధమును గాంచినప్రజలను నెమ్మదిగ కాంతింపజేయునను ఆక ఆంతరించు ననుచున్నది (ఫార్వర్డు)

‘సిలోను మార్మింగు లీడరు’ పత్రిక యొక్క ప్రాయశమున్నది: ‘కార్మిజీయను’ అనునానలో ఫలిష్టము దీవులనుండి యిరువురు కవల పిల్లలు దిగిరి. వారు 16 యేండ్లవయస్సుగల బాలురు. వీరినడుములు రెండును కలసియున్నవి. ఇంగ్లీషు బాలురవలె దుడులు దొడిగిరి. అట్లున్నను సుఖపుగనే నడచుచున్నారు. కాని ఒక ప్రక్కగా నడచునగలరు.

వీరు యరిగోవా యను ఫిలిప్సెను వేదాంతిలోగూడ గ్లాస్టోలో వాణిజ్యవిద్య నేర్చుకొనుటకు బోవుచున్నట్లు ఒక పత్రికావిలేఖరికి తెలిపిరి.

“మేము గ్లాస్టోనుండి వాషింగ్టనుబోయి, రెండేండ్లుండి విద్యనేర్చి రిగి మావిలాకు వత్తు” మని వారిలో ఒకబాలుడనెను.

వా ధారీతిగా జంటజేయబడియున్నను, చాలసురక్షితముగానున్నట్లు తెలిపిరి. వారిట్లుచెప్పిరి: “మాకుఒకసోదరి, యిరువురుసోదరులు గలరు. మాసోదరులు మాకన్న చిన్నవారుగావున, మేముపుట్టుటవలనే మాతల్లిచనిపోయినదని భావింపవలదు. మాకు 6 ఏండ్ల ప్రాయమునందు మాతల్లి పోయెను. అప్పటికిమేము ఆమెరికా దేశమునకు గొనిపోబడితిమి. ఒకయేడాది వయస్సుగలప్పుడే మాతల్లి ఆటకుగొనిపోయి మమ్ము వేరుజేయుటకు పిలువబడెమాయని యిత్నించెను. కాని త్వేరులు చాలాప్రమాదము గలవనిరి. మాప్రాణములకు తెగించుటకు తండ్రిగారు ఒప్పునకుండిరి. మేముగూడ వేరుపడుట కియ్యకొనలేదు. మేమిప్పుడుచాలాసురక్షితముగా నెట్టియిచ్చుండిలేకయున్నాము.

ఇట్టి విచిత్రసృష్టిలో వీరు మూడవవారు. వీరికిముందు సయాముదేశములోకవలెల్లలుండిరి. ఇప్పుడు వీనాదేశములో ఒక జాయున్నారు. వీరుమూడవవారు. వీరితండ్రియొకను మానిలో జీవించుచు నున్నాడు.

వీరు క్రైస్తవమతములు— ఒక ప్రత్యేకోదేశముతో దేవుడు మ మ్మిట్లు సృష్టించెను. ఇప్పటికి 10 ఏండ్లు పెరిగితిమి. ఇక ముందేమి జరుగునో తెలియదు. అని వారిలో ఒకడనెను.

వీరివురు ఆంగ్లభాష స్వచ్ఛముగామాట్లాడుచున్నారు. వీరిరువురు అన్ని భాగములందు వేరుగా రెండుశరీరములు గలిగియున్నారు. నడుమువద్ద మాత్రము 22 అంగుళముల చుట్టుకొలత గల మాంసఖండముతో (ఎముకదు) రెండు శరీరములు కలసియున్నవి. ఎవరికి వాడుప్రత్యేకము మాట్లాడుదురు, కాని ఒకప్పుడు యిరువురు ఒక్క విషయమునే ఆలోచించి, ఒక్కమాటనే పలుకుటగూడగలరు. ఒకరు ప్రారంభించి వాక్యమును రెండవవాడు పూర్తిచేయును. జాయింటువద్ద ఎముకలే కుండ మెత్తగానుండుటచే నిరువురు సుఖముగా కూర్చొనగలుగుచున్నారు.

ఐ యం. యస్. ఆఫీసులను యింగ్లాండు నుండి నియమించుట

బొంబాయి హిందూవైద్యకళాశాల ఖండన

బొంబాయి, జూను 2:— లీకమిషనువారు యాసర్వీసును తీసివేయవలెనని చెప్పుచున్నప్పటికిని యింగ్లాండునుండి ఐ. యం. యస్. ఆఫీసులను నియమించుటను గూర్చి తీవ్రముగా ఖండించుచు, బొంబాయి హిందూ వైద్యకళాశాలవారు యిండియా ప్రభుత్వమువారికి తంఱినిచ్చిరి. ఐ. యం. యస్. ను నాశనముజేసిప్రతిరాష్ట్రమును తనమెడికల్ సర్వీసును యేర్పాటు చేసికొనవలెనని యాకళాశాలవారు సూచించుచున్నారు. ఈమార్పునకే ఐ. యం. యస్. ఆఫీసులను నియమించుట అవసరమైన యెడల, కడచినయుద్ధములో కమిషనులు పొందిన భారతీయులను ముందు నియమింపవలెననియు, ఆర్. ఎ. యస్. సీలనుదింప రాదనియు వీరు చెప్పుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

వంగ రాష్ట్రీయ సభ

సెరాజగంజిలో జరిగింది

ఈసభలో దేశబంధు చిత్రరంజనదాసుగారి పక్షము వారు హెచ్చుగా నుండిరిగాన ఎర్రెట్టు జేసు హత్య చేసినందులకు ఉరిదీయబడిన గోపినాదుసాగారిని ప్రశంసించుచు నొక తీర్మానము విషయనిర్ణయసంఘసభలో నామోదింపబడెను. హిందూమహమ్మదీయ మైత్రి ఒడంబడికగూడ నామోదింపబడెను. అనుకూలరు 161 మంది; ప్రతికూలరు 22 మంది. (అ||ప్రె||)

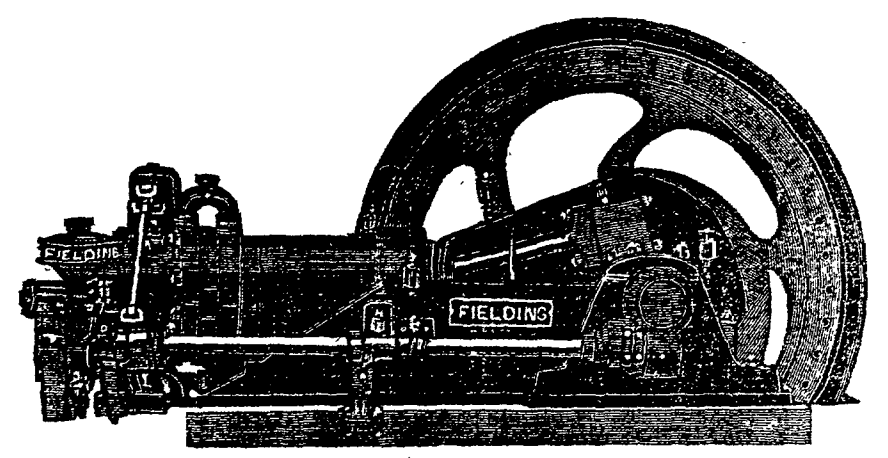
ప్రశస్తమైన బొమికలపాడి

వ్యవసాయకాళవారిచే మాగాణీభూములకు ప్రశస్తమైన ఎరువుగా ఎన్నుకొనబడిన బొమికలపాడి మావద్ద దొరకును. ఎకరమునకు దమ్ముచేయునపుడు ఒకబస్తా వేసిన మందిఫలితము నిచ్చును, ఆముదపు పిండికన్న శ్రేష్ఠమైనది. 6 మ. బస్తా 1 టికి ఖరీదు రు 9-8-0 లు. వెంటనే మీఆర్డరులు ఈదిగునలడస్సుకు పంపును. కోవల్లె రఘునాథరావు అండ్ కో. మచిలీపట్నం.

“ఫీల్డింగు” ప్రసిద్ధి కెక్కిన న్యూట్రెపు కోల్డు వేపరైజరు క్విక్ స్టార్టింగు శమిడికల్ క్రూడు ఆయిలు యింజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

ఈ ఏప్రిల్ తే 1 ది నుంచి ధరలు యింకను తగ్గించబడినవి.

సుమారు రెండే నిమిషములలో వేపరైజరు నల్లని ఫీల్డిలో నుండగనే స్టార్టు కాగల ఈ యింజనులను కొనుటవల్ల అనేకలాభములను పొందవచ్చును.

ఈ యింజనులకు క్రూడు ఆయిలు ఖర్చు, సాధారణమైన క్రూడు ఆయిలు యింజనులకు అయ్యే ఖర్చులో సుమారు సగముమాత్రమే అవును. అన్నివైజులు యెప్పుడున్న స్టార్టులో నుంచబడును. మీకు కావలసిన సైజులకు ఆలస్యముచేయక వెంటనే వ్రాయుడు.

Telegrams: — MACHINISTS   Sole Agnts: D. L. Sastry & Co.,   Post Box No. 203

12, Thambu Chetty Street, MADRAS.

రూ 75,000

మేలైన డాడ్జీ బ్రదర్స్
విడిభాగములుగల

డాడ్జీ - గ్రహం బస్సులు

మతీయ

డాడ్జీ బ్రదర్స్ కారులు మావద్ద స్టాకులో నున్నది.

అడినన్ అండు కో., లిమిటెడ్.,

ADDISON & Co., Ltd.,

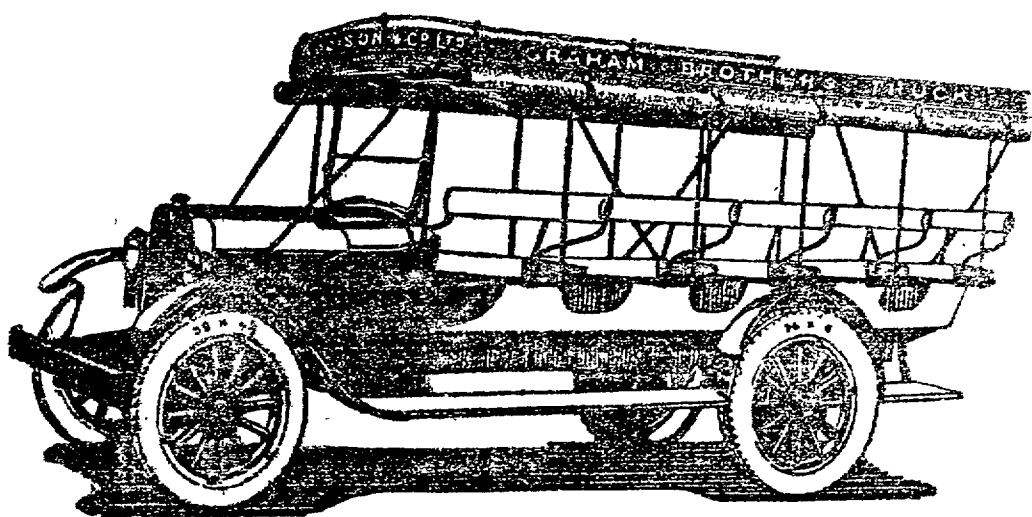
Sole Importers of
Dodge Brothers Cars
MOUNT ROAD, MADRAS.

DEPOTS AT BANGALORE

Carter & Co., Trichinopoly

T. Stanes & Co., Ltd., Coimbatore

George Oakes, Ootacamund.

కాశ్వతముగ నుండునది, నిశ్చయముగ నుండునది, స్వయాధారమువై నుండునది.

సాతు ఇండియను రెయిల్వే సమ్మె

కూనూరు మెట్టుపాళ్ళంబండ్లు సరిగానడవకుండుట

గూడ్సుబండ్లు చదుచుచు సమ్మెయంతరించుట

సేలం, జూన్ 4: — నిన్న మధ్యాహ్నమునుండియు గూడ్సుబండ్లు సామానుగ నడుచుచున్నవి. సరుకులు సేలంనుండి రవాణా జేయబడుచున్నవి. సమ్మెగట్టినవారు నెమ్మది నెమ్మదిగ, సరిలోనికి వచ్చుచున్నారు. అప్పటికి 50 మందికిపైగా పనిలో జేరిరి. జిల్లా లెక్కల పెర్సనలు అసిస్టెంట్ల హార్డినుగారు ప్రేమ నరీ సబ్ మేజిస్ట్రేటు వ్యాసరావుగారు ప్రేమనకువచ్చి లో కోసార్కును, ప్రేమనమార్పిడిలో లోకో ఆఫీసర్ల నుగిసి మాట్లాడిరి. పోలీసువారు మామూలుగ లోకో ఆఫీసులలోను పెద్దలలో నుంచుడిరి. రిజిస్ట్రార్లు రైలు వంతెనల వద్దను రైలు పట్టాలవద్దను, ప్రేమనగొడ్డిలోను కాపాడు యుచుబడిరి.

సాతు ఇండియను రెయిల్వే సమ్మె ఏజెంట్లు : సి. సామంతుగారు లోకో మానరింగ్ డివిజనులో నచ్చి సమీకరించువారిలోను లోకో ఆఫీసర్లలోను మాట్లాడిరి. ఆయన సేలంనుండి బయలుదేరి పోవచూచుకు పోయిరి. లోకో షెడ్డులో పని భంగములేకుండనే జరుగుచున్నది.

నాండువిరచులు

మెట్టుపాళ్ళం మెయిలు

కూనూరు, జూన్ 4: — సాతీండియను రెయిల్వే పనివార లందరు ఒక్కసారి సమ్మెగట్టిరి. ఇర్ర సమ్మెగట్టిన వారి యెడ సాను ప్రాధికారం జేసుకోక తొందరగలుగజేయుట కేమి నీలగిరి రెయిల్వే ప్రేమనవారిలు కూనూరు మెట్టుపాళ్ళంముల మధ్య పని జేయలేరని సర్కారించిరి. అంగ్లో ఇండియను సరికారాలు ప్రేమనని బొగ్గుపని జేయుట వలన మెయిలు బండ్లు యెట్లో నడుచుచున్నవి. నన్ను ఉడకమండలంనుండి మద్రాసు బోవు మెయిలు కష్టములే

కుండనే నడవినది. కాని కూనూరు చేరగనే పనిజేయుచున్న ప్రేమనవారి మెట్టుపాళ్ళంలో సమ్మెభయమువలన ఒక్కసారి విడిచిపోయిరి. విరామములో నున్న అంగ్లో ఇండియను డ్రై వర్లు గార్లు రి మంది యిదిచూచి మెయిలు సర్వీసు కీబ్బందిగాకుం డ మెట్టుపాళ్ళంవరకు బొగ్గుపనిని ప్రేమనని జేసిరి. అందువల న నీలగిరి రెయిల్వేవరకు మెట్టుపాళ్ళం మెయిలు ఆగలేదు.

సేలం పరిస్థితులు

సేలం, జూన్ 8: — ఇచ్చు పరిస్థితులేమియు మారలేదు మంసుకూరు మెయిలు అరగంటలస్వము వచ్చెను. ఇందు డ్రైవర్లు బొగ్గుపనివారుగ పనిజేయుచు పార్లర్లు కాకర్ల సహాయముతో నడిపిరి. సమ్మెగట్టినవారు తమకు ప్రత్యేకముగ కష్టములుండి గాక పోవచూరు కార్మికులయెడ సానుభూతి జూపుటకై అట్లు చేసిరి. భారతీయులగు బొగ్గుపనివారలను పనిజేయుటలేదు పనియంతయు ఆంగ్లో ఇండియనులే చేయుచున్నారు. సాతీండి యను రెయిల్వే ఏజెంట్లు యిక్కడికి రావచ్చును. సాతీండి రెయిల్వే జెనరలు ట్రాఫిక్ మేనేజరు ఈసాయంత్ర మిచ్చుటికి వెచ్చును. సేలంనుండి సరుకు లేవియును సంపాదించి జెనరలు ట్రాఫిక్ మేనేజరు ఉత్తరువు జేసెను. ఈసమ్మెగట్టినవారు మురక తిరుచినాపల్లి సమ్మెకాసులయెడ సానుభూతి జూపుట కు చేసిరి. కాని పోవచూరు సమ్మె నలన అట్లుచేయలేదు. సేలంనుండి ఫోర్సును దీసి వేయవలెననియు, వాగపట్నంలో గావించిన తీర్మాన మంగీకరింపవలెననియు వారు కోచుచున్నారు. పనివానికేదైన విపత్తువచ్చు నపుడు కంపెనీవారు కంపెనీవను నీయవలెననియు, యీ విషయమును ఫోర్సు నిర్ణయించునటుల వదలివేయరాదనియు, ఫోర్సును యీవిపత్తుపనివాని నిర్ణయమువలన గల్గినదని డెల్టా ననియు సమ్మెగట్టినవారు తినువాంతులముల డెల్టాచున్నారు. అట్టి విపత్తులు జరిగినపు డొకకమిటీ విచారించవలెను. నెలపు మంజూరు జేసినకాలమునకు కారణయుక్తముగ నున్నంతకాల ము జీతముతో నీయవలెను. ఏదేని అవయవమునకు నష్టము గల్గినపుడు ఒకసారి మొత్తముగ కంపెనీవ నీయవలెను. ఇ

ప్పుడున్నటులగాక ప్రతి యింజనులో యిద్దరు బొగ్గు పనివా రుండవలెను. ఇంజను షెడ్డుగాని చేరవలసినచోటుగాని చేరిన పిదపనిప్పార్సుపని బొగ్గుపనివారల కుండరాదు. ఇందుల కచుకు స్పెషలు ప్లాపు నుంచవలెను. ఈసమ్మెగట్టినవారు తా ము మధు, తిరుచినాపల్లి మీబరు, బ్రాడుకోటి పనివారల యెడకాను భూతితో సమ్మెగట్టి తినునీయు, వారి మరతుల సంగీకరించునెడల పనిలో జేరవ పనియు నీజేటుకు తంతి వార్త బంపిరి. అ. (మె.)

ఏజెంట్లు సేలము వచ్చుట

చాలామంది పనిలోజేరుచున్నారు

సేలం జూన్ 4: — సాతీండియన్ రైల్వే ఏజెంట్లు 60 నెంబరు మెయిలులో ఇచ్చుటికివచ్చి లోకో ఫోచునుతో మాట్లా డెను. సమ్మెకారూ మేమని అడిగెను. కాని అవసరమైన స మాచారమేమియు సమ్మెవారు లానినికి చెప్పకుండుటకే గరి యైనకారణముల నరేడు చెప్పలేకపోయెను. ఏజెంట్లు పోవచూ రనుండి తిరిగిరాత్రికి వెళ్తునని బాగాయిచేసెను. ఇప్పుడు 69 నుండి దినపత్రాలు 4 ల నెలకూలీలు 1 ఫిట్టరు 13 స్టూ. ఆఫు కూలీలును 23 నిష్కూలీలును యిద్దరు కామిస్ట్రులును పనిలో ప్రవేశించిరి. ఇంకను కొంచుండ్ల ప్రవేశింతురని ఆచుకుంటు వ్నారు.

బొగ్గుపనివాండ్లెవరును చేరలేదు

బొగ్గుపనివాండ్లెవరును పనిలోచేరలేదు. ఏజెంట్లు, యీదినము 7 గంటలలోగా పనిలో ప్రవేశించనివారు పంతుండి తొలిగింపబడుదురని ఒకసర్కారు పంపవలసినదని లోకో ఫోచుకును తంతి చేసెను. కూలీల మొత్తము 258, ప్లేటరుములు 80, నెకండు ప్లేటరుములు 12, ఇంజను తుకుమవారు 36

పోవచూరువారింతి

పోవచూరులోని ప్రజలు తమ లోపలబట్టి యింజను టువలన సర్దుబాటువరకు సేలంసమ్మెకారులను పనిలో ప్రవేశ

శివపద్మని వేడుచు నేలం లోకోడిపాఠ్యమెంటు సమ్మెనాయకు టను తండ్రి జేసిరి. బొగ్గవనివాండు పనిలో ప్రవేశింపలేదు. తాముద్యుధచిత్తులమై యున్నామని పోదనూరు సమ్మెదారులకు తిరిగివెంటి జేసిరి. సమ్మెదారులందఱును నేడు కలుసుకొని పోద నూరునుండి తమకు వర్తమానువచ్చువరకు పనిలో ప్రవేశింప వూడవని నిర్ధారణ చేసిరి. ఒక్కొక్క రొక్కొక్కరూపా య చొప్పున చందాలను వసూలుజేయుచున్నారు.

సంయుక్తముల వైద్యసంఘముల

నివేదికముపై అనమ్మతి

నాగపూరు, జూన్ 8:—సంయుక్త రాష్ట్రముల వై ద్యసంఘమువారు తీర్మానము శిఫారుసులపై అనమ్మతి తెలియ జేరచుచు కొన్ని తీర్మానములను గావించిరి. అందు ముఖ్యముగా జీతములు హెచ్చుతీరులను గూర్చియు, సివిలు మిలిటరీ సర్జిను ల రిట్రాటు మెంటు ను గూర్చి యు అనమ్మతిని జూపిరి. ఈ సర్జినులకొరకు యింగ్లాండునుండి మనుష్యులను తెప్పించి నవనరము లేదనియూ, ప్రస్తుతము హిందూ తోతములో కావలసియున్న వైద్యసహాయము హిం దూతోతములో అభివృద్ధి గాంచుచున్న వైద్యసంఘములవలన జేయ బడవచ్చు ననియు, కాస్త్రుత్రావయములలో రెంటియందును ప్రాధేను ఉద్యోగముల నందరికిని ఈ యుదేశములకు తమ వ్యుత్పత్తును వీరు తెలియజేరిరి. వైద్యకాలము స్థానికసంఘ ములవలన యగుటతోడనే సర్జినులవిధానము క్రమముగా తగ్గింప బడవలెననియు, గ్రేటు బ్రిటను నందువలె చెల్లవలయును తమం తట తామే కచ్చి వైద్యకాలములో పనిజేయవలె ననియున, రాష్ట్రీయముగా హిందూతోతములో వైద్యవైద్య మొకటి యే కావలెననియు వీరు చెప్పుచున్నారు. (ఆ. పం.)

బొంబాయి సిటీపోలీసు

పరిపాలనానివేదికము

జనబాహుళ్యముయొక్క ముంచినడవడినిగూర్చి

ప్రశంస

బొంబాయి, జూన్ 2:— బొంబాయి సిటీపోలీసు యొక్క వార్షిక పరిపాలనా నివేదికమును ప్రచురించుచు, రా జుడియ, పార్లమెంటు యుద్దేశముల వచ్చిన 1923 సంవత్సర మునందు పోలీసుల యొక్క భారమును మోతులనైన విష యములయొక్క లేని పోలీసు కమిషనరు తెలియజేసెను. ఆత డిట్లు చెప్పెను:— ఈ రోజుగది సంబంధములను కెన్యా ప్రశ్న నులబంధమును వారతాళములతోడ ఉరేగింపులలోను గుంపు యుగా కూడింజనము ముంచినడవడితో క్రమము ద పు కుం డ ప్రవర్తించుటవలన పోలీసుల భారము తగ్గెను. 1922 సంవ త్సరములో జరిగిన మృత్యుల కొద్ది అనియు, స్వల్పకాలమే యుండినది. రిపోర్టు ప్రకారము పోలీసు వారి వర్షికారము ను సేరముల సంఖ్య 112168 నుండి 122086 వకు హెచ్చెను. చిన్నతన్న కేరళులవలన నింతవరకు హెచ్చెను. మనుష్యులను సాత్తును నురించిన సేం ములుగూడ హెచ్చు కావచ్చెను. వార్షికము 80 నుండి 86 వరకు హెచ్చెను. వార్షికముల సేరములు 18 నుండి 20 వరకు హెచ్చెను. ఆ సంవత్సరములో పోయిసాత్తుల నూటికి 20, 85 సాత్తు పోలీసువారిచే రాబట్టుకొనబడెను. నగరప్రజలకు డిరెండుములవలన గలుగు కష్టములు వరుసగా 1921 లో 16, 11, 1922 14, 31, 1922 లో 13, 04 వి యున్నది. (ఆ. పం.)

ధనాపహరణపుకేసు

పూనా, జూన్ 8:— పూనా స్వామి కామోద్ధరము యందరికని నాణకగనుండిన మొదల్యురగారు 14480-14-5 ఈ పానుల నిమకారిం చే ను కేరము తోగా అయిన దానినంగీకరించెను. కేసునన్నజడ్జి వైద్యుగారు ఆయన 2 సం.ల కిరినకి డియూ, 28 కేసు జరిమానాము ఆదేశముగా యిచ్చివచ్చెను. అంతగా 8. జే. డి. యొక్క విధించిరి. (ఆ. పం.)

రెవెన్యూ యొక్క ప్రాంతములు

ప్రారంభము నుండి, వెంకటగిరి

వైద్యసంఘములపై 23 త తాత్కాలికముగా జూన్ 8 నుండి 16 వ తేది వరకు రోజు: జూన్ 8 నుండి కార్యనిర్వాహక సంఘమువారి సభ్యులబయింది. కాన సభ్యులై డ తమకును చంకాలను నియమితి కాలములోపల వైద్యసంఘకార్య వర్గిగారు య. డి. రిపోర్టు వెంకటగిరి (ఆ. పం.) వలననది. గారికి పుతేది. మొదలగడన్న వార్షికావధివరకు వర్ష విచ్చేసి జనాభివృద్ధిగా గావించుటలో నాకు తోడ్పడుచు తని ప్రార్థించుచున్నాను. య. డి. రిపోర్టు.

వేంకటగిరి టవున్

ధ్వజస్తంభ ప్రతిష్ఠ, కుంభాభిషేక మహోత్సవము.

ఈ మేసెల 19 తేది మొదలు 23 తేదివరకు యాపురము నందలి శ్రీ కాశీ విశ్వనాథస్వామివారి దేవాలయమునందు అష్టవింశతి, కుంభాభిషేకమును, యాసెల 21 తేది ధ్వజస్తంభ ప్రతిష్ఠయును, వేంకటగిరిసంస్థా నాధీశ్వరులవలన శాస్త్రోక్తముగ నతి వైభవముగ జరుపబడెను.

ప్రకృతప్రభువశేష్యులగు రాజా సర్. వెలుగోటి గోవిందస్వామయ్యచేంద్రబాబుగారు కె. సి. వి. ఇ. పంచమాచార్య, సంస్కృతవాదుగాను రాజ్యభారము వహించిన యారి ది సంవత్సరములలో విశేషధనప్రయముతోహడిన అనేకమహాత్మా ర్యములచే దేశజనుల స్త్రోతములకు బాత్రులయి యున్నారు. ఇట్టికాలమున వేంకటగిరి సంస్థానాధీశ్వరులు యాకుంభాభిషేకకార్యమును ప్రయత్నించి శాంతముగ జరిగించుట సంస్థానమునందలి వారి ప్రజలకేగాక దేశజనుల కందరికిని మిక్కిలి ఆనందము కలుగజేసినది. ఇట్టిదేవతాకార్యములను యజ్ఞయాగాది క్రతువులు జరిగించుచుండే కాలవర్షములు గుజియుచు దేశమునందు మహాచిము, కలరా, మహామారి మొదలగువ్యాధులు వ్యాపింపకుండునని శాస్త్రీయులు ఘోషించునటుల శ్రీరాజాగారు కుంభాభిషేకము ప్రయత్నించిన దినముననే గొప్పవర్షము కుటేసి చుట్టుపట్టు గ్రామములయందలి చెరువులకు రెండు మాడు సెలల నీర్లువచ్చుట ప్రభులనిదర్శనముగ నేర్పడినది. శ్రీ రాజాగారియొక్కయు, శ్రీరాజాగారికుటుంబము వారియొక్క భక్తివిశ్వాసములె యందులకు ముఖ్యకారణము. భక్తిగల్గినవోట ఫలమిచ్చుచుండెను, భక్తిలేనివోట పత్తి చేటుకదా?

ఈ కుంభాభిషేకమును జరుపవలయునని యామేసెల ప్రారంభమున తీర్మానించిరి. ఈసెల 19 తేది ప్రారంభింపవలసివచ్చు యేర్పాటుచిరి. ఇంతటిశ్రీధ్రుకాలములో యింత గొప్ప కార్యమునకు కావలసిన పరికరంబులన్నియు సిద్ధము కాగలవా యని సామాన్యజనులు సందేహించుచుండిరి. ధనమూలమిదంజగత్, అనినటుల ధనమున్నయెడల కొండను పిండియేవచ్చును. బ్రహ్మచరిన ఆయువునకు గొడవాయను నటుల వేంకటగిరి సంస్థానాధీశ్వరులు పూనినకార్యము సెలవేరక యుండువా?

శ్రీరాజాగారును, శ్రీకుమారరాజాగారును యీ సమయమునదే నీలగిరికి వెళ్లవలసివచ్చుటపట్టింపెను. అచ్చట గవర్న మెంటువారు ఇరిగేషన్ కమిషనురులించి యోచించుటకు యా దినములయందే నిశ్చయించియుండిరి. భూభామందుల కందరకు ముఖ్యమున యిట్లును జనానుకూలంబుగ యేర్పాటుచేయుటకుగాను జమిందారులసభకు ప్రెసిడెంటుగారు శ్రీవేంకటగిరిరాజాగారు వెళ్లవలసియుండెను. అందువలన యాకుంభాభిషేకమునునకుగా చేయవలసిన యేర్పాటులకంతయు శ్రీరాజాగారు వారిద్వితీయపుత్రులగు శ్రీ రాజా వేంకటరాజగోపాలకృష్ణయ్యచేంద్రబాబుగారిని నియమించిరి. వీరు తొండ్రె గారియజ్ఞను శిరసావహించి దేవతాకార్యంబులయందెట్టి లోపములు గలుగకుండ మిక్కిలి ఓర్పుపట్టులతో నిర్వహించి కీర్తిహించిరి. మఱియు దేశీయజనులకృతజ్ఞతను మన్ననలకును పాత్రులయిరి. వీరిప్రాత్యహమువలన సంస్థానము హిమాద్రి డిపార్టుమెంటువారును శ్రీ రాజగారి ధర్మపరిక్రమిక పారశాలయందలి విద్యార్థులును విరామము లేకుండ పనులు చేయుచు ఆలయమున గర్భగుడులయందలి రిపేరింగు, కుంభాభిషేకమునకు గావలసిన వస్తుసామగ్రియు యాస్వల్పకాలమునందు దయారచేయగలిగిరి.

మేసెల 16 వ తేది శుక్రవారము సాయంకాలమున శ్రీవిశ్వనాథుని దేవాలయమునందు ధనపూజ జరుపబడెను. సమ్రాజకు కావలసిన ద్రవ్యమును నొక పెద్ద వెండిబిందెయందుంచి వానిని గంగమాల్యదులతో నలంకరించి వినుగవనాదా యొక్క రెండు మంగళవాయిద్యములతో సవాతీసంతకతోను పురం నుండి 12 గంటల ఆలయమునందు తెచ్చిరి. సేవసాము అయి తామల ముర ర-త్రి, చి. శివయ్యగారిని హోదాయము లెత్తిము పుచ్చుచు కొనబుండిరి. కంది, కాళహస్తి, అగస్త్య, పశుత్థిరము మొదలగు గొప్పశివశ్రేణులనుండి వచ్చిన ఆగమ శాస్త్రజేమ్యులగు గురుకుమారులు, వేదశాస్త్రపండితులును, మంత్రములు చక్కగ పఠించుచుండ శ్రీరాజా వేంకటరాజా గోపాలకృష్ణయ్యచేంద్రబాబుగారు ధనలక్ష్మీపూజన శాంతముగ జరిగించిరి. ఈగొప్పవేడుకను చూచుటకు అనేకజనులు దేవాలయంబున జేరియుండిరి. మేసెల 19 వ తేది శ్రీరాజాగారు ఈధక మండలమునందుండి దయచేసిరి. నాటిదినమున అ

దిగ్బంధన, కుంభాభిషేకము ప్రారంభింపబడెను. 21 తేది ముఖ్యవార్తను ప. గ. ల. ఘ. మ. రు. 12 ఘం టల ప శ్రీ కాశీ విశ్వనాథస్వామివారి ఆలయమునందు నూతనధ్వజస్తంభమును ప్రతిష్ఠింపబడెను. కాంచీపురమునుండి వచ్చియుండిన శిల్పచారులును, సంస్థానమునందు అనాదిగ కీర్తిహించియుండు శిల్పచారులును ధ్వజస్తంభ ప్రతిష్ఠను మిక్కిలి నిపుణతతో జరిగించిరి. ధ్వజాగోపాలకాలమునందు జనులందరితోతాహముతో జే. జే. యని వారియానందము తెల్పుచువచ్చిరి.

శ్రీరాజాగారు ప్రతిదినమును పూర్ణాహుతి, సుహృద వేద్యము జరుగుకాలమునకు దేవాలయమునకువచ్చి, పుత్రులతోను, రాజులందులతోను, సంస్థానము ఉద్యోగిగళ్లు, పరివారంబుతోను దేవాలయంబున ప్రదక్షిణముచేయుచు యాగకాలలయందలి కలశములదర్శనము చేసికొని ప్రపాదంబుగొనుచు మహాధాశీర్వాదంబులవడసి నగరికి జనుమండువారు.

23 తేది కుంభాభిషేకము అతివైభవముతో జరుపబడెను. ఆదినము శుక్రవారముగటవలన రాహుకాలము తీరునంతవరకు అభిషేకకార్యము నిశ్చయించవలసినవచ్చెను. ఈమధ్యకాలములో శ్రీరాజాగారుచేత బ్రాహ్మణకేవలసనషగ్రహదానంబులు, హడతమహాదానంబులు యిప్పించబడెను. రాహుకాలము తీరగానే కుంభాభిషేకకార్యము ప్రారంభింపబడెను. తీర్థకలంబుల శిరములదర్శించి గురుకులును ప్రదక్షిణంబుగ ఆలయమునందు బ్రవేశించి శ్రీకాశీవిశ్వనాథస్వామివారికి, శ్రీ అన్నపూర్ణా దేవిమొదలగు మూలస్థానేశ్వరులకు అభిషేక మొనరించిరి. శ్రీ రాజాగారు వారిపుత్రులును, శ్రీరాజా వెలుగోటి వెంకటకుమారకృష్ణయ్యచేంద్ర బాబుగారు కుంభాభిషేకము సమాప్తయినంతవరకు మిక్కిలి ఓషితతోనుండి తీర్థప్రసాదంబులగొని నగరంబు దయచేసిరి. శ్రీరాజగారు, శ్రీకుమారరాజగారు, శ్రీరాజా కుమారిగారు, శ్రీరాజాగారి సహోదరిగారు, శ్రీరాజా వెంకటకుమారకిమ్ బాబుగారి సతీమణిగారు మరి యితరరాజుంధుస్త్రీలును కుంభాభిషేక మహోత్సవమును విశ్రించుటకు దయచేసి పరదాలలోనుండి చూచి ఆనందించిరి. కుంభాభిషేకము, ముగిసినపిమ్మట శ్రీరాజాగారి సత్రమునందు బ్రాహ్మణుల కందరికి తృప్తికరముగ సంతర్పణ యేర్పాటుచేయబడెను. వీరికందరకు అవారిగ అన్నము పెట్టుడెను. నాటిదినము రాత్రి శ్రీకాశీ విశ్వనాథస్వామివారికి బంగారునందినేవ జరుపబడెను. శ్రీకుమారరాజాగారును, శ్రీరాజా వేంకటకుమారకృష్ణయ్యచేంద్రబాబుగారు, శ్రీరాజా నవనీతకృష్ణయ్యచేంద్ర బాబుగారు శ్రీరాజా వేంకటకుమారకృష్ణయ్యచేంద్రబాబుగారు శ్రీస్వామివారివెంట నగరంబు వేంచేసిరి. అచ్చట బాణవేడుక జరుపబడెను. అనేక వేలజనులువచ్చి యానందించిరి.

ఇంతటి గొప్పధర్మకార్యమును జరిగించినందులకు శ్రీ రాజాగారికిని వారికుటుంబమువారికిని విశ్వనాథుడు ఆయురారోగ్యసంపదలు నొసంగు గాక.

పురాణపురుషుడు.

ప్రథమ బాపల్లెతాలూకా మహాజనసభ

పెదనందిపాడు

బాపల్లెతాలూకాలో తాలూకాకాంగ్రెసు సంఘమును స్థాపించి, ఇకముందు జరుగవలసిన నిర్వాహకార్యక్రమము విషయమై యోచించుటకుగాను, ఈసెల 12, 13 వ తేదిల యందు ప్రథమ తాలూకామహాజనసభ పెదనందిపాడుగ్రామములో శ్రీయుత ఆంధ్రకత్తు దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి అధ్యక్షతనెంద జరుపబడును.

శ్రీయుతులు దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులు గొల్లపూడి శీతారామశాస్త్రి, పున్నవ లక్ష్మీనారాయణగారు, శ్రీమతి పున్నవ లక్ష్మీబాయియ్యగారు, యితర నాయకులు న్నూ సభకు వయచేసెదరు. సభ 12 వ తేది నాయుత్తంకి గంటలకు ప్రారంభమగును. సభకువచ్చేయు గూతవ్యంధికి భోజనసదులు ఉచితముగా ఏర్పాటుచేయబడును.

గంధం నాగేశ్వరరావు

తాలూకాకాంగ్రెసుసంఘము, కాకినాడ
ఈక్రిందివారిని కాకినాడ తాలూకాతరపున ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమునకు సభ్యులుగా ఎన్నుకొనబడిరి
1. బులంసు సాంబమూర్తిగారు. 2. మండపాక రంగయ్యగారు 3. మొసలికంటి తిరుమలరావుగారు. 4. నే. శ్రీనివాస గోపాల్మూర్తిగారు. 5. గ. సత్యవీరభద్రాచారిగారు. కార్యదర్శి

భారత సంస్కరణముల విచారణ సంఘము

కండిత నైహూగారు సభ్యత్వమును నిరసించుచు వ్రాసిన లేఖ

సిద్ధా, జూన్ 8:—పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు జూన్ 2 క తేదీని భారత ప్రభుత్వము హోం డిపార్టుమెంటు హాయింటు సె కెటరీకి యిట్లు వ్రాసిరి:—

ప్రస్తుత ప్రభుత్వ విధానము యెట్లు పనిజేసినదియు విచారింపట కొక విచారణ సంఘమును నియమించుటకు సంబంధించిన శ్రీ 28 క తేదీ ప్రభుత్వ ప్రకటనముతో గూడ నన్ను అందు సభ్యుడుగ గమ్యుని కొరకు మీరు 29 క తేదీ వ్రాసిన లేఖను కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిని. ఆ విచారణ సంఘము విచారింపవలసిన విషయములను బాగ్రత్తగ పరిశీలించి జూడ అందు నిర్ణయించిన సంబంధిత మార్గమున యెట్టి విచారణ జేసినను ఫలితములు తృప్తి కరముగ నుండవని నేను ప్రత్యుత్తరము వ్రాయగోరుచున్నాను. భారత ప్రభుత్వ శాసన పత్రము అనిబంధనల క్రింద పనిజేయుటలోగల లోపములను కష్టములను కనుగొని తన్ని వారణములు నూరించ యా విచారణ సంఘమునకు సాధ్యమగునగాని, యా విచారణములు ప్రస్తుత పరిస్థితులకు సరిపోవు. 1924 ఫిబ్రవరి 18 క తేదీని భారత శాసనసభలో అంగీకరించిన తీర్మానాంశముల అచిన్యత, అతిశక్తియుక్త ప్రకారము జరుగవలసినవిని యాశాసన నిర్మాణ విధాన ప్రయోజనములకన్న యెక్కువగా పరిపాలనమునందున్న లోపములను సవరించుట వలన ఉద్దేశ్యము పెరవలయును డెలియగును. ఈ విచారణ జేసినపిదప ఆచచ్చి సహజమున సర్వ ప్రాతినిధ్యముగల మహాసభను ఆ సెంట్రీ ర్యాంజు సామన్య సేర్వీచి, పరిస్థితులకునుకూలముగ ప్రభుత్వ విధానము నందు మార్పులు జేయుటకు సర్వాధికార ముండునట్లు జేయు నెడల యియ్యది శాస్త్రీయమే యగును. కాని ప్రభుత్వ ప్రకటనమును జరుగగా యా విచారణ సంఘములో పనిజేయ నంగీకరించువారు భారత ప్రభుత్వ శాసన నిర్మాణ విధాన ప్రయోజనముల మించిపోగూడదని గలదు. ఈ విచారణ యొనరినది యెక్కువ అధికారములు గలసభకు జరుపు నుద్దేశ్యమును నూరించుటయు లేదు. ఆత్మ ప్రకారమున్న నిబంధనలను అంగీకరింప పరిపాలనాలోపములను సవరించుటకు యంతమాత్ర మన సామర్థ్యము అంతకన్న యెక్కువ యేమియును జేయుటకు వీలులేదు.

ఈ కారణములచేత నన్నా హృదయించినంతలు ప్రతి నిధి కారికి కృతజ్ఞత డెప్పుడు యావిభమున నిర్మింపబడి, ప్రభుత్వ ప్రకటనమునందు డెస్క్ ప్రయోజనమునందు నెడల నేను పని జేయజాలనని డెలిచుచున్నాను" (అ. ప్రె.)

సంస్కరణ విచారణ సంఘము తగిసిమందు గాదు

సిద్ధా, జూన్ 8:— సంస్కరణల విచారణ సంఘము నందు సభ్యులను నిరాకరించుచు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు ప్రభుత్వమువారికి వ్రాసిన లేఖయందు, ఈ కమిటీయందు పనిజేయ నంగీకరించినవారు శాసనసభలోని విధానమును, ఉద్దేశ్యమును, నిర్మాణమును ఆమోదించినట్లు పరిగణింపబడుదురని ప్రభుత్వ ప్రకటనలో డెలిపబడినదియు, తరువాత భారత శాసనసభ వారితీర్మానమునందు డెలిపబడిన పద్ధతి ననుసరించి విశాలమున నిధికారముతో మరియొక సంఘమును నియమించు మూడవ రిండేమియుగానినట్లు తెలియించెడిదియు డెలిపెను. పరిపాలనాలోపముల సవరించుట మొదలగు నీ స్వల్ప విషయములతో ప్రస్తుత పరిస్థితుల సమీపజాలవనియు, అందుచే ప్రభుత్వ ప్రకటనయందు డెలిపబడిన సంబంధిత కార్యముల కొరకు నియమింపబడిన సంఘమునందు పనిజేయజాలనని మోతీలాలుగారు డెలిపిరి. (అ. ప్రె.)

భారత శాసనసభ స్వరాజ్య వక్షము

నిబంధనల సంస్కరించుట కొక విచారణ సంఘమును నియమించుట

సిద్ధా, జూన్ 8:— భారత శాసనసభలోని స్వరాజ్య వక్ష సభ్యులు నేడు మధ్యాహ్నము సమావేశమై, ప్రస్తుత పరిస్థితుల బట్టియు, యామధ్య దాసు నెహ్రూగారు గాంధీగారు శాసనసభ ప్రవేశమై గావించిన ప్రకటనమునకు ప్రత్యుత్తరముగ నొసంగిన నివేదనమును బట్టియు యావత్ నిబంధనలను సంస్కరించుటకొక విచారణ సంఘమును నియమించిరి.

(అ. ప్రె.)

వైకంఠ త్యాగము

కొచ్చిన జూన్ 4:— వైకంఠునందు సత్యాగ్రహము మూడు ప్రకారమే జరుగుచున్నది. అఖిల భారత నిమ్న జాత్యుద్ధరణ సంఘము రెడవున పింఛే గారును స్వామి శివప్రసాదుగారును నిన్న సాయంత్ర మిట్లు వ్రాసినవి, ఆశ్రమమును, నిషేధింపబడిన రోడ్డును దర్శించిరి. పింఛే గారు అస్పృశ్యతను గురించి నిన్న సాయంత్రము చుట్టూ సభయందు సుపన్యసించి ఈ యావత్తును కన్నీ విధములను సహాయమున రైతులను వాగ్దాన మొనర్చిరి.

అకాలీలుంగారు మూసివేయుట

శిరోముణి గురుద్వారా పరిబంధక సంఘమువారి యుగ్మరవుల ప్రకారము, అకాలీలు తమ సర్వసత్రిమును మూసివేసి ఈ దినమున అమృత సరమునకు పరిగణించి వెళ్లుచున్నారు.

రాజగోపాలాచారిగారు దివానుతో చర్చించుట

సత్యాగ్రహ పరిస్థితులను గురించి దివానుగారితో చర్చించి పరిష్కారముకొరకు ప్రయత్నించుటకు గాను రాజగోపాలాచారి గారిని పిలువ నంపిరి అకాలీలు తమ ధర్మ సత్రిమును మూయుటచే సత్యాగ్రహ సంఘమునా రిదినమున స్వయముగా సత్రివును ప్రారంభించిరి.

కాలికట్టు పౌరుల సభ

కాలికట్టు జూన్ 2:— వైకంఠ సత్యాగ్రహోద్యమమును బలపరుచుటకుగాను నిన్నటిదినమున కాలికట్టు పౌరుల బహిరంగ సభ పరాక్రమంబున జరిగెను.

ఎన్. చిదంబర నాథు వి. ఎ. వి. ఎల్. గారధ్యక్షత వహించిరి. పూనానుండి వచ్చిన వి. ఆర్. పింఛే, స్వామి సత్యనాథు స్వామి, స్వామి శివప్రసాదు, కె. మాధవన్ వాయుగారు మొలగు ప్రముఖు లుపన్యసించిరి.

పింఛే గారు పన్యసించుచు కేరళమునందలి అస్పృశ్యులను గురించి తాను సంపాదించిన అనుభవమునుబట్టి చూడగా సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించుటకు వైకంఠ చాల అనుభవ ప్రదేశమని తాను దృఢముగ నెంచుచుంటినని నుడిచెను. కేరళ దేశములో వైకంఠ ఒక మారుమూల నక్షాతముగ నున్నది. కాని ఈ యుద్యమమువలన వైకంఠ ప్రపంచమునందంతటను ప్రసిద్ధి కలెను.

స్వామి సత్యనాథుగారు శ్రీ నాథాయగారు స్వామిగారి శిష్యులు. వీ రుపన్యసించుచు తిమ్మాలరు వన తన గురువు ఈ యుద్యమమునకు ప్రతిహతులగునం డెనను విషయమును ఖండించుచు, తనగురు వీయుద్యమమునెడల సంప్రదాన భావముతో నుండెనని డెలిచెను. తుదకు సభవారు అన్ని విధములను యుద్యమమును బలపరుచుటకు ఆంగుల కొక నిశ్చయమును తీర్మానింపబడినది.

ఒక నాయకు శిక్షింపబడుట

కాలికట్టు తాలూకాలో నాటియనాడునందు ఒక నాయకు ఒక నిమ్న జాతియువకుడు, గొడుగు వేసికొని రోడ్డు మీద నడచుచుండగా నాలిపై దొర్లన్ను నెరసి గొడుగులాగే వేసెనను నేరముకొరకు లోకము డివిజనలు మేజిస్ట్రేటు నాయకునకు మూడు నెలలు కియ్యును విధించెను.

నోటీసు

గుంటూరు టవును గుంటూరు మ్యునిసిపాలిటీలో చేరిన పట్నం బాజారులో యుంజే నెం 16, 125 రు గల మాజేటి నాగరత్నమ్మగారి కొట్టులో గుంటూరు కాపురస్థుడు బావనవల్లి కుటుంబరావు 50 (ఎనుబది) బస్తాలు గోధుమలు ఇంపీరియల్ బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియావారికి యియ్యవలసిన అసలుగా యిదాలు యివ్వనం న యీపై న నుడిహరించిన 80 బస్తాలు గోధుమలు నడరుబాంకువారు 1924 నం 12 వ జూన్ తేదిన యదయము 8 గంటలకు వదరు కొట్టుయెడుట వేలం జేయుదురు.

ఇంపీరియల్ బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా, గుంటూరు.

29 మే 1924.

బెంగాలు రాష్ట్రీయ మహాసభ

సభలో కలకలము.

కలకత్తా, జూన్ 4:— బెంగాలు రాష్ట్రీయ మహాసభ కార్యక్రమమునందు చివరలో జరిగిన ఉద్వేగకర విషయములు జరిగెను. బాలు శిరీష చంద్రబట్టి నిన్నటిరోజున గాంధీజీతో తుప్పని గాంధీజీ అని మాత్రము పిలిచి సభ వారికి కష్టము గలుగజేసెను. మరల యీరోజు శాసనసభ ప్రవేశ తీర్మాన సవరణ చర్చ సందర్భమున అదేతప్పును జేసెను. ఇందువలన సభలో అన్ని భాగములనుండియు కలకలము ప్రాతిహళ్యము బయలుదేరెను. ఒక ప్రతినిధి ఉపన్యాసముని కొట్టివేరువకు బోయెను. మరియొకరు శిరీష బాలు కాళ్ల మీదపడి ఆలోపమును దిద్దుకొనుచు కొర్రునునంతవరకు వచ్చెను. సభ 120 నిమిషము ఆపి జేసినది, శిరీష బాలు గాంధీజీతో తుప్పని, మహాత్ముని యుద్దేశించి మాటాడినతప్ప మాటాడినట్లు లేదని అన్వేషించు ప్రకటించెను. (అ. ప్రె.)

శ్రీ పుష్పగిరి స్వాములవారు - బాపట్ల

1. తెలుగుదేశమునందు మతాధికారముగల శ్రీ జగద్గురు పుష్పగిరిమరాధ్యక్షులయిన శ్రీ పల్లె పల్లె శ్రీవిద్యానాథునిపా భారతీ స్వాములవారు గుంటూరు జిల్లా యందు సంచారము చేయుచు, మే నెల 1 వ తారీఖున బాపట్ల గ్రామమునకు విజయము చేసి యిచ్చట 10 రోజులు నుండిరి. పూలలోను ఉపన్యాసములతోను సమారాధనలతోను ఉత్సవములతోను యీ పది దినములు పండుగ దినములుగా నుండెను. శ్రీ స్వాములవారి అంభారి ఉత్సవములు ప్రజలను ఆకర్షించి నేత్రోత్సవముగా వించెను.

2. శ్రీ స్వాములవారిలో యిచ్చటి రిఫార్మ్ మరులు సమావేశము ఒక విశేషము.

కొందరు రిఫార్మ్ మరులు స్వాములవారి సన్నిధికి చేరి తమ పరిధమమును తెల్పింపవలసినవిన్ని మరవ్యవహారములు నూతనపద్ధతుల ప్రకారము జరపవలసినవిన్ని కోరియుండిరి. శ్రీ స్వాములవారు వారిని సాధరణతో మాన్యుండెట్టి మరముయొక్క ప్రస్తుత పరిస్థితులనుగూర్చి విమర్శించి నూతన మార్పులు చేయదమునకు వీలులేదని తెలిపిరి. వీరు తెలియొక్క నివారణలునును గ్రామ గ్రామమును రయిలు లేనందుననున్న ప్రతి గ్రామమునకు వెళ్లవలసినవారై యుంజేనందుననున్న శ్రీ స్వాములవారి యిచ్చ చేపతయరు శ్రీ చంద్రమూర్తి స్వరస్వామివారికి చెందిన అనుమతమున అధికారములనున్న ద్రవ్యమును మొలకనవి యిచ్చపెట్టెలలో నుంచుకొని పల్లెల, కడప, కర్నూలు, వైకం యీకా మూలయందుచో ఉడా తీసికొని వెళ్లవలసియున్నందుననున్న కొలది యేనుగులు, గుడ్డులు, బండ్లు, శ్రీ స్వాములవారు ఉంచు కొనుటయందు రిఫార్మ్ మరులు అంతగా ననూయవలసిన సవరణలేదు. శ్రీ పుష్పగిరి వీరమునకు పరిశ్రమయు మర్యాదయున్న సత్ముగా జరుగుచున్నవి సప్త పంచవిద్య పంపిణీయందు బాపట్ల నవాబుగారు మామూలుగా ప్రతిసంవత్సరము పంపుచుండే వార్షికమును శ్రీ పుష్పగిరి స్వాములవారికి పంపుతూ యున్నారు.

3. బోధక రువులని తెలియునట్లు శ్రీ స్వాములవారు బాపట్ల గ్రామమునందు ఒక ఘనమైన పనిచేయున్నారు. తాము చేసిన ఉపన్యాసములు తాత్కాలిక ఫలము గలిగియుండుట వల్లను, బాపట్లలోని శ్రీ శంకర విద్యాలయ మను నేడతాత్కాలిక పాఠశాలలో నిత్య బోధ జరుగుచుండుటచే అట్టి నిరంతర బోధను కాపాడవలయునని శ్రీ శంకర విద్యాలయమునకు ప్రతిసంవత్సరము రు 240 లు (రెండువందల చలుబదిరూపాయలు) వార్షికము కాల్వేతముగా యిచ్చునట్లు చాగ్దానముచేసి శ్రీ స్వాములవారు సవరణముగా వ్రాసియిచ్చు నారు. శ్రీ శంకర విద్యాలయ సంఘమువారు శ్రీ స్వాములవారి నెలపు ప్రకారము వారి సంస్థానములో నుండే ఒక పంపిణీని ఉపాధ్యాయుడుగా నియమించియున్నారు. ఆహారాన్ని సాధ్యమునిగాని లే: పరియెక ఉపాధ్యాయునిగాని శ్రీ స్వాముల వారు శ్రీ శంకర విద్యాలయమును పంపుయే తునాయగా నున్నది. ఉపాధ్యాయునితో పాటు వారి పాఠశాలయందు వ్రేలు జేయుచున్న వార్షికముమాత్రా పంపకొనుచున్నాను.

శ్రీ శంకర విద్యాలయముకు సంబంధించిన శ్రీవత్సలయమునకు శ్రీ స్వామి వారు శంఖుస్థాపనచేసి ఆలయ నిర్మాణమునకు చందాకూడా జేసియున్నారు. శ్రీ స్వాములవారు చేసిన ధర్మములు మిక్కిలి శ్లాఘనీయుగా నున్నవి. మరలగువులుగా నుండి యిట్టి ధర్మములు చేయుట యీనముపుల మనము విని యుండలేదు. శ్రీ స్వాములవారి ధర్మము విరంజితము శాస్త్రముగా జరుగుననున కొక దృఢమయిన ఏర్పాటు చేయుటకని ప్రాధీన్యముగాను, ఒక విశేషము.

ఆంధ్రపత్రిక

1924 సం॥ రం జూన్ నెల 4 వ తేది

బుధవారము

సందియము దీర్చుట

లేదు కనుకమువారు హిందూదేశమునకు స్వరాజ్యమును ప్రసాదించెద రనునాశ యేమయిన విగిలియున్నయెడల, అట్టియాశను ఇండియాను ప్రాంతము పూర్వ దొలగించిరి. ఎక్కడయినను భావగాని వంగతోటదగ్గర భావగాడనురీతిని, ఇతర విషయములగున్న ముచ్చటిచివపుడు లేబరు కక్షమువారు అత్యంతసానుభూతి జూపినను, స్వరాజ్య విషయమునగున్న ముచ్చటిచివపుడు మాత్రము విరివిగినెదరు. ఇందునగున్న కన్నకట్టేపు. లిబరలు, లేబరుకక్షముల కట్టిభేదమును గనుపించదు. అందరకును ఒక్కటేపాట. ఒక్కటే సిద్ధాంతము. ఆలివియరుక్రభువునారి క్రసంగము, కర్జునక్రభువు గారిచే గావించబడినను, దానియం దెట్టిమార్పు కేసునకుర లేదు. లజవతిరాయి, బిసెంటు, ప్రిన్స్ వాసకాస్త్రి, మున్నగుక్రముఖు లెంత మొరిచిన నేమిథలము? లేదుక్రభువుమువారిని వీ రేమాత్రము ప్రేరేపించజాలక బోయిరి. ఇటీవల హైందవ సమస్యనుగూర్చి విచారించుటకు బ్రిటిషుమంత్రులు సమావేశమయి రని యాటరు లెంతివార్త సంపెను. బ్రిటిషుమంత్రులు నిడురించుటలేదనియు, హిందూ కేశమునగున్న దీర్ఘముగ నాలోచించుచున్నా రనియు క్రజల కథయెచ్చుటకుగాబోలు, యాటరు ఇట్టి సమాచారమును దెలిపియుండును. కాని, మంత్రుల సమావేశఫలితము, ఆలివియరుగారు చెప్పివరితినే నుండునెడల, దీనివలన సనుమంతయు క్రయోజన ముండదు.

స్వరాజ్యమును దార్జన్యముద్వారా సంపాదించజాలరనియు, బ్రిటిషువారి సమృద్ధిలోనే సంపాదించ వీలగుననియు, ఆలివియరుగారు బోధించుచున్నారు. అన్నికక్షములవారును దార్జన్యమార్గమును కరిగించిరనుటకు సందియములేదు. దార్జన్యరహితముగనే స్వరాజ్యమును సంపాదించుట సాధ్యమగునునహ్యము, గాంధీమహాత్ముని యుగదేశమువలన భాగ్యగ సిద్ధపడినది. అందుచే ఆలివియరుగా రీషయమై భయపడనక్కరలేదు. కాని, స్వరాజ్యక్రవాసమునకు బ్రిటిషువారు సమ్మతించినా, భారతీయు లేమిచేయవలెను? విమృశించినచో ద ఇంక కాలమునుండియు భారతీయులకు కొరకే వేదియుండిరి, కాని సమ్మతించుచు సూచన లేమూలను గనుపించవు. హిందూదేశస్థిని భాగ్యు చేయుట కెవరును ముందుకురారయిరి. భారతీయుల సహసస్వభావము సవకాశముగ నైకొని బ్రిటిషువారు మూడుమాటాడకయుండుటచేతనే, అసహయోన్యమమును ప్రారంభింపవలసివచ్చెను. ఇప్పటి కయినను బ్రిటిషు హ్యూయము మార్పుకెదలేదు. క్రజాశయములకు మనఃస్ఫూర్తిగ సమ్మతించుటకు వారిచ్చగించుటలేదు. సమ్మతించకతప్పనిస్థితి యగుచెంచువంతు, బ్రిటిషు క్రభుత్వమువారు కడలిక జూవరను నమ్మకము భారతీయులలో క్రబలియున్నది. అనన్యత్వము ఇండియామంత్రుగారి క్రసంగమువలన మరింత బలపడుచున్నది.

ఇప్పటికయినను క్రజలతో నమాధానపడు నెడల, బ్రిటిషు క్రభుత్వమువారు ప్రస్తుత విషయ స్థితిని దొలగించగలరు. దూరదృష్టి గలవారి కింత కన్నను అనుకూలసమయ ముండబోదు. కాని లెగువరకు విగించుకొలదియు, ఇంగ్లండునకే ఎక్కుడు నష్టము గలుగకమానదు. ఇంగ్లీషువారు హిందూదేశమునకు బ్రిటీ లను సిద్ధాంతము, ఆలివియరు గారిచే ప్రతిపాదించబడదగినది గాను. ఇయ్యది, లేబరుకక్షపుక్షీణిక కళిక మాపాదించుచున్నది. గడ్డకట్టిన ఇంపీరియలిస్టులు చెప్పదగినమాటలు, లేబరు మంత్రులతోటినుండి వెలువడుట మిగులశోచనీయము. బ్రిటీపదవిని ఇంగ్లీషువారి కెవరు వక్రస్థించిరి? మొదట సిదేశమునకు వచ్చినపుడు, బ్రిటిషువారు హిందూదేశమునకు బ్రిటీలుగ నుండుటకు వచ్చియుండిరా? అటులనుండని ఎవరయిననుకొరిరా? పోనీ బ్రిటీపదవి ఎంతకాలముండును? దీని కేమైన కాలనిర్ణయము గలదా? అట్టినిర్ణయమును సూచించినను కొంతమేలే. బ్రిటిషువారి యిచ్చవచ్చినంత వరకు బ్రిటీపదవి నిలిచియుండుననుట, మిగుల విరుద్ధము. బ్రిటీసిద్ధాంతమును మాక్ష నాల్డు మున్నగువార లిదివరకు తీవ్రముగ ఖండించుచుండిరి. కాని లేబరుకక్షమున కధికారపదవి లభించునప్పటికే, ఆ సిద్ధాంతమే వారికిని కళకణ్యమయ్యెను.

బ్రిటీలు లేమవిధిని ఎంతవేరెత్తెముగ ముగించి, హక్కుదారుని ఆస్తిని అతనికి వదలిపెట్టిన నంత ముంచికగద. అట్టి క్రయత్న మేల గనపి పను? ఈభారమును వహించిన నాటి నుండియు బ్రిటీపదవిని వదలుకొనుట కేమయినకృషిజరిగినా? అంకకు మారుగ తమపదవిని శాశ్వతముగ నిలుపుకొనుటకు, అధికారవర్గము క్రయత్నించుచుండెను. రాష్ట్రములనన్నిటిని ఒక్కమారుగ పునర్నిర్మించి స్వవరచాలనమును స్థాపించుటకు లేబరు క్రభుత్వమువారు సమ్మతించరనియు, చిత్రమగు రాజ్యాగ విధానములనన్నిటిని వారు ఆమోదించ రనియు, బ్రిటిషు క్రజలకు నచ్చెడి రాజకీయవిధానమును గూర్చియే వా రాలోచించెదరనియు, ఆలివియరుగారు వాక్రుచ్చిరి. ఆలివియరుగారి స్పష్టప్రతిపాదనమువలన ఒక్క సందేహముమాత్రము దీరగలదు. బ్రిటిషువారు స్వరాజ్యము నీయకబోవుటకు, స్వరాజ్యవిధానమును తయారుజేయకుండుటయే కారణమని తలచువారికే, భ్రమ వీడగలదు. స్వరాజ్య విధానమును తయారుజేయహక్కు క్రజల కుండవలెను. అట్టి హక్కును బ్రిటిషుమంత్రులు గుర్తింపనంతవరకు, కాగితముపై నన్ని స్పీముల నేర్పరచిన, నేమిలాభముండును? తమకు రుచించినదిగాక, ఇంగ్లీషువారికి రుచించు విధానమును క్రజలు తయారుజేయజాలరు.

వెంటనే సంపాదించవలసినది, స్వయం కర్తయన్వార్యము. ఇయ్యదియే స్వరాజ్యము. ఇట్టి హక్కును సంపాదించు కిమ్ముల స్వరాజ్యవిధానమును నిర్మించుట ముఖ్యసాధ్యము. స్వరాజ్యసిద్ధికి ఒక్కొక్క మెట్టుచొప్పున దాటవలయుననియు, ఒక కళలమును సంపాదించి వేరొక కళలమునకు క్రయత్నింపవలయునని ఆలివియరుగారు క్రజలకు హితమునుగుచున్నారు. కాని, బ్రిటిషుప్రభుత్వచారిత్రమున, స్వరాజ్యము నొక్కమాడగ ప్రసాదించిన నిదర్శనములే గనుపించును. దక్షిణాఫ్రికాకు వ్యతిరేకాలన మిచ్చి ఎంత కాలమో గాలేను. తుమకలు తుమకలుగ దీని నిచ్చియుండలేదు. ఇర్రెండుమీసూడ మెట్లుమనుస నిచ్చియుండలేదు. ఈజిప్టు కిట్టికరీక్షలనుబెట్టలేదు. తుదకు మెసఫోటేమియామూడినూడ త్వరలో వెదలిపోవుటకు నిశ్చయింపబడెను. క్రవం చములోనేదేశమునకునువిదేశీయులస్వరాజ్యమును

ఖండములవెంబడి ప్రసాదించినటులగానరాదు. స్వరాజ్యమునిటుల విభజించుట కేరికినిసాధ్యపడదు. అటుల విభజించబడునేని, అయ్యది స్వరాజ్య మనిపించుకొనదు. హిందూదేశముపట్ల మాత్రము, ఈ యపూర్వమార్గమును అవలంబి పనేల? హిందూదేశమునకు తక్షణస్వరాజ్యమును ప్రసాదించుట కే క్రభుత్వమునకు సాధ్యపడదని ఇండియామంత్రుగారు తేటపరచుచున్నారు. కావున ఏకక్ష హధికారముననున్నను, ఫలిత మొక్కటేయగుచున్నది. తక్షణస్వరాజ్యము కాకున్న మా నె, ఇన్ని సంవత్సరములలో స్వరాజ్యమును ప్రసాదించదమనియెను మీరు వాగ్దానముజేసెనరా? అదియలేదు. క్రజలు క్రికాబువరకు తామేమియు జేయజాల మనియెదరేమొ క్రజలను త్వరితముగ క్రికపంతులజేయట, బ్రిటీలధర్మముగాదా? అటుల జేయజాలనియెడల, బ్రిటీలు తమయశక్తిని వెల్లడిచి అట్టి కయత్నమును మానుకొనుట సముచితము. వారిపాట్లు వారే పడెదరని క్రజలను వదలిపెట్టుట యుక్తము. రాజ్యమార్గములలో నేమార్గము నవలంబించక, సత్వరాభివృద్ధి కడ్డుపడుట, అనర్థదాయకము. ఇండియామంత్రు దెలిపినసంగతుల జూచిన, లేబరుకక్షమున కిప్పటికన్న నెక్కుడుబలము చేకూరినను, ఫలిత మొక్కటియే యగనని దోచకమానదు.

లేనిపోనియాశలను దొలగించి, సందియముల నెల్ల దీప్యనందులకు, ఇండియామంత్రు సంకనార్తుడు. వీరిక్రసంగము, సందిగ్ధతరణమున వెలువడుట, మేలయ్యెను క్రజలు బరులపై నాధారపడక, తమపై తామాధారపడుట క్రేయస్కరమని స్పష్టమయినది. స్వయంసహాయమే ముక్తిహేతు వని విచితమయినది. పరులసహాయము నపేక్షించక, దార్జన్యమువంకకు బోవక, స్వరాజ్యమును త్వరితముగ సంపాదించుటకు, మహాత్ము డుపదేశించిన అసహాయకడ్డతియే సర్వోత్కృష్టమని కరతలామలకమయినది. సహకారమువలన, క్రయోజన ముండదని ఎల్లరంగీకరించెడి విషయమే. శాసనసభలలో జేరి క్రతిష్టంధనము సలిపి దానిని భగ్గుము గాంచుట యొక వేళ సహాయనిరాకరణముక్రిందకువచ్చుననుకొనినను, అయ్యది సాధ్యపడదనియు, సాధ్యపడినను నిరుపయోగ మనియు తేలినది. అధికారవర్గము తన నిరంకుశేచ్ఛను కొనసాగించుటకు, శాసనసభ లడ్డుపడనేరవు. స్వరాజ్యకక్షక్రభులు క్రతిష్టంధనమార్గమును వదలుకొని, మామూలు కడ్డతుల నవలంబించుచున్నారు. సెలెక్టుకమిటీలో నభ్యులగుచున్నారు. మంచిని చెగుగును నిరోధించుట మానుకొని, మంచికి తోడ్పడుచున్నారు. ఇట్టిస్థితిలో కొన్నిశ్ల వలన మోక్షముగలుగుననునాశ యంతరింపక భూనదు. విశుద్ధ సహాయనిరాకరణోద్వయముచు కొనసాగించుటవలననే, దేశముకు నిర్వరలో ముక్తి గలుగునని మహాత్ముడు హెచ్చరించుచున్నాడు. మహాత్ముని విశ్వాసమున శాసనతయి కొరత గలుగలేదు. కారాగృహమునుండి విచ్చేసినపిమ్మట, అతనినమ్మక మింకను బలపడెను. వేరొ మార్గము లేదనిదో చెను. అసహాయోద్వయ ముననుగుపుటకుమహాత్ముడు సంసిద్ధుడగు న్నాడు. ఉద్యమమునందు పూర్ణవిశ్వాసముగలవారే దీనిని కడుపుట లాభకరమని, అతిడు చాటుచున్నాడు. అటులనమ్మకము లేనివారు కార్యనిర్వహణభారమును వహింపవలదని కొరుకున్నారు. ఏకద్ధతినియనను, పూర్ణ విశ్వాసములేనివారు ఉల్లాసమున నవలంబింపజాలరు. ఈస్యమును దెలిసినందులకు, మహాత్మునిమలుపునుమిడించినను సత్వరకార్యసిద్ధి కియనుమాలి చనని త్వరలో గ్రహింపనేరదు. ఎట్టి యదారభావము మహాత్ముని ప్రేరేపించనో గనుగొని

సంస్కృత విచారణసంఘమునంగు పండిత
మోతీలాల్ నైహూగాని సభ్యులుగ నుండగలిగిరి.
నైహూగారు నిరాశరించిరి. ఇతికన్నను వీరు పేరు
విధమున నాచరింపజాలరు. ప్రభుత్వమువారిచే
నియమింపబడిన మిట్టిలో సభ్యులు గానూడదను.
నియమమును స్వరాజ్యపక్షమువారు తొలగించినను,
నైహూగారికి మిట్టిలో సభ్యులుగ నుండుట యన
భ్యము. నైహూగారు కాండులేదట. నిమావేశ

చందాలు | కోశాధికారి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు
 ఇవనెటకు 31441-12-10 | ఇవనెటకు వంతులుగారికి చేసిన వసూళ్లు
 15514-9-5
 పూజానికి పొమ్మునబంపు చిరునామా:—కా. నాగేశ్వరరావు, నెం 7 తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు

మూసకొరుచున్నారు. సంస్కరణకొననముపూర్తిగ
మారవలయునని అభిలషించుచున్నారు. ప్రభు
త్వమువారు నియమించిన విచారణసంఘమున కట్టి
యుద్దేశ్యమేలేదు. అందుచే నిట్టి నిరర్థకపు కమిటీలొ
నభ్యుత్పన్నుట సైహూగాతి ఆత్మకారవమునకు భంగ
కరము. విచారణసంఘమును నియమించిన యుద్దే
శ్యమేనుని, కామన్సునభలో మరల నడుగగ, రిచ
ర్డుగారు అనేదిగముగ జవాబిచ్చిరి. సంస్కరణ
కొననము నవరణజేయుట కుద్దేశ్యముగలదాయని
యడగగ, లేదని రిచర్డుగారు ఖండితముగ బలికిరి.
ఇట్టి స్థితిలో నీ విచారణలో పాల్గొనుట స్వరాజ్య
పక్షమువారికేగాక, మితవాదులకు నయితము గౌర
వహీన మగును. మితవాదు లయినను స్వపరిపాల
నమానే గోరుచున్నారు. నిబంధనలు కొన్ని మా
రిన నేమి, మారకున్న నేమి? విచారణసంఘమును
బహిష్కరించి తమ యుద్దేశ్యమును స్పష్టముగ
వెల్లడిజేయునంతటి ధైర్యమునయినను మితవాదులు
కనుకలచెదరా?

గంజాంమండల జాతీయోపసంఘ ప్రచారకుడు పండిత
శ్రీరామకామ్రాజు విశాఖపట్టణమండలమున ప్రచార మొన
రించి శ్రీ గాంధీ పూజానిధికి వసూలుచేసిన సామ్యువివరం.

అల్లు జగన్నాథంగారు	1-0-0
గొల్లి బంగారయ్యగారు	1-0-0
పెనుమర్తి భోగయ్యగారు	0-8-0
అల్లు సింహాచలంగారు	0-8-0
మండపాక సత్యవారాయణగారు	0-8-0
బాట్ల సన్నయ్యగారు	1-0-0
అల్లు కి. జగన్నాథం	0-4-0
సామి చిన్నయ్యగారు	1-0-0
కొల్లా సవ్యాకపెట్టిగారు	0-8-0
రేపాక నూర్మంగారు	0-4-0
కొల్లా లచ్చయ్యగారు	1-0-0
కాపుగంటి పరిచేకి	0-8-0
కాపుగంటి వెంకటస్వామి	0-8-0
కొల్లా బంగారికెట్టిగారు	0-8-0
రేపాక చిదంబరస్వామి	1-0-0
కుప్పిలి చింగవ్యాసయ్య	0-8-0
య్యర మల్లిఖార్జునుడు	0-8-0
కాశీపు చిన అప్పన్న	0-8-0
మాతిక రామలింగంగారు	0-4-0
పుచ్చల అప్పన్నగారు	0-4-0
బలభద్రుని శేట్రాజుగారు	0-4-0
చిట్టింతుల అప్పన్నగారు	0-8-0
నె జానకీరామకృష్ణగారు	0-8-0
అల్లు నూర్యవారాయణ వాయుడుగారు	1-0-0
పర్లడిలి శ్రీరామకృష్ణగారు	రేపాకండ్రిగారి మఠం
దాసదేశాపాస్వన సవిత్ర తిలకములయ శ్రీ గాంధీ	
పూజకు పూ. గ్రామదానంగా సమర్పించినది	8-0-0

ఈ మొత్తము నిర్దుష్టముగా వర్ణించింది ప్రచురింపబడినది. 17.4-0

ధర్మ, దాన 2:— బహువిధముల నెన్నయవలయును
 మిథ్యార్థమవయు జరిగెను. బాంబులకు హానులు నన్న
 ఒక అరిగొట్టును అకన్నాట్టుగా (బద్ధలె అరిగెల్లాట్టుగా ఒత్తి
 గలగ కేయముండెను. అకన్నాట్టుగా (బద్ధ లగుటచేతను అరి
 యంతయు ఒక్కయగుగా గదియంత (కమ్మ)కొనఁజేతను
 అయింటిలో పని చేయుచున్న 18 మంది
 బాంటికి రాతక ఒక్కయగుగా చనిపోయిరి, ఒకనికి విక్రీతి
 అపాయము జరిగెను. అరిదు చిత్తన్న కై వైద్యకాలకు తినికొని
 పోవడిన. ఉత్పూట్ల మొవనకు, కిట్లీజునగ్రుటు, పోలీసు
 నూపర్నంటు, హ్యేట్లీ నూపర్నంటు, బాంబులయనన్నవరు
 అచ్యోట్లీ పరుగెత్తి అపరగమైన సహాయమును జేసిరి. మొ
 స్త్రీలు వెంటనే విచారణ (పారంభించెను. మిల్లు మేనేజరు
 ఏజెట్టుకు బహుసాదరణ చనిపోయినవారిపై శాధారణదయన్న
 వారి దుస్సేదని చూపుటకు (చూపర్న ముఅకు జేయించువారు
 మిల్లు క్యాంక్కు వారిధనలకు 10 రు చొప్పునను, మొదటి
 యద్దనపిలలకు 12 ఏడు రుచ్చురకు రు 5, రు 2 చొప్పునను
 కాంక్ ము చేసియున్నారు. (అ. వె)

ధీర్ఘ, జాత రి:—కిందటి అతివారము ధీర్ఘ బ్రాహ్మణులతో జరిగిన విశ్రుతివరముల వాద ఒక గొట్టము బ్రహ్మతె అది యెక్కువగ వచ్చుటకులకు ఉద్ధృత కుంపిరాదక చనిపో యిరి రెలియినట్లుది. ఒక గదిలోని మూడు బొయలయల ఒకచానికెక కొటి కదలక నుంచబడెను, అందు కెంత పనికేయించుచెను. ఈవిశ్రుతి జరిగినట్లును రెండినుండియు అది వచ్చుచుండెను. మూడవది పరమ్యకులలో నుండెను. మూడవ బొయలయలో లోపల 18 చుండి బొయలకు తుడుచువారు కడచేయించుండిరి. అసలకేయించున్న బొయలకునుండి అది వచ్చునట్లుమొటి కాకానగ బ్రహ్మతె కిడుంకయు అదితో నిపితేను. అది రి:క బొయలయలో నూడ ప్రతేకుచెను.

[illegible]

ఏ దేవు యాదారకార్యమును జేసినవానిని, ప్రకరించు
ధర్మి ష్టాక్షరి నాజమానులసంఘమువారు 28 రీత్యాచేయు
గాపించిరి. (అ॥ 28॥)

విశేషము, భాగము 2:—పట్టుకరహస్తము పోలియు వాడ
య్యెదరు మానవాదులుండుగొడవ పట్టుకొనగలిగినవ కర్తవ్య
మన తెలిసిది. అందులొ కొందరు పిలువబడగా వాల్చికుంతుల
దెను. రెండవ వారు ప్రాణములతోనే పట్టుకొనబడిను.
(౪. ౧)

పూజా, అంతు ౩. — నర లక్ష్మీ విల్పన గాత నరయః
 తు దై (తథాత్మనుంచితపథ్యులతో నుదే నిష్పదానంత్రము
 మహావల్లభునంతే పూజాతోదిగి. (ఆ. ౧౬)

(u. 3)

విదేశ వార్తలు

స్వరాజ ము తక్షణము రాదు

క్రమేణా సాధ్యమైనంతవరకు స్వరాజ్యము చేయరును

బలరామరెడ్డిగారి తీసుకొనదలచుకొన్న చో ప్రమాదకరము

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుని

యభిప్రాయము

లండన్, జూన్ 2:—ప్రభుత్వమునకు స్వరాజ్యమును చక్కగా సంపాదించవచ్చునను తీర్మానమును ఆంగ్లేయ విశ్వవిద్యాలయమున పరిశీలించుచు తీర్మానమును బలపరచుచు భారతదేశము స్వరాజ్యమును సాధ్యమైనంతవరకు సంపాదించగలదని నమ్ముచున్నాడనని ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభువు నుడిచెను. ప్రతి సప్తహిక బ్రిటిష్ రాజకీయవేత్తలగుడ ఇంతకంటె తక్కువగా జెప్పరు. స్వరాజ్యము, భారతదేశ జాతీయజీవమును క్రమేణా, ఒకదానిచే నొకదానిని అభివృద్ధిజేసిన, బడయనగును. స్వరాజ్యమును బడయబడితే ఉత్తమమార్గము. కొంతయుతమను. ప్రాచీన గ్రామ, కుటుంబజీవనపద్ధతులను, వ్యక్తి పారిశ్రామికమార్గమును, అవలంబించి స్వరాజ్యమును సాధింపవలెనను గాంధీగారి ఆశయము అభిప్రాయము, సాంఘిక పరిపాలనమునకు ప్రజాస్వామ్యమునకు కడు వినియోగము. బ్రిటిష్ వారు ఇండియాను రాకప్రారంభము భారతదేశములో అల్లరులు, అస్థిరపరిశీలకు లుండెడివి. అధికారమును కేంద్రీకరణము జేయునను ఆకస్మికముగ మానితిమేని మరల భారతదేశము బ్రిటిష్ వారు రాకప్రారంభమును అల్లరులలో మునిగి పోవుట తటస్థమను. ఇదియే బ్రిటిష్ పార్లమెంటువారి యభిప్రాయము. అరాజకము, విచ్ఛిన్నము, లేకుండ జేయగోరుదురేని ఈమధ్యకాలమున కొన్నిమార్పులను జేసికొనుటవలసరము. ఒక్కమాటు బ్రిటిష్ విధానమును, ఏర్పాటులను తొలగించుటకు బ్రిటిష్ ప్రజలు అంగీకరింపవు. అందుకు సహింపక, ఇట్లు ఒక్కమాటు ఎత్తివేసిన ఆనాటికి ఆంగ్లేయులు అందుకేలేక గణము స్వరాజ్యమును భారతీయులకిచ్చుట బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము వాళ్ళ కవరికిని అధికారములేదు. వ్యాజ్యమున పద్ధతుల ననుసరించి పురోవృద్ధి గంచవలెను. ప్రస్తుతముందున్న శాసనసభలు, గ్రామపంచాయతీలు, పురపాలకసంఘములు క్రమేణా భారత మయము గావలెను. వీనిద్వారా క్రమేణా స్వరాజ్యమునకు ముందంజ వేయవలెను.

దీనికిబదులు దొరవ్యయచే స్వరాజ్యమును స్థాపించుటకు ప్రయత్నించుట, అనుకొనుటకుగాడ, తలంచుటకుగాడ, చాల ఘోరకరమైనది. తలంచినంతమాత్రాన ఒడలు కంపమెత్తును. అభివృద్ధిగాంచిన ఆధునికయుద్ధపద్ధతులంజేసి స్వరాజ్యమును బలరామరెడ్డిగారి సాధించుట ప్రజలు అనుకొన్నంతవలకన యయినవని గాదు. స్వరాజ్యమునుబడయుట కొకేమార్గముగలదు. అయ్యది సమ్యక్విధాన లభింపవలెను. ఆంగ్లేయులు భారతదేశ సంగతులను. హఠాత్తుగ ఒక్కసారి రాష్ట్రములను మరల ఏర్పాటుజేసి స్వదేశసంస్థానములతో సాంఘాతికపద్ధతిని (ఫెడరేషను) ప్రవేశపెట్టుట కార్మిక ప్రభుత్వమువారితరముగాదు. వార్తలు చెప్పలేదు. భారతీయులు గోరు వింతరాజ్యాంగ నిర్మాణమును కార్మిక ప్రభుత్వమునా రచనంబంపజాలను. ఆంగ్లేయులు హద్ది యందు, స్థలము, విధానమును అనుసరింపవలెను.

నుఖిభోగిత్వము

జూన్ 1-5 ను. 1-0-0

ఆస్తివిధముల పుండ్రము, కొడుకు పుండ్రము ఈత్రేలము ఉపయోగించును. ఈత్రేలమును రావి పుండ్రమును. లోపలికి మార్చిలను తివలయును. అన్ని గాయములను మాన్యునకు సామాన్యమైన గాయములను వాడవచ్చును. అమృతాంజనము డిపో బొంబాయి, మద్రాసు.

భారతదేశము

వంగోమురాలు

లజపతిరాయిగారి యభిప్రాయము

లండన్, జూన్ 2:—మాం.చెట్టరుగార్డు నున పత్రికలో లజపతిరాయిగారి రిట్టు వ్రాయుచున్నాడు. శాసనసభలయందు ప్రతిష్టంభము అహింసాధర్మమునకు విరుద్ధమని గాంధీగారి ననుచున్నాడు. కాని జేను శాసనసభలందు ప్రతిష్టంభము కొంచెముగూడ అహింసాధర్మమునకు విరుద్ధము గాదని నా యభిప్రాయము. నామట్టుకు శాసనసభలందు ఆవ్యంశము ప్రతిష్టంభన నా కిష్టములేదు. కాని ఆర్థిక పత్రమును గూర్చి స్వరాజ్యవాదులు చేసినపనిని పూర్తిగ ఆమోదింప చున్నాడను.

భారతీయులు భారతదేశమును గాపాడుకొన జాలరు? గాన వారికి ఏప్రభుత్వము తగునో దానిని నిశ్చయించుకొన జాలరుమట విలంబవాదము. మేము, కోరు స్వపరిపాలనమును మొదలు మాకిచ్చినగాని మేము, భారతీయులము, ఇండియాను గాపాడుకొనలేకపోవుటకు కారణము అంతయు ఈప్రస్తుత ప్రభుత్వవిధానమే, సైన్యములో మాకు ప్రవేశము లేకుండ జేసి సంగతులను అన్నికాభిలయందు నేర్పుకొనుటకున్న అవకాశము లన్నిటిని నిరాకరించి భారతీయులు తమదేశమును గాపాడుకొనలేరు గాన వారు తమకు గావలసిన ప్రభుత్వమును నిర్ణయించుకొనజాల రనుటకు గ్రేటుబ్రిటనుకు నోరెట్టాడెనో? ఈ కారణముచేతనే, సంస్కరణ విధానము, ఏదైనను, ఫలింపటకు, సాధ్యమైనంత శీఘ్రకాలములో, సైన్యమును, నాకాదళమును భారతమయము జేయవలెనను మరతును గోరుచున్నారము.

లీనినేదికమును ఇండియాలో రాచకీయ పక్షమునా చెవనను అంగీకరించును.

దీనికి కారణము ప్రస్తుతనిరంకుశ ప్రభుత్వమునే చాల కాలముంచుట కేర్పాటు జేయబడుటయే. ఈనినేదికమున సంతకము జెట్టిన భారతసభ్యులకు రాచకీయవర్గమున పలుకుబడిలేదు ఇంతకుముందు వీరి కేమైన పలుకుబడి కొంచెమైన మన్ననో ఆ కారణముగూడ ఈ నినేదికముచే పూర్తిగ నాశన మగుచున్నది. లీనినేదికము భారతీయులకు (పన్నులను గొట్టువారు) మరలెంత ఎక్కువ బరువును అన్యాయముగ మోపుచున్నది. (నిలోను వ్రెప్పు)

విల్లింగ్డన్ ప్రభువు తల్లి చనిపోయెను.

ఓడ్యయరు నాయరు దావా

అఖిరుంగము

మ్యాచీగారి నాదము

లండన్, జూన్ 2:— మే 24 తేదీని నైదావా తుది రంగమును జేరినది. 15000 పానులు ఖర్చులైనటుల మదింపు చేయబడెను.

ఈ దావా చాల ముఖ్యమైనవిషయ మని మ్యాచీగారు జ్యూరీతో జెప్పిరి. శంకరునాయరుగారి విమర్శన న్యాయమున నా కాదా యని జ్యూరీజెప్పవలెను. న్యాయముగ అర్థముజేసి కొన్నచో ఉచితముగ సరిగా వ్యాఖ్యాన మొనర్చిన ఆయన వ్రాసినమాటలు నిజమగునో కాదో తేల్చవలెను. శంకరు నాయరుగారి విమర్శనతో అంగీకరించినను, అంగీకరించునను ఆవిషయమునుగూర్చి జ్యూరీలు కలవరపడరాదు. ఇప్పుడు నిశ్చయింపవలసిన విషయము న్యాయమున విమర్శనకు లోనై యున్నదా లేక హద్దదాటివా యనవిషయము నాలో చింత పడవలెను. అట్టివ్యాఖ్యానమును ఒక్కొక్క న్యాయమున జేయవలెనని కాదా యని నిశ్చయింపవలెను. ఆంగ్లేయ జ్యూరీ మనస్సుగూ అయినను న్యాయముగ విమర్శన జేయ గల్గునా, జ్యూరీలను కొన్నటుల గోరంతను కొండంతలుగ జేసి అనికేమొక నువయోగించి వ్యాఖ్యమొనర్చునయియును. అయ్యది న్యాయముగ ఏవ్యక్తి అయిన జేయదగినదో కాదో జెప్పవలెను. రెండు విషయములలోను ప్రతివాది తన వాదమును చక్కగ నిరూపించెను. ప్రతివాది తానేదియో అన్యాయముగను, అక్రమముగను, తప్పుగ జేయలేదను మిదుమిక్కిలికొను పంజాబును కాపాడి

సామాజ్యమునంతటి నిరంతరతనిని నాదించుచున్నట్లు కనిపించుచున్నది. ఇదంతయు దాంభికుడు జేప్పవలసినమాటలు. ఇట్టివాదము సమర్థనీయముగాదు. అసందర్భము, అప్రస్తుతమనిరి. ఈ మానవత్వపుదావా అంతయు వ్యక్తిపరమైనదని చార్లెస్ గారనిరి.

శంకరునాయరుగారు పరిపాలనమును గూర్చి వాఖ్య యునర్పిరనియు, వారినిగూర్చి ఆక్షేపింపలేదనియు తెలియ జేసిరి. కాని అతడట్లు జెప్పినటుల జేయలేదు. భారతదేశము నకు 81 ఏండ్లు గొప్పసేవనుజేసిన వ్యక్తిని బట్టుకొని శంకరు నాయరుగారు దురన్యాయముగ తిట్టిరి. ఇంగ్లండులో ఏజ్యూరీ గూడ వాదిమీద దావాచేయుటకు అంగీకరించవలసి తెలిసి ప్రతివాది యిట్లు ఓడ్యయరుగారిని దూరెనని చార్లెస్ గారనిరి.

ప్రధానామాత్యుల సమావేశము

మన్మోహన్ గారు ప్యాంసుకేగుట

అంతర్జాతీయ పరిస్థితులనుగూర్చి హెరియట్ గారితో తెలిసికొని ప్యాంసులో ప్రస్తావించెదనని రాంజీ మన్మోహన్ గారు హెరియట్ గారి కుత్తరము వ్రాసినయియు, తనకింకను మంత్రివర్గము నేర్పాటుజేయు యధికారము నీయలేదని హెరియట్ గారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చినయియు. ప్రెంచిపత్రికలు వ్రాయుచున్నవి దాని ననుసరించి ఈ భయపక్షముల వారును త్వరలోనే పరిష్కారము చేసికొనకుతూ పాలులై యున్నారనియు వీరిద్దరును కలిసికొనుటకు ఏర్పాటు జరిగియుండవలెననియు రూటరు తెలుపుచున్నాడు. సీనిరు మన్మోహన్ గారిని కలిసి కొనవలెనని మన్మోహన్ గారు రంగీకరించుచున్నారనియు కాని అంతకాలము ఇంగ్లండును, వీడి స్విట్జర్లండు శ్రేణులకు వీలులేదనియు ఇంగ్లండును వీడి ఇప్పుడు మన్మోహన్ గారు కడలుటకు వీలులేదనియు ప్యాంసులో ప్రెంచి ప్రధానామాత్యుని కలిసి కొనుటకు కష్టముండదనియు రూటరు తెలుపుచున్నాడు.

భారతదేశముపట్ల ఇంగ్లండు

విధ్యుక్త ధర్మము

గోరు మతాచార్యునివాదము

లండన్, జూన్ 2:—రాత్రి 9.25 ఆక్స్ ఫర్డ్ మతప్రచారకుల చరిత్ర ఆక్స్ ఫర్డ్ విశ్వవిద్యాలయమునకు గౌరవముగడించలేదు. ఇటీవల ఎవరో చాల స్వల్పమంది మాత్రమే మతప్రచారములో జేరిరి. భారతీయులు ఇప్పుడున్న సందర్భావస్థ అందరికిని తెలిసినదే. ప్రతిఫల మెట్లెంత నో జెప్పటకు వీలులేదు. భారతీయులను యూరప్షియనును ఒకరినొకరిని తెలిసి కొనుపద్ధతు లెన్నియు వచ్చి ఆఫ్ క్రైస్టువారిపద్ధతులతో పోల్చుటకు వీలులేదు.

పట్టణములో బ్రిటిష్ పట్ల ప్రతికూలభావము ఎక్కువగున్నదనియు, క్రైస్తవతర జిల్లాలలోగూడ, క్రైస్తవులును, వ్యవసాయ ప్రిజలున్న జిల్లాలలోకంటె ఎక్కువగ ప్రతికూల బ్రిటిష్ భావమున్నదనియు, బ్రిటిష్ వారు భారతీయులకు ప్రతికూలముగనే యున్నారనియు, ఒకదానికంటె ఒకటి ఎక్కువ తీవ్రముగనే యున్నదనియు, ఒకదానికంటె కొంత వరకు కారణమనియు, భారతీయులు మనలో స్నేహితులుగ నుండుటకు మనకంటె ఎక్కువ ఇష్టముతో నున్నారనియు ఇండియా బ్రిటనుకున్న జాతివిభేదము సంతరింపజేయుటకు ఆక్స్ ఫర్డ్ విశ్వవిద్యాలయమువారు ప్రయత్నించు చున్నారనియు చెబుతుండు ఎల్బి కుగారు భారతదేశ ఆందోళనము గూర్చి ప్రస్తావించుచు తెలియజేసిరి. (నిలోను వ్రెప్పు)

కొత్త సభ

బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు తురుమ్మచేతితో ఆశాభంగులైరనియు సమంజసముగ ఏర్పాటులను తురుమ్మలు జేసినగాని ఈవిషయమునంతను జాతిపనికి తెలియజేసెదననియు అందుచే జాతిపనికి తెలుపవలసిన విషయములనుగూర్చి ఏర్పాటుజేయుటకు మరల రాయబారులు సమావేశము కావలెనని కాళ్ళగారు కోరిరి.

జర్నల్ మంత్రివర్గపు కష్టము

జాతీయవాదులు కొయలివనుగోరుట

లండన్, జూన్ 2 - రాత్రి 11.35:—పాప మార్కు గారు చేయ వీ మంత్రివర్గమునందైనను సకల తమరిని తేర్చవలె నని జాతీయవాదులు కోరుచున్నారు. ఇప్పుడు జాతీయవాదులు మిడిలపార్టీతో కొయలివను ఏర్పరుపవలె నని గోరుచున్నారు. జాతీయవాదులు ఇంకను కొన్ని కోర్కెలను గోరుచున్నారు. మార్కుగారు నిరాకరించుచున్నారు. ఈలోపుగ జాతీయవాదుల నావలతో సేవేసి మిడిలపార్టీతో మంత్రివర్గము నేర్పాటుజేయుదని మార్కుగారిని మితవాద రాచకీయవాదులు గోరుచున్నారు.

భారతదేశము

కామన్వెల్త్

ఎవరు సంఘము

లండన్, జూన్ 2:—ఎవరు కామన్వెల్త్ సభ్యుల నంగీకరించి ఆ ప్రకారము ప్రవర్తించి ఇండియాపై న్యాయము. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి అధికారములో నుంచుకొనెదరా యనియు నడుగ ఇండియా మంత్రి అధికారమునకు లోనైన ఇండియాపై న్యాయము, దానిపరిపాలనము, తదితర కట్టుదిట్టములను ఇండియా ప్రభుత్వమువారి స్వాధీనము చేసికొని ఉత్తరవాదులగు నుంచురని రిచర్డ్సుగారు తెలియజేసిరి. పైనికవిధానమునున్నగు విషయములయందు భారతదేశమునకు తగినంత ప్రాతినిధ్యము ఇవ్వబడెననిరి. ఇదిక్రొత్తపద్ధతిగాదని వింటర్జ్ గారనిరి కాని దీనికి రిచర్డ్సుగారి ప్రత్యుత్తరము వినపడలేదు.

ఇండియా గవర్నమెంటు వారిచే నియమింపబడిన విచారణ సంఘమువారు చేయవలసినపనిని రిచర్డ్సుగారు తెలియజేసిరి. ఈసంఘమువారు సంస్కరణ చట్టమును సవరించవలెనని సూచించెదరా యని వార్తామిల్లుగారు అడిగిరి. సవరణను చేయ మనరనియు, సంస్కరణములో ఉన్న లోపములనే జూరెదరని రిచర్డ్సుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

ఈసంవత్సర ప్రారంభములో పాయిల్ గారు సంస్కరణ విచారణ సంఘమువారిపనిని నిర్వచించిరిని వింటర్జ్ గారికి రిచర్డ్సుగారు బదులిడిరి

సంస్కరణచట్టమును గూర్చి ఒక్కపేసారి రాయలు కమిషన్ వారు పరిష్కరించరాదాయని మేలరుగారడిగిరి.

అది వేరే సంగతని రిచర్డ్సుగారు బదులిడిరి. సంస్కరణ చట్టముక్రింద నిబంధనలను విచారించెదరా యనియు అయ్యది క్రొత్తపద్ధతినయి ఏ అధికారముతో ఇట్లుచేయుచున్నారనియు విమర్శించుకొని అయ్యది క్రొత్తపద్ధతినయి దానిని పిలిచిరి లోనే వార్తాసము చేసినరనియు రిచర్డ్సుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

రషియనులకు విందు

సకలత్వాల దంపతులు రషియను రాయబారికిని, సోవియటు వర్తకరాయబారమును రాచకీయవర్గమువారికిని విండెర్బాల్టుజేసిడి లభవతిరాయ, సర్ అలీ ఇమాం, ట్రాక్రిగారు ఆహ్వాన మంగీకరించిరి. దీనింజూడ ఇది సాంఘిక యుద్ధము మనియు, ఏపక్షమునకు సరబంధించని పనియను ననుచున్నా. కాని దీనివలన ఇండియాకును, రషియాకును సక్రమ రాయబారములకు మార్గమేర్పడునని విండెర్బాల్టుజేసినవా రనుచున్నారు.

ఇండియా కమ్యూనిస్టుపక్షము నేర్పాటు జేయుటకు అధికారమున్నదని ఇంకొకపక్షమువారు ఇంకొకసభను జేసిరి. వీరు కాక్ ఫ్రూరుశిక్షలను ఆక్షేపించెదరు. సాక్ష్యమునకు ప్రభుత్వ విధానమునకు విరుద్ధ మనెదరు.

ఈ కఠినకాసనప్రయోగము, దండనపద్ధతులు అన్యాయ మని హిందీపత్రిక వ్యాసమున్నది. ఎంతటి ప్రతికూలకమ్యూనిస్టు యుద్ధముమైనను ఉండవలసినదే యనుచున్నది. వీరు సార్వభౌమనిపై యుద్ధముజేసెదరననుచు. అల్లరులు, దొంగిలు, సమ్మెలు, కలుగకుండ ప్రాయబడినప్రాతలను, తప్పని, ప్రానిన వారిని శిక్షించరాదను చున్నది.

థామస్ గారికి నెమ్మదిగనే యున్నది. కాని ఇంకను బయటికి రాలేదు.

అమెరికా వైమానికులు కనోషియా జేరిరి.

ఫ్రెంచి రాజకీయ విషయవర్గ

ఏమియు మారలేదు. మిల్లిరెండుగారు రాజీనామా నీయవలెనని పట్టుబట్టుచున్నారు. పార్లమెంటు ఏర్పడు వరకు ఏమియు లేదు. ఆసభాభ్యుత్థు డెన్నుకొవబడువరకు ఏమియు లేదు. ఇది గురువారమువరకు జరుగదు. ఏమెట్లు జరుగనున్నదీ కాలమే తెలుపగలదు. ప్రస్తుత విప్లవ వైఖరిని తన శత్రువులు తమ విప్లవకల విజయసంతోషమును వెలిబుచ్చి న తరువాత మానెదరని మిల్లిరెండు గారనుకొనుచున్నారు.

యమై బెడ్ సోషలిస్టు కాంగ్రెసువారు: పారియంటు ప్రభుత్వమును ఆమోదించుటకు నిశ్చయించిరి.

మసోలు రాయబారములు

భగ్నము కావచ్చును

లండన్ జూన్ 2:—ఉదయం 9.35 ఇంగ్లండు తల్లిగూడ భిన్నాభిప్రాయములను గల్గియుండుటచే మసోలు రాయబారములు భగ్నమగునట్లున్నవి. మసూలును గూర్చి పెరిజేగారు తపనాత్మకును వరులకొననినో పరిస్థితులను మార్పుటకు వీలు లేదని కాత్సుగారు తెలియజేసిరి. తుమ్మెలు ముష్కరపట్టును పట్టిరేని తక్షణము లండనుకు రమ్మని కాత్సుగారినుత్తరపు పంపబడెను.

భగ్న పూర్తిగ బెడిసిగొట్టకుండ తుమ్మెలు తపనాత్మకులను గూర్చి జాతి సమితి వారికి తెలియజేయుటకు అంగీకరింపవలెనని కాత్సుగారు గోరుచున్నారు. య. ముండేమిజేయవలసినదీ పెరిజేగారు అంగీకారవారిని ను గొనెదరు. కాన బుధవారములోపుగ రాయబారులు వరకు కలుసుకొనరు.

జాతీయమిత్ర-కామన్వెల్త్

లండన్, జూన్ 2:—ఇంతవరకు లేనివిషయమును, మసోలునుగూర్చి జాతీయమిత్రాధిక్షేపణజేసెదరా యని కామన్వెల్త్ సభలో ఆల్టెగారడుగ. రాయబారము లింకను ముగియ జేదనియు అందుచే ప్రస్తుతమావిషయమై జెప్పవలెనని కోరరాదని మన్డోనాల్డుగారనిరి. జాతీయమిత్రాధిక్షేపణజేయమై ఎప్పుడు తెలుపవలంబిరని యడుగ త్వరలోడే యని మన్డోనాల్డుగారు బదులిడిరి.

ఫ్రెంచి వైమానికుడు ముక్తమే చేరెను.

రంగూనుకు తిక్కాన పాదకునికి శిక్ష

రంగూను, జూ 2:—డెంగూ మెంజు: నిరంకర 168 సి. మాన్యువల్ అవతరముని 1924 "కె" పక్షము కుపాదకునికి విధించబడిన 9 నెలల తిక్షణకు ప్రాంతాధికారి మూర్తి జస్టిసుక్రొతుగారు ఖా. పదిరి.

ప్రకటన

కృష్ణా డిలి ధీమవరం తాలూకా ఆరేమగ్రామంలోని శ్రీదొడ్డిగ్రామంలో వుప్పలపాటి వెంకటరాజుగారి కుల వారా యరరాజుగారి కుటుంబమునకున్న యీశాపిరాజుగారికుమార్తె వెంకట్రాజు మల్లపరాజుగార్లకుమంబమునకున్న వారిలో మల్లపరాజుగారిభార్య, అదెయ్యగారికిన్ని యుండుకున్న రి సర్వే నెం 174, 175, 176 రల్లో య 118.18 ట్లు భూమిని గోపేరు కాపురస్తులు మం తెన లక్ష్మీన్యశింహ రాజుగారికి రు 24818.00 లకు విక్రయించి మొత్తం రు 1080 లు బజా నాక్రిందపుచ్చుకొని సదరు ఆసామీలున్ను వారికుమార్తెనుకలకి చేరు చేరు గోమాడు యగ్రిమెంట్లు ది 24.5.1924 సం॥ లేదని సదరు లక్ష్మీన్యశింహరాజుగారి పేరను ప్రాణియిచ్చి యెదురు బడి యగ్రిమెంట్లను ప్రాయంచుచున్నారను. యిప్పుడు సదరు ఆసామీలు అగ్రిమెంట్లను వ్యతిరేకంగా యితరులకు తిరిగి విక్రయింప చూచుచున్నట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. గాన సదరు భూమిని వారివల్ల క్రయమును పొందేవారు నష్టపడెదరని అం దరికి యిందుమూలముగా తెలియపర్చడమయినది.

80 5.24 ము. శివ లక్ష్మీన్యశింహరాజు.

ప్రసవజ్వరము మొదలగు వ్యాధులకు ఆమోఘమైన

నివారిణి

ఒకగొప్ప ఆయుర్వేదచికిత్సచే నాభార్యకు గలిగినగుణములను గుఱించి ప్రజలలాభము నిమిత్తము ఈవిగుణవంగతులను తెలుపుచున్నాను.

నాభార్యకు ప్రసవమైనపిమ్మట నాలుగవరోజు న ప్రసవజ్వరము వచ్చినది. సాధారణముగా ఆరోగమువచ్చినవారు బ్రతుకుటదగ్గరభము. థర్మామిటర్ తక్కువకారము 107 డిగ్రీలుజ్వరముండెను. తిరున త్వేలిజిల్లా, కృష్ణాపురవాసియును, ప్రస్తుతము మద్రాసు, జాజ్జి టౌను, ఆర్మియన్ వీధి, నెం 72 రు భవనమునందున్న, సుప్రసిద్ధ ఆయుర్వేదవైద్యులు, పండిత స్వామి శ్రీనివాస అచ్యుతగారు అనేక కఠినవ్యాధులు మొండివ్యాధులు భయంకరవ్యాధులు మున్న గువాటిని అదృశ్యముగా కుదర్చుట నాకు తెలియును. వాటితోనాకు పరిచయము కూడ గలదు గాన విషయములను గుఱించి నేను వారి దగ్గర వెళ్ళి చికిత్స చేయించుకొని వాటితోచేయించెదరా గాన నేను వారివద్దకు వెళ్లితిని. నాకు అప్పుడు వశమున రోగి కిచ్చి కిచ్చి జేయుచున్న సమ్మతిచి బెంపథమునిట్లుచి. చికిత్స ప్రారంభించిన మొదటివారమునందే చాలామట్టుకు గుణముగలిగిరి. ఈరోగియును అతడు నవలి, ఆలోపాతిక్ వైద్యులు రోగియొక్క ఆరోగ్యభివృద్ధిని గుఱించి శ్రద్ధతో కనపెట్టి చూచుచుండు. అయితే మరుసటిదినమే రోగి మంచిగుణము గలిగినదని తెలిపినవప్పుడు ఆలోపాతిక్ వైద్యునికి ఆశ్చర్యమును, మాకు సుపూర్ణతృప్తియు కలిగెడిది.

నాలుగురోజులలో జ్వరము, ఆసాబుధమైన ఎమ్మములు పూర్తిగా మామమైనవి. విషవరోజుకు స్నానము చేయించబడెను. ఇప్పుడు ఆపె ఆరోగ్యముగా నున్నది.

పండితులవారి శక్తి సామర్థ్యములను గుఱించి నేనేమి యిందులో నిజస్థితికంటె మెచ్చుగా తెలుపుటలేదు. అయితే ఈవిషయము ప్రజలకు బాగుగా తెలియవలయునని నే నాశించుచున్నాను. అందువలన కుదరకట్టియు అపాయకరమైన వ్యాధులు గలవారు ఈ ఆయుర్వేద చికిత్సను పొంది ఆరోగ్యవంతు లగులకు ఉపకారము గలదు. అనేక ఆంగ్లవైద్యులు రోగులు ప్రసవజ్వరము సాధారణముగా కురుదునట్టిది కాదనియు మరియు ఆంగ్ల వైద్యమునందు దీనికి తగు బెంపథము లేదనియు అభిప్రాయ మిచ్చియున్నారు. పండితులవారు అంత త్వరలో చేసిన అదృశ్యచికిత్సనుబట్టి నాకు దేశీయ వైద్యమునందు అత్యధికవిశ్వాసము నమ్మకము గలిగినది.

అనేక రకముల కఠినవ్యాధులచే బాధపడుచున్న ప్రజలు పండితులవారివద్ద తప్పక చికిత్స చేకొనవలెనని కోరెదను. వారు అనేక ఘోర వ్యాధులను మిక్కిలి జయప్రదముగా బాగుచేయుటకు నేను స్వయముగా చూచితిని. ఆవిషయమై నాకు మంచి అనుభవము గలను.

టి. లక్ష్మీనరసయ్య,

88 వరదా మర్రియప్పశిధి బాజ్జిటౌను, సుద్రాపట్నం, ప్రకటన (నెం 28)

అనంతపురం క్షామము

హిందువుల ఇరిగేషను చెరువులు

టి. శివశంకరంగారు యిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—
అనంతపురములో గవర్నరుగారు యిజిల్లా జూడరారున్నారు. కావున నీటిపారుదల విషయమున హిందువులములో జరుగుచున్న కార్యములను వారికి దెలుపుట మంచిది. 2 మైళ్ల యావరములో మాడు చెరువులు గలవు. వాటికి కొంతమారున పెన్నార్ నది ప్రవహించుచున్నది. నదినుండి ఒక కాలువ ద్వారా సుగూరు చెరువునకు నీరు వచ్చును. అది నీటిపోయినచో ఆధికమైన నీరు మారప్పకుంటయను చెరువునకు, పిదప కొట్నూరు చెరువునకు, బోవును. ఈతాలూకాలో పరిగిచెరువు తరువాత కొట్నూరుచెరువే పెద్దది. ఈ చెరువునూడ నిండిన పిదప, మైనరు ఇరిగేషను జలాశయములకు నీరు ప్రసరించును. తాలూకాలో చాలభూములకు యిదియే ఆధారములు. పెన్నార్ నదితాలూకాలో కొన్నిచిన్న గ్రామములకునూడ నీటి ద్వారానే నీరు పారుచున్నది.

పెన్నార్ నదినుండి పాయయైనప్పు ముఖ్యకాలన నుండియే వైసెప్పినదీని అన్ని భూములకు నీరురావలెను. ఈ కాలువ 15 యేండ్లనుండి మరమ్మత్తు జేయబడలేదు వరదలువచ్చినప్పుడు బురద నిలిచిపోవుచే అధికముగా ప్రసరింపజేసిన నీరుగూడ మైనరు ఇరిగేషను జలాశయములకు చెందుటలేదు. చాల సార్లు అంచనాలు జేయబడినవి. స్త్రీములు వ్రాయబడినవిగాని యిప్పటికి ఒక్కటియు ఆచరణకు రాలేదు.

దీనిగూర్చి ప్రశ్నింపగా కాలవ లోతుగా త్రవ్వించి వరదల నీరు చెరువులలోనికి ప్రసరింపజేసినచో చెరువుగట్టులు నిట్టముగా లేకుండుచే కొట్టుకొనిపోగలవని సంజాయిషీ జెప్పుచున్నారు. ఈ కారణముచేతనే రయితులు తమంత తాము మరమ్మత్తు జేయించుకొన నెంచినను వలదుచున్నారు.

ఇది సరియైన కారణమే కావచ్చును. కాని సుమారు 15 యేండ్లనుండి యిట్లు యేమియు జేయకుండా ప్రమాద మగు పరిస్థితుల నుంచుట భావ్యముగాదు. ఈ దిశన విషయములకు తగిన సమాచారము తెలిసికొని గవర్నరుగారు తగిన సదుపాయము జేసిన బాగుండును.

(1) పెన్నార్ నదినుండి ప్రవహించు సుగూరు కాలువ యొక్క యేండ్లనుండి మరమ్మత్తు లేకయున్నది. (2) గత 15 యేండ్లలో పెన్నార్ నది యొన్ని సార్లు వరదలు వచ్చినవి. (3) ఎన్ని సార్లు వరదలనీరు సుగూరు, మారప్పకుంట, కొట్నూరు చెరువులకు పోనిచ్చిరి (4) ఈమాడు చెరువుల క్రిందసాగుబడి యగు భూమియంత (5) ఆభూములపట్ల యంతవల్లభుశిస్తు వా పనుగా నీయబడెను. (6) సుగూరు, మారప్పకుంట చెరువులలో వరదలువచ్చునీరు నిలిచియుండునట్లు జేయుటకు యంత వ్యయ ముగను. (7) ఇప్పటివరకు ప్రభుత్వమువా రీవిషయమున శ్రద్ధ వహింపకుండుటకు కారణమేమి?

వైవిధ్యములగూర్చి ముద్రాను శాసనసభ్యులెవరైన రికెమ్యూండ్రుని ప్రశ్నింపవలెనని గోరుచున్నాము.

గురువారా సమస్య

చక్కెర ప్రయత్నములు

సంజాబు ప్రభుత్వ ప్రకటన

సిల్లా, జూను 31:-సంజాబు ప్రభుత్వమువారు అకాలీసము స్యన పరిష్కరించుటకుగాను సర్ విలియము బడ్డవుడ్డుగారి అగ్రతరక్రింద నియమింపబడిన విచారణసంఘమువారు పనిని ప్రారంభించుట నిరుపయోగ మని ప్రకటించుచు ఈసంఘము నకు సభ్యులను నియమించునందర్భమున శాసనసభ కెన్నుకొన బడిన శిశ్యు-సభ్యులతో చర్చించితిమనియు వారిద్వారాపరస్పర అన్యోన్య భావమున నెలకొల్పుటకువాతో ఏర్పాటు లానర్వ ప్రయత్నించితిమనియు చెప్పిరి. అట్టి ఏర్పాటు లేని సభలము గానందుకు చింతించుచున్నారు. ప్రస్తుతసమయమున నన్నిపక్ష ములవారిని సంతృప్తికరముగా ప్రాతినిధ్యము గురురేదనియు నీకమిటీవారు అన్ని పక్షములకును సంతృప్తికరముగా పరిష్కార మును గుర్తుచాలను గాన కమిటీవా రిప్పుడు పనిప్రారంభించి యుపయోగము లేదని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. అ||శ్ర||

బెంగుళూరు

ప్రెసు ఆక్టు సవరణ

ప్రెసు ఆక్టును సవరించుటకు నియమింపబడిన కమిటీవారు రెండు రిపోర్టులు ప్రతిపాదించిరి. అందు మొదటిప్రతి పత్రిక యొక్క సంపాదకుడును (పింటరు, పబ్లిషరులవలెనే) మేజిస్ట్రేటు గారివద్ద హాజరయి పత్రికలో తాను సంపాదకుడుగా ప్రకటించుకొనినవలె నని శాసించుచున్నది.

పత్రికలనుగూర్చి నిబంధనలు.—పత్రికాప్రకటనగూర్చి కొన్ని నిబంధనలు రెండవ రిపోర్టునందు సూచించబడినవి. ప్రకటన దారులలో నెవరైన పీసలుకొడు 124 ఎ. 158 ఎ. సెక్షనుల క్రింద శిక్షింపబడుచో ప్రభుత్వమువారు పత్రికను నిలిపివేయ వచ్చును. పత్రికాప్రకటనకు ముందుగా అనుజ్ఞబడయనవలయు లేదు. 500 సెక్షనుక్రింద శిక్షార్హమున వ్యాసములు ప్రకటించినచో పత్రికను నిలుపుజేయవచ్చును. రాజద్రోహపు వ్యాసములను ప్రభుత్వమువారు పట్టి తీసికొనవచ్చును.

ప్రతినీధులసభలో నింకను ఈదిగువపట్టులు గూర్చి చర్చజరుగును:— పీసలుకొడు 75 సెక్షను, సివిల్ ప్రొసీజరు కోడులను సవరణజేయుట, లెవ్యుబిల్లు, పురాతనవస్తుసంగ్రహ చట్టము, ఫాక్టరీసు రెగ్యులేషను సవరణ, ఇన్సూరెన్స్ రిగ్యులేషను సవరణ మున్నగునవి.

కచేరి వ్రాతలయందు కన్నడభాష నుపయోగించుట, రాబడివిషయమున, పన్నులవిషయమున విచారించుటకు ఉప సంఘము నేర్పరుచుట, మిల్లుల కమిటీరీపోర్టు, శిఫార్సులను ఆముల జరుపుట, పోలీసు మంత్రివర్గము కార్యనిర్వాహక శాఖలలో 75 వంతుల నిష్పాతముల ప్రాతినిధ్యముండవలె నని ప్రభుత్వమువారికి శిఫార్సుజేయుట, గోవులను కసాయివారి కమ్మగూడ దనియు, గోరక్షావిషయమున కొన్ని శాసనముల నేర్పరుచుట, శాసనసభ ప్రతినీధులకు ఎన్నికలవిషయము కట్టుదిట్టముల జేయుట, 1928 సం॥ వసూలుజేయబడిన పల్లపు శిస్తులందు నష్టపోయినభూములకు అర్థభాగము వాఫసుజేయుట ప్రతినీధులసభకు సభ్యుల నెన్నుకొను అధికారము స్పీడరుల కొసంగుట మున్నగువిషయములు చర్చింపబడును.

బెంగుళూరువార్తలు

సభల తేదీలు:— ప్రతినీధులసభ 9 వ తేదీన ప్రారంభించబడి 16 వ తేదీవరకు జరుగును. 13 వ తేదీన మహారాజా వారి జన్మదినోత్సవము గనుక సెలవొసంగబడును. ఆర్థికమహా సభ 18 వ తేదీన శాసనసభ 28 వ తేదీన జరుగును.

ముద్రాను శాసనసభ్యులు స్వామికన్నప్పిల్లెగారు మహారాజాగారి అతిథిగా క్రిందటివార విచ్చటనుండిరి. అరంజేలుగారు, భార్య దిగ్భజ్జానసమాజసభాసందర్భమున విచ్చేసిరి. అరంజేలుగారు 81 వ తేదీన 1 వ తేదీన రెండుఉపవ్యాసముల వొసంగిరి.

కీర్తన కేసరి:— కీర్తన కేసరి జయరామాచారిగారు ఇచ్చట వరుసగా హరికథల జరుపుచున్నారు. వీరు హరికథలలో రాజకీయవిషయములగూడ జెప్పుచుండుటచే చాలమంది వచ్చుచున్నారు. సీతాకళ్యాణ మను శేరన, గాంధీగారిని విశ్వామిత్ర ఋషివీలేను హిందువుమామ్యదీయులను రామలక్ష్మణులు గాను, స్వరాజ్యమును సీరగను సరిపోల్చి హరికథ చెప్పెను.

మైసూరు సివిల్ సర్జను:— పోటీపరీక్షచేసి చేర్చికొన బడు రెండు ఉద్యోగములకు ఎం. ఎ., బి. ఎ., బి. ఎల్. పరీక్షల ప్యాసయినవారు 42 రు దరఖాస్తుజెట్టిరి.

మైసూరు గజెట్టు (చరిత్ర) సవరించి వ్రాయుటకు గాను సి. హయవన రావుగారిని 8 నెలల పాటు రూ 5000 వేతనముపై నియమించిరి. చాలమంది యిది అనవసరవ్యయమని తలచుచున్నారు.

శృంగేరి జగద్గురువులవారితో దివానుగారు బాలరాజు ఉర్సుగారు ప్రత్యేకముగా సంప్రదించిట్లు తెలియుచున్నది.

గోసంరక్షణ:— బెంగుళూరు గోసంరక్షణసంఘమునకు చంగయ్య చెట్టిగారు అగ్రతరగను, బి. ఎ. విజయదేవు గారు ఉపాగ్రతరగను బి. పి. కృష్ణయ్యగారు కార్యదర్శిగాను ఎన్నుకొనబడిరి.

మహారాజావారికి చిన్న సలహా:— మైసూరు ప్రభుత్వము నందు ఉద్యోగములను జాతిభేదముల పాటించి నియమించుటకు యేర్పాటులు జరుగుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఇట్లాసర్పన ప్రభుత్వపరిపాలన సరిగానుండజాలదు. ఈవిషయమున గాంధీ గారు సూచించిన సలహాను మహారాజావారు పాటించుట ఉత్తముగా నుండును. ప్రభుత్వశాఖలలో ఉద్యోగముల విష

యము జాతిభేదము ప్రవేశ పెట్టినచో చాలప్రమాదము సంభవించును. పరిపాలన చక్కగ, సమర్థత గలిగియుండవలె నన్ని తగినవారు ఉద్యోగులుగా నుండవలెను. అభిమానములబట్టి ఉద్యోగుల నియమింపగూడదు." అని గాంధీగారు యంగు ఇండియాపత్రికలో చెప్పియుండిరి. (స్వకీయవలేఖరి)

తుత్తాలూకా క్రాంతిగనుకమిటి క్రొత్తఎన్నికలు

తునితాలూకా, తునిశీర్కా యెన్నికలు విమర్శించుటకై జిల్లాసంఘాధ్యక్షులు వచ్చి యిచ్చినతీర్మానకారము 6 వ తేదీన తునిపట్టణసంఘమునకున్న 10 తేదీన తునితాలూకా సంఘమునకున్న, తిరిగి ఎన్నికలుజరుగును. గాన ఆయాసంఘ సభ్యులు 6, 10 తేదీలలో తునికాంగ్రెసు ఆక్సనునకు రాగోర ప్రార్థించుచున్నాను. రాష్ట్రీయసభ్యుల యెన్నికలుగూడ 10వ తేదీనే జరుగునుగాన సీర్కా కార్యదర్శులు చందాదారులకు తెలియబడవలె బ్రాథితులు.

కె. రంగారావులు.

కార్యదర్శి.

చెన్నపురి బజారుధరలు

జూనునెల 4 వ తేది బుధవారము

(1) ధాన్యములు

దనియాల బా 1-కి	రు 85-0-0	మొదలు 45-0-0	ముకు
బియ్యము బస్తాలు		మొదలు,	వరకు
కునుమ తెనాలిబి	,, 48 గలవి	రు 18-0-0	14-0-0
నెల్లూరిబి	,, డిటా	,, 16-8-0	17-0-0
డిల్లీబి	,, డిటా 45 గలవి	,, 16-8-0	17-0-0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి	,,	8-12-0	9-0-0
నువ్వులు	,,	24-0-0	26-0-0

(2) కపట ధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి	రు 205	రు 12-0-0	రు 18-4-0
నెనగలు	,, డిటా	,, 10-4-0	10-8-0
నెనలు	,, డిటా	,, 10-12-0	11-4-0
మినుములు	,, డిటా	,, 12-8-0	18-12-0
ఉలవలు	రు 164	,, 8-4-0	8-8-0

(3) నూనె వస్తువులు

నువ్వులు నూనె బా 1-కి	రు 155-0-0	170-0-0
నెయ్యము 1-కి	,, 14-0-0	26-0-0
కొండాపురం శేరునెనకపప్పుబా 1-కి	,, 60-0-0	62-0-0
యితర ప్రదేశము	,, 55-0-0	58-0-0
శేరునెనకనూనె గానుగ బా 1-కి	రు 145	మిమకనూనె 125
అమడము నూనె బా 1-కి		రు 160-0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపనుపు బా 1-కి	రు 210-0-0	215-0-0
కురపనుపు	,, 160-0-0	165-0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరిబి)బా 1-కి	రు 80-0-0	112-0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి	రు 45,	50
కాళవానీ పాయకట్టు	,,	రు 60, 10
బెల్లము బా 1-కి	రు 85-0-0	10-0-0
చింతపండు బా 1-కి	రు 25-0-0	42-0-0

(5) ఇనుము

పట్టాలు రఖం బా 1-కి	రు 83-0-0	86-0-0
చదరం	,, 82-0-0	86-0-0
రవుండు	,, 81-0-0	87-0-0

(6) లోహములు

నెండి 100 కులంకు	రు 78-0-0	84-8-0
బంగారము, కులము 1-కి	రు 25-6-0	25-8-0
సవరను 1-కి		16-4 8
ఇత్తడి బా 1-కి	రు 295-0-0	300-0-0
రాగి డిటా	రు 840-0-0	845-0-0
అస్కా చక్కెర బ 1-కి	రు 47-12-0	48-0-0

(7) రంగులు చలిజలైను

అత్తకప్పుడు	20 డిగ్రీలు	రు 92-0-0
తొట్టి కప్పుడు	డిటా	డిటా
సింహం	డిటా	డిటా
4 గుర్రం	డిటా	రు 86-0-0

సార్వభౌముని జన్మదినోత్సవము

సిగ్గుహర్షములు

సిగ్గు, జూను 3:— సార్వభౌమచక్రవర్తి జన్మదినోత్సవ మింటు నేడు ఉత్తరీతీని జరుపుచున్నది. మలయానలము విమలమందెను. ఒక గంటముండే కటకమువద్ద స్థానము లన్నియు నిండిపోవుచుండెను. ప్రేక్షకులు కూర్చుని స్థానములందు స్థలములేకపోయెను. అచట భారతభాషనభ్యులును భారత ప్రభుత్వోన్నతోద్యోగులును కూర్చునియుండిరి. లెఫ్టినెంట్ కర్నలు యాఫ్. డబ్లియు. లిచిగారి నాయకత్వమున నైస్కములు ఉపయం 10 గంటలకు కచాతుకేయింపబడెను. ఇందు 21 వ ఇండియన్ ఆర్మీ లెఫ్టినెంట్, సిగ్గుహర్ష ఆర్మీ లెఫ్టినెంట్, పంజాబ్ కెప్టెన్, సేఫ్ డ్రైవ్ మోటార్లకు రెండవ నైస్కము నుండెను. పతాకస్వజమువద్ద వేదికపై కూర్చునినవారిలో సర్వమూలం హెయిల్ బంపకులు గలరు. రాజప్రతినిధి రెడింగు ప్రభువంశము రాజకీయతో 10-30 గంటలకు వచ్చిరి. రాజప్రతినిధి పుస్తక భాగదారమువద్ద దిగిరి. అచట ప్రధాన సేనాని రాజేంద్రప్రభువుగారును, అడ్మినిస్ట్రేటర్ జనరలుగారును, క్యాబ్లెటమువద్ద జనరలు, సర్వమూలము జనరలు, వైమానిక సేనాని, మిలిటరీ సెక్రటరీగారులు యెదుర్కొనిరి. అంతట ఉత్తరీపుతో పతాకస్వజమువద్దకు పోవుసరికి రాజప్రతినిధి గౌరవార్థమై ఫీరంగులు వేయబడెను. అంతట రాజప్రతినిధి వేదికపై కూర్చునిరి. సార్వభౌమనకు ఆరోగ్యమును గోరుచు మూడుసార్లు హార్ష ధ్వనులు జేసిన పిదప అందఱును 11 గంటలకు వెడలిపోయిరి.

రాజప్రతినిధిమందిరమున విడు

సిగ్గు, జూను 3:— నేటిరాత్రి సార్వభౌమని జన్మదినోత్సవసందర్భమున రాజప్రతినిధిమందిరమున విందు జేయబడెను. రెడింగు ప్రభువంశములు అందరను చక్కగ సర్దుకొనిరి. విందుసమయమున 80 మంది అతిథులకు వడ్డింపబడెను. వచ్చిన అతిథులలో పంజాబ్ గవర్నరుగారును, ప్రధాన సేనానియు ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహక సభ్యులును, స్టేట్ కౌన్సిలు, ఆసెంబ్లీ సభ్యులును, జనరలు ప్రాప్తప్రధానియు, యితర వైసికము ఖ్యాతికారులును, ప్రభుత్వకార్యదర్శులును, సివిల్ మిలిటరీ ఆఫీసరులును గలరు. దాదాపు ఆసత్కారమునకు 500 మంది వచ్చిరి. అందఱును యెవరెవరో రాజప్రతినిధి దంపతులకు తెలుపబడిరి. ఎన్నిసంవత్సరములనాటికో యిప్పుడు యారాత్రికొద్దరైతెన్న ధరింపబడెను.

సందేశములు

సార్వభౌమని జన్మదినోత్సవ సందర్భమున రాజప్రతినిధి యాక్రందివిధము తంతివార్తను సార్వభౌమ చక్రవర్తికి జూను 1వ తేదీని పంపిరి. — “ఈవిజన్మదినమున నాహృదయపు అభినందనములును, భారతీయుల ఆశీస్సులును మీ రంగీకరించి యారానున్న సంవత్సరము సుఖులైయుండునగాక యని కోరుచు ఆంగీకరింపుమని విన్నవించుచున్నాను.”

కెండు జూను తేదీని రాజప్రతినిధిగారికి యాక్రంది ప్రత్యుత్తరము వచ్చెను. “నాజన్మదినసందర్భమున మీభారత దేశపక్షమున బంపిన అభినందనముల కెంతయు కృతజ్ఞుడను. మీరుయుతో నాకు పంపిన ఆశీస్సుల కెంతయు ప్రశంసించుచున్నాను.” జూని 3వ. వి.

సిగ్గు, జూను 3:— జన్మదిన సందర్భమున సి. వి. ఇ. డిరువీరియబడిన యాఫ్. క్లెబ్బుగారు బొంబాయి ఫ్లెమింగునా కంపెనీ భాగమువని తెలిపినది.

బొంబాయి, జూను 3:— ఇచట వ్యాపారముల గట్టి చెట్టియు, పతాకముల ప్రేక్షాగట్టియు సార్వభౌమని జన్మదినోత్సవము జరుపబడెను. చర్చిలలో ప్రత్యేక ప్రార్థనలు జరుపబడెను. (ఆంధ్ర)

హిందీ సాతకులకు సహాయము

గుంటూరుజిల్లా సంఘమువారి ప్రకటన

గుంటూరు, జూను 4:— గుంటూరు జిల్లాలో హిందీ విద్యా ప్రచారమునకు 1924-25 సం. ఆర్థికసహాయమును గోరు న్యస్తులుగాని, జాతీయసంస్థాపనలుగాని 20 తేదీలో గా జిల్లాకాంగ్రెసు కమిటీకి చరఖాస్తు పెట్టుకొనవలెనని జిల్లాసంఘ కార్యదర్శి మాకు తంతివార్త నంపెను.

బెంగాలు రాష్ట్రీయసభ

గోసినాథమాగారి దేశభక్తి ప్రశంసించు తీర్మానము

చిత్తర జనదానుగారి బలవరచిరి

బెంగాల్ గంజ్, జూను 2:— గతజనవరి మాసమున కల కత్తెయందు ఎత్తెట్టుడే యనునాశనిని హర్య యొనర్చినందులకు దీనియందైన గోసినాథమాగారి దేశభక్తిని ప్రశంసించుచు బెంగాలు రాష్ట్రీయసభయం దీదినమున నొక తీర్మాన మొనర్చబడెను. ఈ తీర్మానమును బలపరచినవారు నాయొక్క చర్యను దాము నిరసించుచుంటిమనియు కాని ఆతని ఆచర్యమును ఉద్దేశమును చాల పవిత్రమైనవనియు ప్రశంసనీయమనియు నుడివిరి.

ఒక జెన్నాబు ప్రతినిధి తీర్మానము నెదిర్చెను. తానొకప్పుడు రాజకీయకారణములలో నాత్యలుగూడ తమార్హము లేనని యెంచుచుండెడివాడ ననియు, కాని గాంధీగారితో పరిచయము గలిగిన తరువాత నీ యభిప్రాయమును మార్చుకొంటి ననియు నాతడునుడివెను. ఆతడువచ్చినందుండగా చాలమంది మళ్లనడ్డము వచ్చి మాటలాడదొడగిరి. నాత్యలవలన దేశమునకు స్వరంత్రిము నచ్చునని యెంచుట పొరబాటని ఆతడు నుడివెను. తీర్మానము వోటునకు గట్టిగా సభ్యులు చేతులెత్తిరి. తీర్మాన మంగీకరింపబడెను. తీర్మానము బలపరచినవారిలో చిత్తరంజన దాసుగారుగూడ గలరు.

ఉప్పు తయారు జేయుట

ఉప్పు తయారు జేయుటనుకొని ఒక తీర్మానము చర్చకు వచ్చినపుడు సభలో కొంత అల్లరిజరిగెను. బెంగాలులో లై సెన్సు లేకుండా ఉప్పును తయారు జేయరాదను, నిషేధ మన్యాయమైనదనియు, ఈనిషేధమును తొలగించుటకు బెంగాలు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారును, బెంగాలు కాననసభ్యులును చర్చ దీనికొనవలెనని తీర్మానము గోరుచుండెను. ఒక ప్రతినిధి కాననసభలోని స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులకు సంబంధించిన భాగమును వదిలివేయవలెననిగోరెను. కాని తననోటిను నొసగ లేదను కారణముచే నీసవరణ సభ్యత్వము త్రోసివేసెను. అధ్యక్షుని నిర్ణయము కొంతమంది సభ్యులకు రుచింపలేదు. అంతట కొంతనేపువరకు పెద్దగల్లంతులలో చర్చ జరిగెను. తుదకు మొదటి తీర్మానమే అంగీకరింపబడినట్లు ప్రకటింపబడెను. (ఆంధ్ర)

మహానూదులు దానికి పచ్చు సుండులు

బలవంతముగ లాగుకొనిపోయినవారిని తిరిగి ఇచ్చిరి
సిగ్గు, జూను 3:— ఇటీవల ప్రభుత్వమువారు తీవ్రముగ హెచ్చరించుచు, ఇదివరకు బలవంతముగా లాగుకొనిపోయిన ఇరువురు హిందువులను మహానూదులు తిరిగి దెచ్చి ఇచ్చిరి. గత ఏప్రిలు మాసమున సర్దు, డ్రాబక్ గోడ్డలవద్దనుండి లాగుకొని పోబడిన వారందఱును ఇప్పుడు తిరిగి తమస్వగృహముల జేరిరి. (ఆంధ్ర)

క్రొత్తపంజాబుగవర్నరు

సిగ్గు, జూను 2:— క్రొత్తపంజాబు గవర్నరు నర్ మోగం హైలీ భార్యతో కూడ కేటిపాండాలమున ప్రత్యేకపురముండిగో యచ్చటికి వచ్చెను. అధికారులును అధికారేతరులును చాలమంది వైమనవద్దకు వచ్చిను కొద్దరైతెను ఆయనకు స్వాగత మొసంగిరి.

బాబరుల కాలీమరణము

భార్యునిగు అను నొక ప్రసిద్ధిచెందిన బాబరు ఆకాలి పోలీసు వారిచే చాలదీక్షలు నుడియు వెరుకబడుచుండెను. ఇతడు ల్యూటెనెంట్ వద్ద పోలీసు వారితో పోట్లాడుచున్నపుడు కుపాకతో కాల్చిచంపబడినట్లు యచ్చటికి వర్తమానము వచ్చెను. ఈమాత్రా కట్టుకోవటకు పనిచేయుచున్న పోలీసు నూపర్షంబుకు తీవ్రమైన గాయములు కలిగెను. చికిత్స యితడు సిగ్గును తీసికొని రావడెను.

“చీనాబు” స్త్రీమరణ

కలస బోయిన భారతీయులను 896 మంది తీసికొని వచ్చుచున్న ఎ. యన్. “చీనాబు” అనే స్త్రీమరణ మే 17-వ తేదీకి ప్రసిద్ధానున కవలి బతుకబడెను. ఇందులో 71 మంది మతరాదు వారు ఉన్నారు. స్త్రీలకు కలలైతె వారై 2-వ తేదీకి రాతలని అనుకుంటున్నారు. (ఆంధ్ర)

భరత పురములో మసీదులు

మహమ్మదీయుల రాయబారము
మహారాజగారి సంతృప్తికరమగు ప్రత్యుత్తరము

భరతపురము జూను 3:— భరతపురము మహారాజగారి దీదినమున పోలిటికలు ఏమిటగు మేడన నిజులిగారితో గలిటాల్లిగు అసోసియేషను, జమీనదారులతో గలిటా, భారతపురము అజామాన్ ఇస్లామియుల రాజబారవర్గమువారికి ద్వంద్వ మొగత. రాజబారవర్గములకు హాజరైన రహతుకు సభన గార మసీదులనుసృష్టించే నొకవిజ్ఞాపన పత్రమునుబడినెను. ఈ జరు హాజరు, ఆకసీయలు, ద్వేషభావముతోగాని, అనుయాయులైన డెంగ్ ట్టబడలేనియు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి. కష్టమసీదుగారు అందుతో సంతృప్తులై దేశభావపూరితము ఆకవాదల వ్యాపింపజేసెననియు అందుకు చాల విచారించుచున్నాననియు నుడివెను. మహారాజగారు మహమ్మదీయపౌరుల కొగిన హక్కులకు కృతజ్ఞతను వెలిసి, వెల్లిపోయెను. (ఆంధ్ర)

పతావరణస్థితి

1924 సం. జూన్ నెల 4-వ తేదీ బుధవారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	మరి	మరి	మరి	మరి	మరి
మరి	మరి	మరి	మరి	మరి	మరి
గోపాలపురం	162.0	78.4	...	0	44.56
కాళిపట్టణము	12.6	82.5	...	0	37.09
కాకినాడ	11.5	12.8	...	0.1	39.09
మచిలీపట్టణము	11.8	87.8	...	0	41.59
కర్నూలు	10.8	80.8	...	0	28.01
బళ్లారి	97.9	74.5	...	0.25	20.51
కడప	168.1	81.5	...	0.04	31.28
నెల్లూరు	104.8	84.0	...	0	37.98
మద్రాసు	105.7	83.1	...	0	50.74
కడలూరు	104.0	81.2	...	0	52.94
సేలము	97.5	72.0	...	0	39.80
కోయంబత్తూరు	85.7	68.5	04.6	0.46	22.29
తిరుచునాపల్లి	98.4	76.1	...	0	38.18
నాగపట్టణము	101.8	80.8	...	0	54.98
మధుర	95.2	78.9	...	0	38.58
పాంబన్	92.6	81.7	...	0	37.00
తిరునెల్వేలి	...	...	...	0	28.84
తిరుచేండ్రము	80.5	71.7	1.28	5.89	64.51
కొచ్చిన్	82.6	73.4	2.42	7.08	114.51
కాలికట్టు	81.8	70.1	0.77	10.18	117.16
మంగళూరు	78.8	70.2	1.93	4.57	125.68
బెంగళూరు	85.8	66.6	...	1.16	38.87
మేర్కార	71.6	60.3	1.45	0.88	125.46
కొడైకనూర్	68.3	51.8	0.20	0.24	62.18

సర్కారులు:— ఆకాశము నిర్మలముగా నున్నదనవచ్చును. ఆర్ద్రగ్రత చాల తక్కువగానున్నది. పగటివేడిమి 9.9 డిగ్రీ నుండి 13.2 డిగ్రీలవరకు హెచ్చుగా నున్నది. మచిలీపట్టు వద్ద రాత్రివేడిమి 5.5 డిగ్రీలు ఎక్కువగానున్నది. గోపాలపురములో 2.6 డిగ్రీలు తక్కువగానున్నది.

దక్కను — ఆకాశము కొంచెము మేఘావృతమై యున్నది. వేడిమి మామూలుకు విశేషమరములో లేదు.

కర్నాటకము — ఆకాశము నిర్మలముగానున్నదనవచ్చును. ఆర్ద్రగ్రత తక్కువగానున్నది. పగటివేడిమి 5 నుండి 6 డిగ్రీలవరకు హెచ్చుగా నున్నది.

పశ్చిమతీరమున నొకను వర్షములు మరియవచ్చును లోపల ప్రదేశములలో మాత్రము అచ్చటచ్చట జడివానలు మరియవచ్చును.

ఎస్. ఆర్. సామ్రా, వారాహరామస్వామి.

కలకత్తా, జూన్ 21- "నీటి ఆఫ్ ఆగ్రా" అను స్త్రీమగ్గు
తనలొడగా లైన్సుగారు మెస్సర్స్ జాన్ కింగ్ అండుకంపెనీ
నిమిటకు వారిపై రు 27500 నష్టమునకు దావాతెచ్చి కేసు
ను వేతు మోకోర్టులో న్యాయమూర్తి ధారనుహిల్లు పరిష్కా
రముచేసెను. వాదితరపున యిట్లు చెప్పబడెను. 1921 ఆగష్టు
లో యీ స్త్రీ మగ్గు కలకత్తా కేసులో నిశ్చ
యంగా ప్రశ్నివాదులంపెనీ దానిని భానుచేయుటకు నియమించ
బడినది. ఆపనిలో ప్రశ్నివాదులు జ్ఞోలాంతును ఉపయోగించిరి.
తరువాత కొన్నిరోజులకు స్త్రీమగ్గులో నిష్పముట్టుగా నిషర
తులకు నష్టముకలిగించెను. ప్రతి వాదులు ఆ లక్ష్యముగా
ఆదీపము నుపయోగించిరనియు అందువలన నిష్పముట్టు
గొనవలయు వాదులు చెప్పమన్నారు. ప్రతివాదులు తావం
నకు బాధ్యులు కామనియు ఆదీదీపము నుపయోగించుటకు అవస
రమనియు ఆదీపము నుపయోగించుచున్నట్లు వాదులకు తెలియు
వనియు ఉపయోగించుటలో ఆ లక్ష్యమేమియు
లేవనియు చెప్పమన్నారు. న్యాయమూర్తి ప్రతివాదులు భా
ధ్యులేయనిచెప్పి వాదుల తరపున తీర్మానించెను. నష్టరహిత
మునక్షి యంతయుచ్చనది పడునైదుదినములలో తెలియజేయు
బుదినపని చెప్పెను. (అ. ప్రెస్)

జూ బు లు

తెన్ని సువర్ణములు

బండరులో శ్రీ బృహదేశ్వర ఆలయమునకు వచ్చినప్పుడు శ్రీ బృహదేశ్వర ఆలయమునకు వచ్చినప్పుడు...

ధారా నరికినారావు,

శ్రీ బృహదేశ్వర ఆలయమునకు వచ్చినప్పుడు...

వాడపేయయ్యగము - తిరుపతి

సకలకార్యమనము. భగవత్పూజా రూపకమయినది, ఇట్టి శ్రీధనమూర్తిరూపము లైన యజ్ఞములలో అగ్ని...

శ్రీమత్ సత్యజ్ఞానతీర్థ గురురాజప్రయోగమునకు శేవి వెంకోటాచార్యులు.

శ్రీ శ్రీధానంద స్వామిలవానికి గుడివాడ యూనియన్ బోర్డు వారి వివరణము

శ్రీ స్వామిలవారి పాదపద్మములకు సాష్టాంగ ప్రణామములు.

అత్యంత పూజనీయులగు తాము మాపట్టణమునకు దయచేసినందున మేము భక్తులమైతిమి. వేదవేదాంతములను హిందూసంఘమును పునరుద్ధరణ చేయుటయందును, ఆర్యభూమికి తమశేరితము నర్పించి వేదయుగమునాటి ఋషిసంతతిగా ఆ...

తమ రాకవలన మౌనమునందు మాత్రమే కాక ఆంధ్రదేశమున దంతటను నూతనోత్సాహమును వేదాభివేషమును హిందూభాషాభిమానమును దీనజనసేవానిరతియు కలిగి వేదము ఆత్మపథము ప్రోత్సహింపటకు మార్గదర్శకమగును గాక.

గుడివాడ యూనియన్ బోర్డు 24. 5. 1924,

శ్రీ వీరేశలింగవిసమాయము - కురుదవల్లి

ఈ సమావేశమునకు మే 31 వ తేదీ రత్నాక్షి నామ సం. 8 వైశాఖబహుళ ౧3 తేదీవారము పగలు 1 గంటకు భీమవంశాస్త్రపుటకు శ్రీయ్యుర రాజానం వెంకటాచార్యుల పంతులువారి మాధితత్వమున కార్యదర్శి పాఠి బుద్ధులును సంస్కారభూమియైనది. శ్రీ శ్రీ. కందుకూరి వీరేశలింగము పంతులువారి ఆహ్వానమునకు భక్తంత్యక్తులందరి జాతీయ ప్రదముగా జరుగవలసింది. వాటికరకు గుమాడు 60 మంది హాజరైరి. వంతులుగారికినిరవాక్రతులనుకొన్నియశములనుపూజామూర్తి రాజాగారికినిరవా, పాగి వెంకటాచార్యులనుగారికినిరవా, భూ. తిరుపతిరాజాగారి కులను ఆపకవలసివలెదని, పిమ్మట ఆరాజవాడపరిగారు తమ శుభోన్మేషమును శ్రీ వీరేశలింగం నందీకుని కర్పణతో ముఖం నకు రుణం గు నూర్చియు, ప్రతిష్ఠాపరచుటయందుగా భాగించి...

మనోద్వేగమును గూర్చియు, ముక్తియుక్తముగా ప్రత్యక్షమగు దారకములతో ఉపన్యసించి సభ్యుల నానందపరచిరి. తదుపరి కుంటుపాల కాగ్రహానగాన కంఠముగారి నంది కొన్ని కర్పణలు చేసిరి. అధ్యక్షులకు వందనలతోను యాత్యంత ప్రార్థనలతోను సభ జయప్రదముగా ముగియవలసి.

భూ. రామమూర్తిరాజు, కార్యదర్శి

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సూతన సభ్యుల సమావేశము - కొవ్వూరు (గోదావరితీరం) ముఖ్యతీర్థానములు (స్వకీసువిలేఖరి)

రహదరి 50 మందివరకు సభ్యులు వచ్చిరి. నూతనకార్యనిర్వహకసభ్యులను తాలూకా 1 కి అయిదు గురువొప్పన 5 తాలూకాలకు 25 గురిని ఎన్నుకొనిరి.

అందు క్రియంత దండునారాయణరాజుగారు అధ్యక్షులు గను క్రియంత యర్రమిల్లి మంగయ్యపంతులుగారు, కార్యదర్శి గను క్రియంతులు ములుకుట్ల సుబ్బారాయుడు కొవ్వూరి గోపాల రావుగారు సహాయకార్యదర్శులుగను ఎన్నుకొనబడిరి.

క్రియంతులు దండునారాయణరాజు, శనివారపు సుబ్బారావు, అయిలమధుల రామలింగము, ఆచంటనారాయణరావు, హేజీయి రామారావుగారు జిల్లాభద్రులబోర్డునకు సభ్యులుగా ఎన్నుకొనబడిరి.

రు 200 లను వంచమనిధినుండి కీర్తిమణు బాతీయవిద్యాలయమునకు విరాళమొసంగిరి.

జిల్లారంగుల భారానాను రు 200 లు ఖరీదుకట్టి ఆందు పనిచేయువారికి ఇవ్వడమైనది. ఇంతటనుండి వారే భారానాను నడుపుకొందురు.

రాష్ట్రసంఘమునకుహాడ ఎన్నికలను జరిపిరి. సాయంకాలము కొవ్వూరుకావరస్తులు క్రియంత జాబాల చలనయ్యశాస్త్రిగారు ఈ జిల్లాసంఘపు మెంబర్లను రామచంద్రును వారియింటికి పిలిచి భోజనతాంబూలారు లిచ్చిరి.

పెద్దవరపు వేంకటస్వామి

ఈయన తెలంగాణకు. కేవలతాలూకాలో పెద్దవరము ఈయన కార్యకర్తలకు. దక్కతు మాత్రము కేవలమీద కేవలగడ. చదువుట ప్రాయముట, విద్యావంతు డగుటకు అవసరములేదు. చదువుట, బాల్యము తెలంగాణ పోయినను తెలివి తెలులకర్పణపొందిన కొనుటకు అరకాళము అన్నవి.

ఈయన సామాన్యముగా గుంటూరు జిల్లాలో నెరుగని గ్రామకేంద్రము. కిల్లులు ఎక్కడ, నెట్లు అభ్యసించెనోగాని ఈయన వీరినింపదిన వేదాలనుచును, గాలిగోత్రములు అందముగను, కాస్త్రసమ్యక్తముగను, ఉన్నవని కాస్త్రములు యభిప్రాయము. ఒక గోత్రమును గాని, వేదాలమును గాని, మంటపమును గాని కట్టుచున్నప్పుడు ఆకట్టడమునకు కొంతదూరములో కూర్చొని చెవిమీద ఏదియో గీయును (కట్టడపు ఆకారముగాబోలు) కట్టడపు టదిరికను నుంచేయించు చుండునని చూచినవార అనేకులు చెప్పుదురు.

ఇటీవల కొన్ని మామల కిందకునే తెనాలిలో శ్రీరంగ నాథకస్వామివారి ఆలయమును, దానికక్రమ కలాలయమును నిర్మించి నుమారు ౨౦ కోట్ల కిందకు శ్రీరంగనాథ కలవారి సాన్నిధ్యము చేరిన చెవ్రులు కంఠయొచి తిల్లుచున్నాడు.

ఈయన మౌనములో నుమారు తొమ్మిది సంవత్సరముల క్రిందకు కలాలయమును తొమ్మిది అంతస్తులకు ఒక గాలిగోత్రమును కట్టెను. దానికి ఉన్నపుడేయించ వలెనని గ్రామకేంద్రం సమావేశముచి యెన్నియో ప్రయత్నములు చేసెను. పెద్దలలో ఒకరుకు యొరికి కలియక అది నెరవేరలేదు. మిగ్రామ గాలిగోత్రమును కట్టెపుపనిచేయించి ప్రాణముచివలెనని యెన్నవని ఈయన మౌనముకేంద్రంలో నొకటి కట్టెను. ఈయనకేంద్రము ఏది యెట్లైన అపనిత్రాది చేయించెదనని అపెద్ద చెప్పెను. అట్లయిన తెనాలిలోని శ్రీరంగ నాథకని ఆ జయందెదనని వెంకటస్వామి చెప్పెను.

శ్రీరంగనాథకలవారి ఆధారము గాబోలు. ఇహమును చూచిరి.

ఈ గ్రామము యొక దైవభక్తుల కోరికను కల్పించి కర్పణలను లభింపచుగాక అని కోరుచున్నాడు.

రామకోటి,

తృతీయకన్యవివాహము

తృతీయకన్యవివాహము 18.5.24 తారీఖున మహారాజశ్రీ చెలసాని సత్యనారాయణ బి. ఏ. బి. ఎల్ గారి యజమాన్యముక్రింద ఆంగలూరులో జరిగినది. అధ్యక్షులు వచ్చు వేళకు నూతన రయిల్వేస్టేషన్ దగ్గర పలువురు పెద్దమనుష్యులతో కూడి వివాహం లనేకులు బాహుండు మేళములతోను, భజన సమాజములతోడను జేరిరి. అధ్యక్షులను జనుజయ ధ్యానములతో గ్రామవీధులం దూరేరించుచు సభాస్థలమునకు గొని తెచ్చిరి. ౧౧ ఘంటలకు (ఉదయం) ప్రారంభమయె. అధ్యక్షునియొక్క యు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షునియొక్క యుపన్యాసము అతిశ్రద్ధతో విద్యార్థి బృందమును తదితర పెద్దలను వాలకించుచుండిరి. తదుపరి 1 ఘంటకు విషయనిర్ధారణసభ సమావేశమై, పెద్దల సలహాలతో కొన్ని తీర్మానములను తయారు చేసిరి. మరల మధ్యాహ్నం మాడుగుంటలకు ౧౧ సమావేశమైనది. తీర్మానములు కొన్నింటిని సభ్యులందఱు నేకగ్రీవముగా నామోదించిరి. మహారాజశ్రీ దుగ్గిరాల రాఘవచంద్రయ్య, నూరపనేని కాకుళయ్య, నూరపనేని వెంకయ్య, తిప్పిచ్చేని సుబ్బారావుగారి గార్లు మున్నగువారు కడువిద్యార్థులకు హితము లొసంగుచు ప్రసంగించిరి. ఈసందర్భమున నే కంఠసేవానిరతులును, ఆగర్భ శ్రీమంతులును, ఉదారస్వభావులును, కన్యమహాజన సంఘాధ్యక్షులు లైన పర్యతనేని మల్లికార్జునుడుగారు గుడివాడలో కన్యవిద్యార్థి వ స తి గృహమును నిర్మించుటకు గాను ౧000 రూపాయల భూరివిరాళము నొసంగెదనని వాగ్దత్తము చేసిరి. ముగిసి, ఆద్యుమిల్లి గోపాలకృష్ణయ్య, లింగం నాగభూషణం చాడగి గార్లుకూడ సహాయము చేయుటకు సంకల్పముగ నున్నారని వాగ్దత్తించిరి. రాత్రి ౧ ఘంటలకు ౧౧ కందనములతో ముగిసెను.

అంగలూరు 81.5.24 ఆటూరి ధర్మారావు.

“స్వధర్మ, నిశనం, శ్రేయః” శ్రీదీక్షిత సం. ౧౦౫ శా.శ. ౧౮౮౬

“హరాయత్తే గురుస్సౌతా, గురూత్వేనకశ్చన”

శ్రీ మేధావక్తామూర్త్యంశావిరూపిత, శ్రీధాన్విత మత పునరుద్ధారక, శ్రీశ్రీ పరమహంస, చివానంప సరస్వతీయతీర్థుల ౧౦౫ వ. వార్షిక జయంత్యుత్సవము రక్తాక్షివత్సర శ్రేష్ఠముగా బుధవారం (11.6.24) నందు గంటూరుపురంబున మాగృహంబున జరుపబడును. కాన సమీపస్థులగు స్వస్థరామస్థానపం లంకరు తప్పక విచ్చేయుటను, దూరస్థులు తమతమగృహంబులయందు యథాశక్తిని, గురు జయంతిని జరుపుకొనుటను, సంప్రదింతులు.

ఈసంవత్సరం, కార్తికమాసంలో జరుపబడు వార్షిక గుర్వారాధన కృష్ణాక్షి ఆలయం, గ్రామమున జరుపుటకు నిశ్చయించడమైనది.

స్వస్థరామస్థానపం శ్రీదీక్షిత ప్రతిష్ఠలు. గుంటూరు శ్రీ దేవ మి కోటిశ్వరశర్మశాస్త్రి చివానందాశ్రం కనుపల్లి మార్కండేయశర్మ. ౩౬-౨౮

అష్టావధానము

(1-6-24) భానువారము నాడు X౯౮౪ మొదలు X౯౮౪ కిరకు పండ్లలో కాకుట్ల తక్కువగా కర్రలుకునుపై బ్ర. శ్రీ అనుమల వేంకట శేషకవిగారి స్తోత్రాధాన మొనరించిరి. సభ జాతీయ జాతీయముగా జరిగెను. అనంతరము ముద్దులూరికి ఖద్దరవస్త్రమును పంపిరి. కర్పణలతో మొదలు గున్నెండ్లి. గాంధీజీని దీక్షించి భరించుకొని యుండిరి. ఇరిజరిగిన యంతరము శ్రీ శ్రీ శతావధాన - శాశ్వత రాఘవాశ్రీ గారును గుంటూరుయందు భానువారాదిన కర్పణలతో జరిగిరి. అప్పటినుండి యాంధ్రము చెవ్రులు కేరి కాదు కర్పణలలో పెట్టెనుండి విద్యార్థులు చెందుండిరి. ధోరణి ఈ ధారణము నిరంతరముగా జరుగిలెను. రాజీయంతర సాఘికాది విషయములలో తెనుకొనిన కనుకొను దత్తి మండలములో నిరంతరము భానువారమును ప్రోత్సహింపమొనరిన పాఠకులు, కవిగారును సర్వోత్కృష్టులు. సంధ్యలలో కర్పణల ప్రోత్సహమును, సర్వారు నోరయ ప్రోత్సహమును నింక నొకటి గంతుకుంటు జరుగవచ్చునని కోరుచున్నది. పాఠ లీమమును కర్పణలొంది కార్యమును కర్పణలొందిగాక యిది కోరుచున్నాము.

సంధ్యల తోటకల్ల వేంకట సుబ్బయ్య, 2౮.24 బి. ఏ. విద్యార్థి

వైకంఠతాగమము

సి. రాజగోపాలాచారిగారి ఉద్వేగనము

తిరువాన్కూరు శాసనసభ్యుల భర్త

ఆలెప్పై, జూను 21:- సీ. రాజగోపాలాచారిగారు ఈ క్రిందిప్రకటనము గావించుచున్నారు:- వైకంఠమందున్న పూర్వవారపరాయణులతో కేసు లని మాట్లాడిన తిరువాన్కూరు నందు ఆధిక సంఖ్యాకులు (అన్యాయములలో సహా) హిందువుల అభిప్రాయములను దుర్మతయునుగాను వారంగీకరించిన ఒక వార్త ఇటీవల వార్తాపత్రికలందు ప్రకటింపబడెను. పుష్పపిళ్లగారి ఆహ్వానముపై, సత్యాగ్రహోద్యమమును ఆశీషించుచున్నవారిని సీలకంఠ సంబూదిపాడుగారి గృహమున సందర్శించిరి. సంభాషణలందు వారు గౌరవమర్పణలను జూపుచుండిరి. ఈ విషయమై తిరువాన్కూరునందలి హిందువుల అభిప్రాయములను తిరువాన్కూరు ప్రభుత్వమువారు తెలిసికొనవలయుననియు, హిందువులలో అధిక సంఖ్యాకులు ఈసమస్యపై ఎట్టిఅభిప్రాయ మొనగడరో ఆ నిర్ణయమును పూర్వవారపరాయణులు అంగీకరింపవలయు ననియు నేను నూచించితిని. ఈ నూచనను అప్పటిచేరనా రందరు అంగీకరించిరి. ఇట్లు చేయుటకు ప్రభుత్వమువారు పూర్వవారపరాయణులు అంగీకరించిన ఈపని నసాగుటకు కాంగ్రెసుసంఘములు మహాత్ముడు సత్యాగ్రహోద్యమమును తాత్కాలికముగ నిలువగలరని మాడ చెప్పిరి. ప్రస్తుతము సత్యాగ్రహము ఆపుటకు నిలుకలరనియు ఈవిధముగ రాజీతున తాత్కాలికముగ ఉద్యమమును ఆపను నిలువననియు నేను నూచించితిని. ప్రభుత్వమువారికి అందరు కలసి అర్జీపంపుట అవసరమనిమాడ చెప్పితిని. ఈ విషయముల కన్నిటికిని వారు అంగీకరించిరి. వారు ప్రకటించిన సరస్వత సర్వసమునకు నేను సంతోషించితిని. సత్యాగ్రహోద్యమమువారు నా సలహాను అంగీకరించిరి. ఈ సమస్యను పరిష్కరించుట కిదియే శ్రేష్టమైన మార్గమని నా అభిప్రాయము. ప్రధమమున పూర్వవారపరాయణులు నా సలహాను అంగీకరించిరిగాని ఈ విషయమై కొన్ని ఆక్షేపణలు తెలుపుచు వారిలో నొకరు నాకిటీవల జూబు వ్రాయువాడు. ఈ సలహాను అనుసరించి ప్రవర్తించుటకు కాంగ్రెసు పక్షమునకు చేరిన వారు సందిగ్ధులై యున్నారు. కాని పూర్వవారపరాయణులతో కొంతకష్టము కలుగునేమోయని భయపడవలసి యున్నది.

కావలసిన శ్రమకేంద్రములో ద్వితీయ సమావేశము కానన్నది. ఈసభ సంతకముగ ప్రజాప్రతినిధి కామయ్య, ప్రభుత్వమువారు లను ఆధికార అవధికారభూతులు కలరని టచే ప్రజాభిప్రాయమును వెల్లడించుటకు అర్హులైన యున్నది. ఈసమావేశము ముగియగానే కొన్నికామయ్యలు జమిందారులై యున్నది. ప్రభుత్వమునకు సభ్యులు త్వరలో నియోజకవర్గముల నెదుర్కొనవలెను. కావున వారీసమయమున నిజమను ప్రజాభిప్రాయమును ప్రకటించుట వాటిధర్మము. ఎట్టిప్రజాభిప్రాయములను పాటించక అన్నివిధములందును అందరినీ తిరుగుటకు అధికారముండవలయునని మీ ప్రభుత్వమువారిని కొరవలెను. ఇట్లుచేసిన నిష్క్రమణమువారుతో మీ నియోజకవర్గములవారిని ఎదుర్కొనియిచ్చును. ప్రజాభిప్రాయము విచక్షణముగ నున్నదని ప్రభుత్వమువారు ఆస్పృహ్యులను కొన్నిగొడ్డలందు తిరుగ నిచ్చుటలేదు. నిజమే ప్రజాభిప్రాయమున కాసంబంధము వెల్లడించిన ప్రభుత్వమువారు తదనుగుణముగ ప్రవర్తించక తప్పదు.

ఉద్యమము బయటించునే యుండవలెను

సత్యాగ్రహోద్యమము మాత్రము ఉత్సాహముతోడనే కొనసాగింపబడుచుండవలెను. ఈ ఉద్యమమునల్లనే ఈసమస్య ఇంతప్రాముఖ్యమునకు వచ్చినది. ఈ ఉద్యమము కొనసాగుచుండిన కాసంసభ్యుల కీవిషయమున పనిచేయుటకు మరింతలము ఉత్సాహము ఏర్పడును. ఈ ఉద్యమమునకు తోడ్పడుట ప్రతికేరళవాస్తవ్యుని ధర్మమైయున్నది. ప్రతి తియ్యాయమున తనకుతోచిన విరాళమును వైకంఠతాగ్రహసంఘపు కోశాగ్రహకులకు ఎ. గోవిందవరారు గారికి పంపుట ధర్మము. సాంఘిక ఆర్థిక విషయములందు తవస్థితి అసంతృప్తికరముగ నున్నదని తియ్యాయులు తెలిచిన ఈ ఉద్యమమునకు అన్నివిధముల తోడ్పడుట వారిధర్మము. ప్రతివీట ఉపసంఘము లేర్పడుననియు, ఈ ఉపసంఘములు ప్రచారము సలుపుచు సరియగు ప్రజాభిప్రాయమును కలుగజేయుచు, విరాళములను వసూలు చేసి వైకంఠతాగ్రహసంఘము కోశాగ్రహకునికి పంపుచుండుననియు నమ్ముచున్నాను.

రాజమహేంద్రవరము

శ్రీధానందస్వామిగారి రాక

(మౌనము లేఖనం)

మే 20 31:- శ్రీధానందస్వామిగారు ఈనాడు 27 న రేడి యువమును 4 గంట 30 నిమిషములకు ఈపురము విచ్చేసిరి. ఉదయముపూట బయలుదేరి కొత్తూరువోయి, అచ్చట నున్న ఆంగ్ల గీర్వాణ విద్యాలయము, పుష్పపాహు, నాలుగు ట్రీలకుపైకకము మొదలగు వానిని సందర్శించి మధ్యాహ్నమునకు తిరిగి రాజమహేంద్రవరము జేరిరి. మధ్యాహ్నము కాంగ్రెస్ కార్యాలయములో పండితులను గలసికొని వారితో హిందూ సంఘ పునర్నిర్మాణము విషయమై ముచ్చటించిరి. స్వాములవారు జెప్పినసంగతి కొందరు పండితులు లామోడించినట్లును, ఈవిషయమై పూర్తిగా విమర్శించి, చర్చించి, తీర్మానించుటకును పండితులసభను గూర్చవలెననియు స్వాములవారు సలహా నొసంగిరి.

పుర మహాసభ

సాయంకాలము 6 గంటలకు పాలుచావులో శ్రీధానందస్వాములవారు హిందూసంఘ పునర్నిర్మాణముగరించి యుపన్యసించిరి. సభకు అనేకవిషయముల విచ్చేసిరి. శ్రీయును, పంచములను గూడ చాలమంది చేరిరి. బ్రహ్మశ్రీ చిలమర్తి లక్ష్మీనరసింహంపంతులుగారు సభ కధ్యక్షత వహించిరి. ఆదినము హామవిత్రదిన మనిరి. శ్రీ వీరేశలింగం పంతులుగారు పరమవదించినదిన మనిరి. శ్రీధానందస్వాములవారిని విను నదృష్టము పట్టినందులకు రాజమహేంద్రపురవాసుల సభించిరి. శ్రీధానందస్వాములవారినిగురించి మాతృముగా జెప్పిరి. స్వాములవారినిగురించినన్నిశ్లోకములు ఆర్యపురములోని గీర్వాణవిద్యాలయములోని విద్యార్థియుకడు చదివెను.

స్వాములవారి యుపన్యాసము

“మహాభారతయుద్ధానంతరము హిందూసంఘము చెడిపోయి, బలహీనమై, కేవలప్రతిష్ఠలు గోల్పోయిన దనుట కెట్టి సందేహములేదు. పూర్వకాలమున ఈదేశములోని బ్రాహ్మణులు ప్రపంచమున కంతకు మార్గనర్థములుగా నుండి, యుపాధ్యాయులై యుండిరి. ప్రపంచములోని అన్ని నాగరిక దేశముల నుండియు విద్వాంసులు ఈదేశమువచ్చి మనముభులవద్ద విద్యనభ్యసించుచుండిరి. ప్రస్తుతకాలములో అదేశములోని బ్రాహ్మణులే పాశ్చాత్య దేశములపంచరీ విజ్ఞానము గర్హింపవలెననియున్నది. ఈభేదమున కనుగుణము, తిలకింపుచు మన సంఘములోనున్న ఇట్టి పతనమునకు కారణము లూహింపుడు.

“మనము మనసాంప్రదాయములను మరచితిమి. మనపూర్వులవలె మనము విద్యాశ్రమభర్తలను పాటించుటలేదు. పూర్వము ప్రతిమానవుని జీవితమునాలో భాగములగు భావించెడివారు. ప్రపంచమునము 28 సంవత్సరములు జీవితము బ్రహ్మచర్యముగను 28 మేములు 50 సంముల వరకు గృహస్థాశ్రమముగను, 50-75 ములకాలము వానప్రస్థాశ్రమముగను- 75-100 ములకాలము సంన్యాసాశ్రమముగను భావించి, పట్టువలతో నట్లు అభ్యసించెడివారు.

“ఆ యున్నతపశనునుండి మనము పతితల మైతిమి. ఆకాలములోవలె ఈకాలములో బ్రహ్మచారులకు ఇంద్రియ కుట్రము, సేవాపుష్టి, భూతములనువైతము నిగ్రహింప గలుగక క్షిప్రావర్థములు లేవు. దయానంద సరస్వతిస్వామివారు యిట్టి దురవస్థముగాంచి హిందూసంఘమును బలవంతముగ జేయ నెంచి ఆర్యసమాజ మనుపేరిట కొన్ని సంస్కరణములను జేర్చిరి. హరిద్యాసములో గురుకులాశ్రమము స్థాపించి బ్రహ్మచర్యవ్రతమును పునరుద్ధరింప ప్రయత్నములను జేయుచున్నాము. మేము గురుకులాశ్రమమును స్థాపించివచ్చితిమిండియు దేశములో వివిధ పాఠశాలలలో నిట్టి ఆశ్రమములు పెక్కులు స్థాపించబడినవి. అట్టి ఆశ్రమములలో బ్రహ్మచర్యవ్రతము ననుష్ఠించుట కనుచువాతావరణము గలదు. అట్టి ఆశ్రమములలో యువకుల కారీరక, మానసిక, ఆత్మబలము నృధియగును.

ప్రస్తుతము మనదేశములోని ప్రభుత్వ విద్యాలయములలో గలుపచు విద్యకును పూర్వము ఋష్యాశ్రమములో గలుప బడెడి బ్రహ్మచర్య విద్యకును గల భేదములను విశదీకరించిరి. ప్రస్తుతము నిర్వంధోచితప్రారంభ విద్యను గుంచి యెక్కుమగా మాటలు వివచయ్యుచున్నది. పూర్వము యిప్పటివలె మాటలచే నూరకుండుటకాక నిర్వంధోచితప్రారంభవిద్య అచరణలో నుండెను. 8 వత్సరముల

బాలబాలికలందరూ ఆశ్రమములకు బంపబడి యిచ్చట విద్యాభ్యాసము జేసికొనెడివారు. నిర్వంధోచితప్రారంభవిద్య ఈనాడు పాశ్చాత్యులచే గనిపెట్టబడిన శ్రాత్రవంతి గాదు.

హిందూ మహాసభయొక్క మొదటి సభార్థు ఈ ఆశ్రమ భర్తలను గురించియే.

ఇక వర్ణములను సంబంధి సంఘమును, మానవశరీరముతో పోల్చిరి. ఆ మాభాగముల యుపయోగమునుబట్టి నాలుగు భాగములుగ నేర్పరచిరి:- బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్రులే ఈ నాలుగు భాగాలు. ప్రస్తుతము మొదటి మూడుభాగాలు ఏదోయొక విధముగ నిల్చియున్నదిగాని చాలవ భాగాలును శూద్రులు మన సంఘములో క్షిణించిరి. క్షిణించుచున్నారు. మిగిలిన వర్ణములలో కన్న ఈ వర్ణములో క్షణితయొక్కదుగానున్నది. ఇప్పటికి సుమారు 1 1/2 కోట్లమంది యితరమతములలో గలసిపోయిరి. కాలాను సారముగా యెప్పుడో పంచమత అనువాని నొకదానిని గృహించి, ఆశాఖలను అనేకకారణములు గల్గించి, అనేక విధములుగా భాధ పెట్టి, హిందూముగా జూచి మన సంఘములోనుండి పారదోలితిమి. ప్రస్తుతము మనసంఘము కాళ్లు తెగిపోయినమానవునివలె నున్నది.

పంచములకు హిందూసంఘము జేయుచున్న అన్యాయము అపారమనియు, స్వజాతివానిని, స్వమతస్థుని నిట్లు బాధపెట్టుట ఆశ్రమమనియు, జెప్పి పంచములను ఆస్పృహ్యులుగా చూచుట ఆశాస్త్రియమనియు, వేదములప్రకారము మనసంఘములోపంచములుగాని, ఆస్పృహ్యులుగాని లేరనియు జెప్పి హిందూసంఘములోని ఈమచ్చ మాపుడని యుద్వేగించెను. పంచములు అశుభ్రముగనుండుటకును, వారు గోమాంసము భక్షించుటకును మిగిలినభాగలవారి యుపేక్షాభావమే కారణమనిచెప్పెను. గోమాంసభక్షణలోని తప్పును గ్రహించినవో వారట్టిపనిజేయరని చెప్పెను. అస్పృశ్యతాపాపమును బోగట్టి హిందూసంఘమును బలవంతముగ జేయుడని తిరిగి యుద్వేగించెను.

హిందువులు కరీరవ్యాయముజేసి బలవంతులుగనుండి ననేగాని దేశములో కొంత యుండదు. గనుక ప్రతిగ్రామములోను తాలింఖానాలను స్థాపించునని, హైందవయువకులు బాహుబలమును సమపార్థింపవలయు నని కోరిరి.

చిలమర్తి లక్ష్మీనరసింహము పంతులుగారు స్వాముల ఆంగ్లేయ యుపన్యాసమును తర్జుమాజేసిచెప్పి, స్వాములయధిప్రాయములతో నేకీభవించుచున్నానని చెప్పిరి.

మెస్సరిజము నేర్చుకొనుడు

మెస్సరిజము, హిప్పటిజము, తాల్ రిడింగు, మెస్సరిజ సహాయమున వ్యాధి నివారణ మొదలగు విషయములన్నియు

విశ్రులముగ మర్మ రహితముగ గురువు లేక ఆ భ్యాస యోగ్యముగ రచింపబడిన సమ్మోహన గ్రంథము లేక విద్యా వ్యాపకాదేశముతో మెలగింప

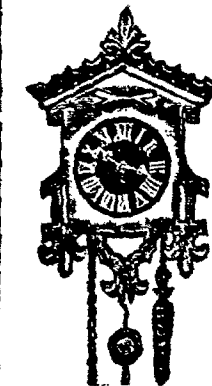
ఒక రూపాయకు

మౌర్యు అయ్యుడును. వి. సి. ఇస్టి నాటకరచయిత అడ్రెస్:-

మేనేజరు హిప్పటిక్ హోము, ఏలూరు.

టిక్-టాక్ అను గడియారము

ఇది నూతనముగ జేర్చిన దేశములో రయారుచేయబడినది. ఇది గోడకు తగిలించుటకు మిగుల అందముగను, సౌగంధ్యము ఉండును.

అందులో కనుబడియుండు ప్రకారమే మిక్కిలి అందముగనుండును. నూతనముగ రచయిత చేయబడి, ఎల్లకాలమును బాగుగ పనిచేయును. చాలకాలము నమ్మకముగ పనిచేయును. ఎల్లప్పుడును ఉపయోగించుము.

టిక్-టాక్

ధర 1-కి రూ 3-0-0

తచాలపుట్టు ప్రత్యేకము

వి. ఎస్. వాచ్ కంపెనీ

తచాల పెట్టె నం. 105. మదరాస్.

